

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 8-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo ololeto . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . 35.—

V upravnishvu:
za celo leto naprej . . . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-80
za en mesec 1-90
za pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENECE

Inserati:
Enostopna petivista (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat » 13 »
za trikrat » 10 »
za več ko trikrat . . . » 9 »

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrista 30 vinarjev. Pri vsakokratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenredno pogostejše v praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi s se ne vračajo; nepravilna pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišstvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Sprejema naročila, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Na straži.

Veliki in vsaki dan večji so uspehi, ki spremljajo politično in izobraževalno organizacijo slovenskega katoliškega ljudstva. Boj, ki so ga naši poslanci pravkar na Dunaju bojevali za slovenske visokošolske zahteve in poraz, ki ga prizadjali nemški vladi, je najmačilnejše znamenje notranje moči, ki jo slovenska krščanska ljudska stranja v teh za vesoljno slovanstvo v Avstriji usodnih časih razvija. Drug dokaz našega neprestanega napredka je magar dr. Vrstoška na Spodnjem Štajerskem, saj pomeni nov poraz liberalne stranke, ki je izgubila s tem svoje najdne trdnjave med kmečkim ljudstvom. Jutri pa se bo pokazala sila naših krščansko-socialnih, marijanskih in mladeniških zvez, ko bo po celem slovenskem naše katoliško ljudstvo prano, da v spomin na delovanje slovenskih apostolov postavi v vsakem kraju na naši zemlji stražnice slovenstva, da se ubrani nemškega navala, ki ta mu napoti naša vera in naš jezik.

Pri tej priliki pa se nam ne zdi odveč zopet pibiti, kar smo zadnji čas že olikokrat zlasti našemu mlademu inteligentnemu rodu ponavljali in še bomo, ker je potrebno: Naše zmage korelnijo v našem trdnem in neizkaljenem katoličanstvu, ki mu niso nobena enobevna mnenja in nobene moderne struje, ki se jim drugod žalibog tudi katoličani preradi udajajo, mogle izremeniti lica.

Nikar ne tajimo preočitega dejstva: časi so danes za katoličane nevarni. Pa to ni, kar nas skrbi, skrbeti nas mora, kaj se snuje in raste v naši radi sami. In tu prav odločno in brez zira na nobeno stran, ne da bi nam lo kaj mar za očitke »mračnjaštva« in »zaostalosti«, poudarjamo, da se je katoliški modernizem hudo razpasel in a so tisti, ki taje, da se kaže splošno, li slepi ali pa namenoma nočejo vieti tega, kar je njim všeč, a morajo kušati zakrivati pred očmi cerkvenih elasti. »Hochlandovstvo«, tisto tako pretno prikrito z izborna frazeologijo maskirano katoliško novoliberalstvo se edaljebolj razširja — tudi preko nemalje mej med katoličane.

Kdor pozna zgodovino, mu ti poavi niso novi. Naš čas je v svojih bi-venih potezah precej podoben takovani »Aufklärungi« 18. in 19. stoletja.

V Avstriji se je javljala v tem, da so okrajna glavarstva določevala, koliko sveč sme goreti na oltarjih, inteligenca je bila popolnoma brezbožna, mešan pa je veselo in lahkomišlno živel celo leto brez svetih zakramentov, hodil je pa v nedeljo k maši. Tisti pa, ki jim ni zadostovalo brezverje in maloverje, so si izmišljevali tajnostne sisteme. Za katoličana noben katoličan ni hotel veljati in duhovščina je na prižnicah govorila zgolj o »splošni npravnosti« in »skupnem krščanskem temelju«.

Kar se pojavi največji svetnik moderne dobe: Klemens Maria Hoffbauer (1751—1820), sin ubogega peka na Moravskem. Začel je zbirati na Dunaju dijake, se utaboril v mali cerkvi in kljub temu, da ga je sam škofijski konzistorij preganjal, neumorno v apostolski gorečnosti in ponižnosti deloval za svoj vzor: čisto katolištvo. In neznatni redovnik je dosegel, kar je hotel. Sam je plaval zoper mogočni tok »prosvitljenega« modernizma, odpočetka preziran, je sčasoma toliko src pridobil zase, da so njegovi učenci potem prekvasilili z novim katoliškim duhom Nemčijo in Avstrijo.

Klemens Maria Hoffbauer, ki je bil za Nemce to, kar za nas Friderik Baraga, njegov učenec, — ni zaničeval znanosti, sam pa je bil nevesč vseh različnih sodobnih problemov in vendar je pridobival zase največje umove svoje časa, med njima Schlegla. S čim? S svetostjo svojega življenja in z ljubeznijo do Cerkve. Znale so njegove besede: »Ne razumem, kako more človek brez vere živeti. Jaz sem napušen, nečimern in grešnik; ničesar se nisem učil, a nekaj imam: jaz sem skoziinskozi katolišk; svojemu očesu ne zaupam, ker me lahko vara, Cerkve pa se ne more zmotiti.« Neki protestant, ki ga je izpreobrnil, je dejal, da je malo ali nič dokazoval; pridobil je protestante s tem, da jim je govoril iz dna svoje močne duše o katoliški cerkvi, njeni sili, edinosti, lepoti in sreči, ki z njo uteši srca.

Prav tega — življenja s cerkvijo, organske notranje zveze z njo — je takratni dobi manjkalo, manjka ponekod tudi danes. Sramota je reči, da danes vodja liberalnih protestantov, Adolf Harnack, v marsičem bolj razume cerkev kakor marsikateri navidez katoliški bogoslovci in nemških vseučiliščih. Kdor prouči njegovo zadnjo zgodovino ustave prakrščanske cerkve (1910), bo našel v njej marsikje več katoliškega duha kakor v spisih Schnit-

zerja in drugih, ki napadajo te dni celo primat rimskega papeža.

Zdravilo zoper to bo prišlo, to je gotovo. Že danes so katoličani, ki ljubijo svoje cerkev, tesno združeni, edini v tem, da treba modernistiško strujo premagati in tudi svesti zmage, zakaj še vsaka notranja izkušnja je cerkev okrepila in vzbudila prepород katoliškega življenja.

Na Slovenskem hvalabogu deluje duh Mahničev še danes tako krepko, da bo šla modernistiška izkušnja najbrže mimo nas, če bomo na straži. Dr. Mahnič je svojčas dobro izpoznal, odkod nam preti nevarnost. V dobi 1860—1870 so liberalni slovenski dijaki na Dunaju prvi ustvarili svobodomišlno ognjišče; bili so ali popolni brezverci ali pa libertini Stritarjeve šole. To še ni bilo tako opasno. A pojavil se je glasnik liberalizma, odetega v katoliški kahaljo: štajerski župnik Božidar Raič in njegova šola. Zdaj pa so začeli tisti liberalizem, o katerem so Jurčiči, Kersnik in Levstiki vedeli, da s katolicizmom ne gre skupaj, spravljati v sklad s katolištvom in pojavil se je nekdo, ki je leta 1874. v »Narodu« zapisal, naj se kar v tem zmislu izpremenijo dogme. Seveda jih cerkev ni izpremenila, ampak praktično so mnogi Slovenci začeli tako živeti: izpolnjevali so verske dolžnosti, kolikor jih je neobhodno potreba in ne prizadevajo nobene težave, mislili so pa liberalno: **sree krščansko, glava pa liberalna.**

To smo premagali. Katoličani smo celi možje postali. In to bomo tudi ostali. V tem so bile naše zmage in bodo. Če bi pa kje kod se začele zopet trositi tiste katoliško-liberalne misli, ki jih je najlaže izpoznati po tem, da propagirajo »toleranco«, »poudarjanje tistega, kar nam je z drugimi skupno«, apeliranje na »božjo ljubezen« in podobno, če bi to kje zopet zapazili, bomo z največjo in najbrezobzirnejšo odločnostjo zoper to nastopili. Modernistiškega duha nam na Slovensko ne bo nobeden utihotapil v nobeni obliki! Naša mladina pa zopet beri in se vtopi v dela naše junaske dobe, »Rimskega Katolika«, poročila treh katoliških shodov, »Obzornik«, Krekov »Socializem«, Črne bukve kmečkega stanu«, tisti mladi pa, ki se bavijo z vedami, naj zopet začno srkati vase duha, ki veje iz lapidarnih del katoliškega preporeda na Nemškem: Jansena, Möhlerja, Görresa, Dollingerja, Hettingerja, Vogelsanga in krščanske sholastiške filozofe in — »Stimmen aus Maria Laach«.

Jutri se ustanove po vsi domovini »Slovenske Straže«. Zopet nas bo vse prešinila tista zavest, ki je bila vir našim zmagam: zavest, da nikoli ne bomo ne narodno, ne moralno, ne socialno propadli, če bomo delali v pristnem, neizkaljenem katoliškem duhu in imenu! To ohraniti bode naša skrb in naše delo, kakor je bilo včeraj, tako danes in vedno!

Češtenje sv. Cirila in Metoda med Slovenci.

(Odlomki iz knjige »Slomšek o sv. Cirilu in Metodu«.)

Sv. Ciril in Metod sta v 9. stoletju kakor dve svetli zvezdi zasijala na nebu katoliške cerkve. Njuno slavo so oznanjali narodi sedanje južne Rusije ob Črnem morju, nju učenost in svetost je občudoval Carigrad in Rim; najbolj so ju pa častili in ju še časte slovanski narodi, ker sta jim pokazala pot k pravi veri in cerkvi Kristusovi, in jim prižgala luč krščanske izobrazbe. Preprosto ljudstvo slovansko, pa tudi veliki in sveti možje raznih narodov so v vseh stoletjih oznanjali slavo slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Naši slovenski pradedje, ki so bili tako srečni, da so poslušali in gledali goreča in sveta slovanska apostola, so nju slavo izročili poznim slovenskim rodovom. In največji sin slovenske matere, škof Anton Martin Slomšek, je bil med Slovenci največji častivec sv. Cirila in Metoda.

Sv. Cirila in Metoda so že pred njuno smrtjo spoštovali kot sveta moža vsi, ki so ju poznali. O svetosti sv. apostola Cirila ni bilo nikoli nobenega dvoma; ves njegov nastop, njegovo govorjenje in delovanje je razodevalo modrihana in svetnika. V tem se vjemajo vsi najstarejši viri. Latinski življenjepis sv. Cirila († 869), spisan v Italiji kmalu po njegovi smrti, prica, da so ga Rimljani s papežem na čelu spoštovali kot svetnika; kot svetnika so ga častili ob pogrebu in ko je bil že v grobu. Papežev knjižničar Anastazij, ki je sv. Cirila osebo poznal in tudi v Carigradu pozvedoval o njegovem življenju, ga v svojih pismih slavi kot svetega, resnično apostolskega moža.

Središče apostolskega delovanja sv. Cirila in Metoda je bilo na Moravskem. Po smrti sv. Metoda so bili njegovi učenci pregnani, njegovo delo je bilo na videz uničeno, a iz src vernega ljudstva gotovo niso mogli iztrgati spo-

LISTEK.

Slomšek o sv. Cirilu in Metodu.

Ob 1025-letnici Metodove smrti izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Br. 104+IV. — Cena 1 K. — Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

A. M. Slomšek je ljubil slovensko ljudstvo in njegovo vero. Zato je ljubil tudi ona dva velika in sveta moža, ki na našem ljudstvu prva v čisti narodni govorici oznanjala sv. vero in mu tem prižgala luč krščanske izobrazbe; ljubil in častil je slovanska apostola sv. Cirila in Metoda. O nobenem svetniku ni toliko pisal, kakor o sv. Cirilu in Metodu. Želel je, da bi vsi Slovenci goreče častili sveta slovanska apostola in nadaljevali njuno delo; zato je ustanovil »Bratovščino sv. Cirila in Metoda«, ki mu je bila najljubša med vseh velikih del, kar jih je stvarila njegova gorečnost za blagor domovine in cerkve. Skratka: Slomšek je bil med Slovenci največji častivec sv. Cirila in Metoda.

Slomškovi spisi o sv. Cirilu in Metodu ter o »Bratovščini sv. Cirila in Metoda« so že skoraj popolnoma po-

zabljeni in le še malokomu dostopni. Zato je bila gotovo srečna misel, ki je vodila »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«, da zbere in izda te spise. Večina teh spisov je bila objavljena v »Zgodnjih Danici« leta 1852—1862, eden v »Novicah« (1846), eden pa v »Drobtinica« (1853).

Pričujoča zbirka Slomškovih spisov nima strogo znanstvenega namena; knjiga je namenjena ne samo izobražencem, ampak predvsem preprostemu ljudstvu. Zato je pravopis nekoliko izpremenjen po sedanjih pravopisnih pravilih; manj znane besede so v dodatkih (v oklepaju) razložene. Sicer je pa besedilo ostalo popolnoma neizpremenjeno, tako da imamo pred seboj pristen Slomškov slog.

Tukaj zbrane spise je spisal Slomšek v zadnjih, najzrelejših letih svojega življenja. Zato se ravno v njih najbolj kaže velikost in globokost Slomškovega duha. V njih so nanizani pravi biseri Slomškove zgovornosti in njegovega nedosežnega poljudnega in jedrnatega sloga. Vrhutega se pa v teh spisih razodeva vedno mlado Slomškovo navdušenje za ono veliko misel, ki je vodila sv. slovanska apostola, navdušenje za razširjanje sv. vere in za cerkveno edinstvo.

Kdor bode prebiral te spise, bode gotovo občudoval globokost Slomškovega duha in prišel do prepričanja, da je Slomšek po svojem globokem umevanju delovanja sv. slovanskih apostolov presegal ne samo vse Slovence, ampak sploh vse Slované svoje dobe. Ni čuda, da je Slomškovo delo tudi zunaj slovenske domovine vzbudilo mnogo zanimanja.

V tej knjigi zbrani Slomškovi spisi so zelo zanimivi tudi zato, ker nam zelo živo popisujejo delo za cerkveno zedinjenje in važnejše dogodke v zgodnji cerkvi med l. 1852 in 1862. Podajajo nam mnogo lepega gradiva in globokih misli za društvene in cerkvene govore. Važnejše dogodke, ki jih Slomšek tukaj opisuje ali omenja, je izdajatelj te knjige pojasnil v zgodovinskih podatkih pod črto; zato je tukaj zbrano gradivo vsestransko zanesljivo in porabno.

Vrednost knjige povzdiguje še zgodovinski pregled o češčenju sv. Cirila in Metoda med Slovenci. To je prvi poizkus sistematične zgodovine o češčenju sv. slovanskih apostolov med Slovenci. Že ta kratek pregled nam nudi nepričakovano veliko zanimivega gradiva, ki je bilo doslej pri nas splošno zelo malo znano. V tem okviru se le še bolj jasno kaže velikost Slomško-

vega duha, ki nas je najlepše učil, kako naj častimo sv. Cirila in Metoda.

Gotovo je že čas, da se med našim ljudstvom obnovi češčenje sv. Cirila in Metoda v Slomškovem duhu. Prav zato je pričujoča knjiga velikega pomena. Poživljala bode v ljudstvu ljubezen do domovine in do svete vere, razširjala obzorje, obenem pa ohranjala spomin in duha velikega škofa Slomška. Prepričani smo, da bode knjiga vzbudila mnogo zanimanja med izobraženimi in preprostimi Slovenci.

IV. umetniška razstava v R. Jakopičevem paviljonu.

»Jednota umělců výtvarných v Pražě.« (Srečko Magolič.)

Gospod urednik! Pozvali ste me, naj za Vaš cenjeni list — kot »strokovnjak« ste dejali — ocenim umetniše sedanje umetniške razstave praških slikarjev in slikaric. Vsa čast Vam, uslužite si tudi najekstremnejše elemente. Udarili ste na pravo struno! Sladka beseda »strokovnjaka«, katere še ni čulo moje uho, laskala mi je tako, da sem se odločil, odzvati se Vašemu cenjenemu

štovanja do sv. Cirila in Metoda. Leta 1380 so začeli v olomuški škofiji god sv. Cirila in Metoda slovesno obhajati kot zapovedan praznik (9. marca).

Skoraj vsi učenci sv. Cirila in Metoda so po Metodovi smrti (885) iskali in našli zavetje med Jugoslovani. Kamor so prišli, povsod so častili sv. Cirila in Metoda za svetnika. To nam priča ne samo stara izročila, ampak tudi stari rokopisi iz najstarejših časov. Poglejmo najprej k Slovanom vzhodnega obreda!

Dva stara slovanska življenjska pisa, eden o sv. Cirilu, drugi o sv. Metodu, spisana okoli leta 900 (morebiti v Bolgariji), ju slavita kot svetnika. Rokopis staroslovanskega evangelija (Asemanijev evangelist), spisan v desetem stoletju v Bolgariji, ima v svojem cerkvenem koledarju že praznik sv. Cirila (14. februarja) in sv. Metoda (6. aprila).

Iz Bolgarije se je češčenje sv. Cirila in Metoda razširilo na Rusko. Ostromirov evangelij, spisan okoli leta 1050 na Ruskem, ima že praznik sv. Cirila (14. februarja). Rokopisi (mineje) iz 12. stoletja navajajo že skupni praznik sv. Cirila in Metoda.

Med južnimi Slovani rimskega obreda, torej med Hrvati in Slovenci, so tudi že učenci sv. Cirila in Metoda razširjali češčenje obeh slovanskih apostolov; slovansko službo božjo so opravljali po rimskem obredu (glagoljši). Glagoljske (slovanske) bogoslužne knjige, ki so jih rabili Hrvati, imajo god sv. Cirila in Metoda na dan 14. februarja skupno s sv. Valentinom. Najstarejši sedaj ohranjeni rokopisi teh knjig so iz 13. in 14. stoletja, a se opirajo na starejše knjige iz 10. ali celo s konca 9. stoletja.

Sv. Ciril in Metod sta v pravi veri poučevala tudi panonske Slovence (na sedanjem zahodnem Ogrskem in vzhodnem Štajerskem) in skozi naše dežele potovala (sv. Metod morebiti trikrat) v Rim; torej sta bila znana tudi Slovincem zunaj Panonije. Verjetno je celo, da sta iz naših krajev imela kakoga učenca; še bolj verjetno je, da so nekateri Metodovi učenci iskali in našli zavetje med Slovenci. Takrat meje škofij sploh niso bile tako stroge. Duhovniki so večkrat prehajali iz ene škofije v drugo. Metodovi učenci v naših deželah niso zadeli na posebno nasprotstvo, ker oglejski patriarhi niso bili nasprotni sv. Cirilu in Metodu in njunemu delu. V oglejskem patriarhatu je bilo poleg Slovencev tudi mnogo Hrvatov (Istra), med katerimi so Metodovi učenci in njih nasledniki že zgodaj razširili češčenje sv. Cirila in Metoda. Slovenci so torej večkrat prišli v dotiko z učenci sv. Cirila in Metoda in z njih nasledniki. Torej je dosti razlogov in dokazov, da so Slovenci že zgodaj začeli častiti sv. Cirila in Metoda.

Hrvaške glagoljske bogoslužne knjige imajo, kakor smo videli, praznik sv. Cirila in Metoda dne 14. februarja obenem s sv. Valentinom. Tudi Slovenci so nekda na ta dan praznovali praznik sv. Cirila in Metoda. Verjetno je, da je pri Slovincih češčenje sv. Valentina zato tako priljubljeno, ker je bilo nekda združeno s češčenjem sv. Cirila in Metoda. Odlomki starih gla-

goljskih rokopisov iz 13. do 15. stoletja, ki so se našli na Kranjskem in razni stari zapiski namreč dokazujejo, da je bilo glagoljsko bogoslužje in z njim češčenje sv. Cirila in Metoda tudi med Slovenci znano.

Važen dokaz za češčenje sv. Cirila in Metoda med Slovenci imamo tam daleč na Nemškem, v Cahnu (nemško Aachen). Tja so Slovenci že v srednjem veku hodili na božjo pot. Slovenski romarji so dali v veliki cahenski Marijini cerkvi napraviti poseben slovenski oltar. Oltar je bil postavljen okoli leta 1400; leta 1495 so pa Slovenci iz Ljubljane in Kranja pri tem oltarju ustanovili beneficij za vzdrževanje duhovnika, zmožnega slovanskega jezika. Beneficij je oddajala ljubljanska in kranjska mestna občina. Leta 1613 se ta oltar v nekem pismu škofa Hrena prvičkrat imenuje oltar in beneficij sv. Cirila in Metoda. To ime je moralo biti takrat gotovo že navadno in se je najbrže rabilo že pred letom 1600. Iz tega se sme sklepati, da je bilo češčenje sv. Cirila in Metoda med l. 1500—1600 zelo razširjeno in priljubljeno, sicer oltarja in beneficijata v daljnem nemškem mestu ne bi bili imenovali po svetih slovanskih apostolih. Okoli leta 1700 je začelo zanimanje za cahensko božjo pot pojemati; zato so se skrčili tudi dohodki beneficijata sv. Cirila in Metoda. Leta 1734 so slovanski oltar podrl in odpravili beneficij sv. Cirila in Metoda.

Zgodovinarji slovanskih dežel Megiser (leta 1612), Schönleben (1681) in Valvasor (1689) se častno spominjajo slovanskih apostolov. Valvasor imenuje sv. Cirila in Metoda med svetniki, ki se na Kranjskem še posebno častijo; z veliko vnemo dokazuje mnenje, da sta sv. Ciril in Metod tudi v naših deželah oznanjala krščansko vero.

Leta 1777 so začeli v ljubljanski škofiji sv. Cirilu in Metodu izkazovati tudi javno cerkveno češčenje. V latinski mašni knjigi za ljubljansko škofijo se je začel god sv. Cirila in Metoda praznovati s posebno mašo, v brevirju so se ju pa spominjali tudi s kratkim življenjskim opisom.

Slovenci so torej že od 10. stoletja dalje častili sv. Cirila in Metoda. Častili so ju kot apostola prave vere med Slovani in še posebej med Slovenci. Velikega pomena in velikih zaslug svetih slovanskih apostolov sicer večinoma niso poznali, včasih morebiti celo popolnoma pozabili. Zato tudi češčenje ni bilo tako živo in goreče, a nikoli ni popolnoma prenehalo. Veliki Slomšek je bil prvi, ki je slovensko ljudstvo učil globlje spoznavati pomen in zasluge svetih slovanskih bratov. Tako je tlečo iskrico češčenja sv. Cirila in Metoda pri Slovincih razvnel v mogočen plamen navdušenja in gorečih molitev.

Slomšek je sv. Cirila in Metoda častil kot prva krščanska učitelja, ki sta Slovincem oznanjala sv. vero v čisti narodni govorici kot apostola sv. vere in cerkvene edinosti. Slomškovi spisi o sv. Cirilu in Metodu so ravnokar izšli v posebni izdaji, v kateri je tudi zgodovinski pregled o češčenju sv. Cirila in Metoda po Slomškovi smrti.

»Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«,

v ljubljanski škofiji ustanovljeno leta 1909., si je postavilo za nalogo, da med Slovenci poživi češčenje sv. Cirila in Metoda v Slomškovem duhu.

Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910) je »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda« izdalo naslednje knjige:

Sv. Ciril in Metod. Kratek, pregleden in poljuden življenjski opis sv. slovanskih apostolov. Cena 14 vinarjev, 10 izvodov 1 K 20 vin., 100 izvodov 11 K.

A. M. Slomšek o sv. Cirilu in Metodu. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena 1 K.

Slovanska apostola. Zgodovinska igra. Spisal Silvin Sardenko. Igra je prirejena za samomoške vloge. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena 1 K 20 vin.

Marijino kraljestvo na jutrovem. Spisal Silvin Sardenko. Cena 50 vin.

Jesenške novice.

J Velik ljudski shod sklicuje jeseniško delavstvo za jutri, v nedeljo, ob pol 4. uri popoldne. Shod se vrši na Savi ob lepem vremenu pred Delavskim domom, v slučaju dežja pa v dvorani Delavskega doma. Predmet shoda je: Slovenska šola. Nastopali bodo lahko govorniki vseh strank, da izrazijo svoje mnenje proti vsem, ki hočejo jeseniško ljudstvo oškodovati v izobraževalnem in narodnem oziru. Iz splošnega zanimanja posnemamo, da bo udeležba na shodu velikanska, ker je dostop vsakemu prost. Shod obeta postati pravi ljudski tabor.

J »Slovenska Straža«. Ob 8. uri zvečer pa se jutri vrši v Delavskem domu ustanovni shod moške in ženske podružnice »Slovenske Straže« s petjem, govorom in volitvijo obeh odborov. Naše delavstvo bo gotovo tudi tukaj pokazalo vso svojo zavednost in bo po svojih močeh storilo svojo narodno dolžnost, saj je samo uverjeno, da Jesenice niso mirna, ampak ogrožena postojanka, ki pa je za našo slovensko domovino nepregledne važnosti. Proti Südmarki, ki se pri nas šopiri, moramo postaviti prav krepko — Stražo! Slovensko ljudstvo, vse v »Stražo« na stražo!

J Kres. Krasen kres zanetili so naši delavci na predvečer slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda vrh Mirce »na planinci«, odkoder se nudi očesu veličasten razgled, proti zapadu na alpske slovanske očiake s pobeljenimi glavami, proti vzhodu pa čez celo gorenjsko ravan do bele Ljubljane. Podžgalo nas je, ko smo videli, kako nad sedemdesetletni starček z navdušenjem stavi in žge veličastni kres. Umetalni ogenj in raketi pa so švigali proti nebu kakor iz slovanskih src goreče prošnje, naj vsevišnji Bog ohrani Jesenice — katoliške in slovanske!

J In kaj sedaj? Prihodnjo nedeljo, dne 17. t. m., napravi gorenjska sokolska župa svoj zlet na Jesenice. Nekateri »narodne« dame se na vso moč trudijo, da spravijo kolikor moč jeseniškega ženstva k vsprejemu te župe. In kaj porečemo mi? Ničesar bi ne rekli, še pozdravili bi sokole, ko bi to bili pravi Slovenci. Pravi Slovenec pa mora biti katolišk, in le dotlej obstoja slovanski narod, dokler ohranja vero svo-

jih očetov! Brez vere pače naš slovenski narod v nemško žrelo. In sokoli? Ravno sokoli širijo po naši slovenski domovini protiversko misel, oni so nositelji svobodomiselnih idej, oni so se lani odlikovali na shodu svobodomiselnih na Jesenicah. Zato se pa naše vero slovensko ljudstvo za sokolsko župo ne bo zmenilo, je ne bo pozdravljalo in slavilo, ker so sokoli po svojih delih veri in s tem tudi naši narodnosti škodljivi! Po tem se bo gotovo tudi naše pošteno ženstvo na Jesenicah ravnalo! Saj nam je dobro v spominu, kako sokoli iz različnih krajev na našem kolodvoru čeburnjajo — nemški!

J Dvojna mera. Pred nekaj tedni je prišel na Jesenice cirkus Berg iz nemškega »rajha«. Od naše železniške uprave na Jesenicah je dobil prostor — brezplačno, kakor se čuje. Za tem je prišel češki cirkus Liebel. Železniška uprava mu ni hotela dati prostora, če tudi je ponujal visoko odškodnino. Seveda, ker je bil — Slovan! Samo registriramo.

J Živela nemška vreča! Nekaj slovenskih delavcev je prošlo na našem kolodvoru za službo. »Gospod« so rekli, da jih ne potrebujejo. V istem hipu pa so naročili nekaj nemških delavcev s Koroškega, ki jih naše ljudstvo ne razume, in oni ne našega ljudstva. Ko bo vreča polna, pa jo homo v hipu razvezali, četudi njena vsebina nekatere podsuje!

J Počitnice. V našem »Delavskem društvu« se začnejo s prihodnjim tednom počitnice. Zato ne bo nekaj tednov rednih predavanj, pač pa ostanejo redni sestanki v Domu, ob sredah za ženske, ob četrkih za moške in Orle, ob nedeljah pa splošno za društvenike. Le semintja se bodo vršila skioptična predavanja, kar bo društvo posebej naznanjalo.

J Slov. katol. izobraževalno društvo na Koroški Beli priredi v nedeljo, 10. t. m., popoldne po cerkvenem opravilu na vrtu Orehovnekeve gostilne na Koroški Beli društveno veselico v proslavo slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda z zanimivim programom. Kdor ima kaj srca za zatiranje obmejne Slovenice, naj se udeleži, ker se bo ustanovila tudi podružnica »Slov. Straže«.

Tržiške novice.

t Strela je udarila na Konjšici! Krvinovo kočjo v nedeljo 3. t. m. zvečer. Koča je pogorela do tal, posrečilo se je pa izpustiti živino iz kočje in jo na ta način rešiti.

t Novo Primožičevo planinsko kočjo na Kofcah je posetilo 3. t. m. mnogo izletnikov. Koča je oddaljena od Tržiča dobre tri ure. Postrežba je dobra. Dobili se v njej vse, česar potrebuje lačen želedec.

t Ženski odsek izobraževalnega društva sv. Jožefa, je ponovil v nedeljo igro v Lomu v gostilni pri Končarju. K veselici je došlo kljub neugodnemu vremenu mnogo Lomljanov in Tržičanov.

t God sv. Cirila in Metoda smo tudi tržiški Slovenci dostojno praznovali. Na predvečer so goreli trije mogočni kresovi nad Tržičem. Enega so zažgali

pozivu, dasi ne vem, če bom kos tej nalogi. Umetnine ocenjevati je težko, lahko rečem, da veliko težje, nego si mislijo oni »oblastveno koncesionirani« ocenjevalci, ki na vsak migljaj tega ali onega urednika napišejo, če ni drugače, kar po deset ocen — pardon — pravljic »o jari kači in o steklem polžu« ter krcajo ob tej priliki brez vsakega usmiljenja po nepriljubljenih jim razstavljalcih, obenem pa švrknejo tudi po svojih »nekoncesioniranih« tovariših. Ali so pa s tem tudi res in pravično ocenili dela, ki so jih ustvarile duše umetnikov, to jih ne briga. Prilika, okrcati tega ali onega na stroške kakega uredništva, je redka, zato se mora izkoristiti do skrajnosti in — basta!

Kakor sem dejal, gospod urednik: ocenjevati umotvore, zlasti slikarske umotvore, je težko — niti »zapriseženi cenilec« kake zastavljavnice bi z lahko vestjo tega ne mogel storiti. »Vsake oči imajo pač svojega malarja,« kakor veste. Temu ugaja ta umotvor, drugemu zopet drugi; največ, zlasti med imovitimi našimi rodoljubi pa je takih, ki jim sploh ne ugaja in jih ne zanima noben umotvor in bi ne dali niti piškavega oreha za kos »popackanega platna«, kakor se blagovolijo izražati — temveč »pokrivajo« svoje umetniške potrebe raje z malovrednimi, a drago plačanimi surogati. Baš zato pa kupčija v naših umetniških razstavah ne bo nikdar tako živahna, kako je bila svoje čase na — vinskih pokušnjah v

kleti pod kavarno »Evropa« na Dunajski cesti.

Tako je! »Vsake oči imajo svojega malarja«, kar dokazuje tudi to, da se niti svetovnoslavni umetniki ne strinjajo v ocenah umotvorov tega ali onega mojstra. O Rembrandtu se je izjavil slavni francoski slikar Meissonier, da je genij, kojega tako obožava, da bi mu poljubljal noge. Nič manj slavni Whistler pa je trdil o Rembrandtovih delih, da so testenina, mastni in da niso pravi umotvori. Tudi o Rubensu je sodba umetnikov različna: Ingres mu očita, da je mesar in njegove slike mesnice, polne svežega mesa; Wiertz pa ga imenuje največjega mojstra, Homerja slikarstva. Tako si nasprotujejo mnenja slavnih umetnikov — slikarjev, in jaz, katerega samo Vi, gospod urednik, zmerjate s »strokovnjakom«, naj bi podal oceno o čeških umetnikih, ki naj bi »držala«; jaz naj bi sugeriral obiskovalcem te razstave: to je umotvor in to je navadna šara. Ne, to je nemogoče! Vsak obiskovalec naj si ustvari sodbo sam in vozil bo najbolje, moja ocena pa naj mu bo le nekaj vodnik, kateri naj ga spremlja po razstavi od slike do slike.

× × ×

Razstava »Jednote umělců výtvarných v Praze« v R. Jakopičevem umetniškem paviljonu obsega 66 slik in sličic, katere je razstavilo 20 praških slikarjev in 3 slikarice. Ne morem trditi, da so vse te slike in sličice umotvori,

dovršeni umotvori, kajti videl sem že mnogo boljših del čeških umetnikov; konstatirati pa moram, da med vsemi temi šestinšestdesetimi slikami ni niti ene, pred katero bi moral zamižati, da bi jo videl — kakor nas je učil naš vsega spoštovanja in časti vredni gospod profesor. Jasne so vse, četudi ne vedno pravilne v risbi. Nedopustljive površnosti se ne more očitati nobeni. Pokazati je hotel pač vsak, kaj zna in ne, kaj bi rad znal, a videti je pa tudi, da vsi razstavljalci niso poslali Ljubljancanom svojih najboljših del na ogled — o nakupu naj molčim, kajti več slikarjev med razstavljalci poznam po boljših njih delih. Tudi opremljene so vse slike primerno in po predpisih vseh večjih umetniških razstav, kar zelo ugodno učinkuje na gledalca. Okvirji, s katerimi pride kupec v nevarnost, da zanese z njimi golazen v svoj dom, niso priporočljivi in naj bi se izključili tudi iz ljubljanskih umetniških razstav že zato, ker odvrčajo kupce in tudi umotvorom samim škodujejo na ugledu.

Morebiti mi utegne kdo očitati, da so okvirji postranska reč in da je smešno baviti se z njimi v ocenah umetnin. Ne, moje mnenje ni tako: Poglejmo samo Klingerja in Böcklina, kako važnost sta pokladala ta dva na opremljenosti svojih umotvorov. Zlasti pri Klingerju — ki je obenem tudi kipar, — pride človek večkrat v zadrego, bi li prisodil večjo umetniško vrednost sliki ali okvirju. Razstava slik v raz-

bitih in oguljenih okvirjih učinkuje vsaj name tako, kakor skladišče kakega starinarja tam ob Ljubljanci. Ni dovolj, da se okvir samo v barvi strinja s sliko, strinjati se mora tudi po obliki in izvršitvi, in le površnim skicam in študijam pristojajo površne opreme; a te naj bi slikar razstavljal le v slučaju kolektivne svoje razstave. S kolektivno razstavo naj pokaže, kako se je učil, kako je napredoval in kaj se je naučil. Kot samostojni »umotvor« pa naj bodo skice iz razstav izključene.

S tu rečenim pa nočem trditi, da na sedanji razstavi ni razstavljenih tudi dovolj študij; tudi tu je nekaj del, za katere se je komaj izplačal transport iz severa na jug. N. pr. Skale je razstavil trdo, diletant. študijo »Tkalca iz Velke« (18), a tudi »Koče na Valaškem« (19) in »Valaške kočje« (17) njegove so le neznatno boljše. Slovaki Miloš se je izkazal s svojimi kairskimi motivi le kot dober dekorater bonbonskih škatulj. Tudi je še več drugih manj ali več vrednih študij, o katerih pa mi ne kaže tu govoriti. — Pravi umotvor in za moje oko najlepša slika vse razstave je Blažičkova »Cerkev sv. Vita« (23), žal, da ji naslov ni prikladen in bi ji boljše pristojal »Snežen metež« ali »Zimski dan«, kajti pričutstvo vlažnega, dolgočasnega zimskega dne je s diskretnimi barvami in ne prevsiljivimi podrobnostmi izvrstno pogojeno. Zračna perspektiva na tej sliki je boljša, kakor na vseh drugih slikah te razstave. »Praške Benetke«

naši vrli Orli, enega Lomljani, enega bralno društvo. Na praznik slovanskih apostolov 5. t. m. je bila ob šesti uri orgljana in peta sveta maša, katere se je udeležilo mnogo ljudstva. Jutri v nedeljo, bo ob deseti uri sveta maša za naša krščansko socialna društva. Za obmejne Slovence smo nabrali 50 K, katere smo poslali kot Slomškov dar odboru »Slovenske Straže«. Tudi 5. t. m. sta plapolala dva velika kresova.

t Zahvala. Slavna kranjska hranilnica je te dni blagovolila podariti tukajšnji delavski bolniški in podporni blagajni lepo podporo 200 K. Za ta velikodušni dar izreka podpisani v imenu delavskega podpornega društva najtoplejo zahvalo. Bog povrni! — V Tržiču, 7. julija 1910. — Karol Ruech, načelnik.

t Društveno gibanje krščansko socialnega delavstva. V novih dvoranah se je pričelo živahno življenje. Orli pridno telovadijo v spodnjih prostorih. V torek, 5. t. m. je bilo tu prvo jako dobro obiskano predavanje gosp. predsednika. Odslej se bodo predavanja zopet redno pričela. Zanimivo predavanje o spiritizmu in hipnotizmu nam je obljubljen. — Telovadni odsek se je udeležil pogreba nedavno umrlega podpredsednika podbrežkih Orlov in mu zapel dve žalostinki v slovo. — Na praznik 29. junija je bil skoro polnoštevilno zastopan na občnem zboru bratskega odseka kranjskega. Odsek naš pripada odslej kranjskemu okrožju.

Idrijske novice.

+ K sapi prihajajo polagoma liberalci in voditelji soc. demokratov, ki jim je že zalopnil 24. junij. Kako težko so pričakovali popolnega poraza deželnega odbora, ki so ga napovedovali »kronjuristi« idrijskega župana! Pripravili so se bili za slovesno proslavo zmage. Za kulisami so se menili, da večerov 24. in 25. junija 1910 nobeden živčih idrijsčanov do smrti ne pozabi, 27. junija pa se s primerno slovesnostjo prične nadaljevati zgradba čitalnice. Na večer 25. junija je županstvo sklicalo občinsko sejo tudi kajpada v pričakovanju, da bode kresni dan prinesel z Dunaja od upravnega sodišča drugačen veter, nego piše že dve leti iz Ljubljane od tistega deželnega odbora, o katerem je pisal idrijski »Narodov« poročevalec pred dvema leti, da se ga idrijski občinski odbor nič ne boji, nasprotno ravno, če hoče imeti deželni odbor boj, prav, idrijski občinski odbor se ga ne ustraši. Občinska seja 25. junija bi imela biti nekako slavnostna seja, pravili so celo, da ta seja utegne dati Idriji nekaj novih častnih meščanov, in zvenela so imena kakor Ante Kristan, Julij Novak, Alojzij Pegan, Fran Tavzes, sploh vseh prvoboriteljev za avtonomnost tistih občin, kjer so na krmilu naprednjaki sami, če drugače ni, tudi zvezani z voditelji socialnih demokratov, ki pa morajo govoriti in delati za frakarijo, ne pa za ljudstvo. Nekateri so celo bili mnenja, da je imel tudi na ta večer napovedani koncert namen proslaviti liberalno zmago, kar pa gotovo ni res. Godba in bakljada naj bi povečevali slo-

vesnost. Nesrečni kresni dan pa je popolnoma pobil liberalne in socialnodemokratske prvake. Okoli 4. ure popoldne so začeli glave skupaj stikati, a le bolj po vežah, to je bilo sumljivo; tudi zastava ni zavihrala z mestne hiše, ki jo vselej pokažejo, kadar liberalci kaj veselega zvedo, če je tudi še tako malenkostno. Kmalu se je zvedelo, zakaj se tako skrivajo. Smilili so se nam, ko smo videli, kako so bili pobiti radi neprijetnega poročila z Dunaja. Ko svoje žalosti niso mogli prikriti, pokazali so se slabotne može. Pred meseci in še tedni pod milim nebom navdušeni govorniki o strankarstvu deželnega odbora, o lumpih, ki jih bodo javno razkrinkali, o umazanem klerikalizmu, so potihnili in se baje celo odtegnili navadnemu večernemu sestanku, ker je znano, da škoduje piti na žalost, liberalci pa rad ne trpi škode. Saj so le zato obrnili se na upravno sodišče, ker se jim je zdelo škoda dati nekaj kronic odškodnine občini. Pobitost pri liberalcih je bila še 25. junija zvečer ob šestih tolika, da je bila občinska seja nesklepčna ter jo je moral župan preložiti na nedeljo, 26. junija, dopoldne.

i Občinska seja 26. junija dopoldne se je vršila v znamenju pobitosti radi zavrnjene pritožbe pri upravnem sodišču. Prebrala se je brzojavka, potem pa se sklenilo, da se razpravlja o tej zadevi šele potem, ko pride uradno sporočilo. Socialni demokratje so pokazali med seboj več živahnosti. Tako je n. pr. Štravs zahteval, da naj se vedno najprej prebere zapisnik zadnje seje. Po nekotikem prerekanju je prišlo do dogovora, da se preberejo le sklepi. Prečitali so nato sklepe zadnje seje. Socialni demokratje in liberalci so molčali k zapisniku, dasi je manjkalo v njem sklepa, ki je dal največ dela zadnji seji, da se namreč izroči gerenta Zazula državnemu pravdnstvu. Smejali smo se takrat, ko so občinski juristi z vso resnostjo stavili predloge v tem oziru, prav tako pa se sedaj muzali, ko nismo slišali pri čitanju zapisnika teh sklepov, ki so bili vendar napravljeni. Menda bo enkrat dovolj igrace z ljudmi. Imenitno je bilo tudi, ko je župan prebral odlok okrajnega glavarstva, da smejo biti gostilne odprte le do 11. ure. »Pri nas ostanemo pri starem«, se je sklenilo. Tudi ta sklep nam je bil v zabavo, ker smo slutili, kaj utegne priti, in je res čez deset dni tudi prišlo, ko so vkljub sklepu, da ostane pri nas vse po starem, morali gostilničarji jemati na znanje, da bo treba delati po novem, do 11. ure namreč. Sklepalo se je tudi o cesti v Grapi. O tem pa bo še prilika govoriti, ko bo znano, koliko sveta je občina dobila zastoj, kakšen je načrt in proračun ceste in podobne malenkosti, katerih se navadno tudi socialni demokrati ne spomnijo. Prilika bo tudi še, da opozorimo župana, zakaj ne prečita vseh dopisov, ki jih prejme ter so splošno važni. Ali se županstvo sramuje, da včasih kaj prikrije? Srečno, da imate v odboru tako dobre duše! Dobro so vedeli liberalni prvaki, zakaj so se tako bali v odboru mož S. L. S. ter nagnali vse v boj za može, ki so rekli, da so socialni demorati in proti S. L. S.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Idriji je imela občni zbor za VIII.

upravno leto dne 26. junija. Pokazal se je tudi v letu 1909 lep napredek. Članov ima 226. Prometa je bilo lani 859.226 K. Hranilne vloge so se pomnožile za okroglo 84.000 K ter so znašale ob koncu preteklega leta 442.431 K, posojila so se pomnožila na 476.949 K. L. 1908 so znašala 308.396 K. Čistega dobička je imela 1904 K 45 h. Rezervni zaklad se je dvignil od 5645 K na 7775 K 34 h. Najprospeva še dalje!

i Koncert »Merkurja« v Idriji. V korist dijaškemu podpornemu društvu v Idriji vršil se je dne 25. m. m. v realni telovadnici koncert pevskega društva »Merkur« iz Ljubljane, ki je uspel nad vse pričakovanje dobro. Lahko se trdi, da je bilo petje dovršeno. Predvsem sta se odlikovala solista Jež in Stamcar, katere sta s svojimi krasnimi pesmami občinstvo naravnost očarala. Kar se pa zbora tiče, se pač pozna, da je v rokah izbornega pevovodje g. Zorko Prelovca. Škoda, da je skrajno neugodno vreme h gmotnemu uspehu nekoliko ovir stavilo, a bil je isti kljub temu še precej ugoden. Koncert je polepšala s prisrčnim solopetjem tudi domačinka Ana Šinkovec. Ko imamo sedaj dovršeno krasno dvorano v Didičevem hotelu, je s tem preskrbljeno v Idriji še za primerne prostore za podobne koncerte.

i Šolstvo. Kdo bi mislil, da v našem mestu pohaja nad 1500 mladih ljudi različne šole? In vendar je resnica. 1100 jih obiskuje našo c. kr. rudniško šolo, 243 realko in pri uršulinkah je bilo vseh vpisanih 159. Lahko si mislimo, kaka gnječa je ob osmih zjutraj pred vsemi zavodi, ko se iz raznih strani zbirajo in kako prazno je sedaj ob istem času na znanih prostorih. Rudniška šola je završila pouk v soboto, 2. t. m. V telovadnici so se po sv. maši zbrali najprvo dečki, kjer so se zahvalili erarju za dobroto, katere so celih deset mesecev življali. Najboljšega učenca v razredu je gospod nadsvetnik nadaril s krono. Za njimi so prišle učenke, ki so zapele več komadov, nekatere precej težkih, se zahvalile v slovenskem in nemškem jeziku vsem dobrotnikom, ki so jim pomagali do lepih uspehov. Pohvaljenim je njih učiteljica dala lepo podobico in najboljšim učenkam razreda g. dvorni svetnik po 1 krono. Ker je 20 razredov, je pa prijatelj šolske mladine iz svojega dal 20 kron nagrade. Ogledali smo si še bogato zbirko ročnih del in risarije od prvega začetka, do precejšnje spretnosti, katero so nekateri pokazali celo v slikanju po naravi. Isti dan je končala tudi realka. Njo je pohajalo 105 idrijsčanov in 20 iz okolice, torej je bilo polovico tujcev, kar je zelo veliko, če se pomisli, da Idrija nima nobene železnične proge, kakor vse druge kranjske srednje šole. V četrtek, 7. t. m., se je pričela matura. V otroškem vrtcu pri uršulinkah je bilo vpisanih 80 otrok, prihajalo jih je redno 60, gospodinjstvo šolo 49, tudi tu je bilo vedno 30 na dan pri teoretičnem in praktičnem pouku. Privatni pouk kot dopolnilo ljudske šole je pohajalo 30 deklic, ki so te dni vse prestale izpit v Ljubljani čez tretji razred meščanske šole.

Vrhnjske novice.

Vič in Vrhnika v luči neizčrpilive modrosti c. kr. okrajnega šolskega sveta v Ljubljani. Širši javnosti mogoče še ni toliko znano, da je zadnji čas okrajni šolski svet v svoji preklicani pameti in pod vplivom znanega Gregorina in razboritega Žirovnika imenoval za krajnega šolskega nadzornika na Viču liberalca Tribuča, o katerem ne vemo drugega, nego da je starosta viških Sokolov, in da bi svet še bolj strmel, ko bi se imenovalo Gabri-jela Jelovška za krajnega šolskega nadzornika na Vrhniki. To se pravi iz ljudstva se norčevati. Torej Tribuča na Vič, ker hoče Gregorin, ki ima menda nadučiteljsko mesto na Viču že v žepu, kakor se govori, imeti za svojega nadzornika tudi svojega somišljenika; in Gabr. Jelovška s svojo dvešolsko izobrazbo in šaržo kaprola pri pšelarjih, za nadzornika na vrhnjsko šestrazrednico. Za akademično izobražene ljudi, kakor je dekan Lovro Pantar, ki je bil že sam krajni šolski nadzornik, odbor-nik okr. šolskega sveta, itd., zakar ima tudi odlična priznanja, g. dr. Marolta in g. svetnika Kobala, je dovolj, če smejo živjeti to čast, da so za nadzornika na enorazrednicah v Ligojni, Drenovem griču in Blatni Brezovici. Kdo bi se ne čudil tej neskončni modrosti. Kakor čujemo, bodo ti gospodje to izredno čast odložili. Popolnoma prav. Naj si kunštne glave pri okr. šolskem svetu zapomnijo, da se ne gremo slepe miši.

Na predstavo in vrtno veselico, ki jo priredi Orel s sodelovanjem rokodelskega društva v nedeljo 10. m. se slavno občinstvo še enkrat opozarja, da se je udeleži v najobilnejšem številu. Čisti dobiček namenjen je za »Slovensko Stražo«.

Znanost in umetnost.

*** Kažipot Ljubljane z načrtom.** Ravno kar je izšel v slovenskem in posebej tudi v nemškem jeziku »Ilustrovani kažipot za Ljubljano«, sestavljen Iv. Robida, in pa »Načrt Ljubljane«, narisal mestni arhitekt Ciril Koch. — Dolgo je že pogrešala Ljubljana dobrega in zanesljivega kažipota in načrta, ki nista samo za tujca, temveč tudi za domačina velike praktične vrednosti. Sedaj se je odpomoglo tej nujni potrebi ter je izdalo oboje spodaj označeno založništvo. Krasni, fino izdelani načrt je tako natčen, da so zaznamovani celo stranski trakti posameznih hiš. Poleg abecedno urejenih ulic v kažipotu so označeni okrajni prav tako kakor v načrtu z rimskimi številkami in je s tem zelo olajšano iskanje po načrtu. Cene so slovenskemu in nemškemu načrtu iste. Načrt Ljubljane, dvo-barvni tisk, velja 30 h, isti v petih barvah 50 h, isti nalepljen na platno, zložljiv v žepno obliko, 1 K 80 h, isti s palicami za steno 2 K. Na platno nalepljen načrt s palicami za steno se naroča posebno za pisarne, gostilne, restavracije, kavarne in druge javne lokale, kjer se je dovolj občutno pogrešal. Lepo urejeni kažipot je pregledno razdeljen ter ima naslednje dele: I. Splošni del, ki obsega glavni pregled

(22) istega slikarja je neprimerno slabša in ne dosti boljša študija »Deževno jutro na Letni« (21). Krasen je tudi Vavetke »Zadnji poljub« (4), dasi nekoliko pretežak; na njegovi sliki »Na večer« (2), pa je samo vrhnja partija izvršena z izredno marljivostjo in ljubeznijo, kričeče ospredje z nekaterimi amazanimi nepresojnimi sencami nevidljivih drevesnih debel, pa je površno in odurno in to kvari celotni učinek slike; najboljša njegova slika je vsesko »Spomladi« (3). Seifertov »Stolp v Rothenburgu« (24) je resno, četudi ne dekorativno delo. Vavrine slika »Mlin« (31), je izvršena v okorni divizionistični tehniki, toda odurno mrzlo in dolgočasno. Prav dobra, zlasti v vrhnji partiji pa je Schwarz Vende »Na Sazavi« (12) ter »Vrtni paviljon« (13); na nje radirungi »Fürstenberski vrt v Pragi« (15), ki je sicer imenitna v tehniki, je zarisano ospredje; manj dobra in tudi v drugačni, a ne tako prikupljivi tehniki, je nje radirunga »V snegu« (14). Roškove Ane je najboljši akvarel »Vaška soba na spodnjem Saksonskem« (11), le tla so nekoliko vegasta, kar pa ni bogve kakšen pregrešek; brez plastičnosti in značne perspektive in tudi v risbi slaba pa sta ostala nje akvarela št. 9 in 10. O Cipere »Ljudskem shodu« (6), pa mislim, da so morali biti govorniki tega shoda dokaj boljši, ker so privabili toliko maso poslušalcev na shod, kakor slikar, ki je ta shod naslikal. Lan-gerjeve »Poletne barve« (5), so sicer prikile dokaj platna, a so kričeče in ro-

bate; le prav mala partija v spodnjem levem kotu ima nekaj vrlin. Jakube Frančiška »Portretna študija« (27), je izborna, le preostara senca pod desnim očesom jo nekoliko kazi. Tudi njegovo »Zimsko solnce nad Vltavo« (28) je, zlasti v sredini, kaj dobro.

Prvo dvorano smo si tako za silo ogledali; stopimo tedaj še v drugo veliko dvorano. Kakor v prvi dvorani, tako tudi tu prevladujejo pokrajinske slike. Le malo genre-slik je zastopanih na tej razstavi in to niso bogve kaki umotvori. Najboljši med genre-slikami ste pač Vache »Ida« (61), ki se jo pa mora prej prištevati k portretni študiji, ter Hilserjeva »Evina hči« (59). Obrovsky ima razstavljenih največ genrov, a njegov »Soparen dan« (49), je v barvah tako strupen, da se ne bo mogel nikomur priljubiti. Dokaj boljša je »Po kopanju« (47) »V hladnem tolmunu« (48) pa je hrbtni ženski akt najboljši. »Motivi iz Sicilije« (46), je neharmoničen in le nebo ni slabo, a ne harmonična z ospredjem. Čehove Mane »Breze« (53), dasi v solncu, so brez solnca in hladni sem ostal pred njimi, dasi je bilo v paviljonu precej soparno. Tudi za Bubenickovih pet pokrajin se nisem mogel posebno ogreti. Ima pač vsaka nekaj vrlin, a tudi pogreškov dovolj. Najboljša je še srednja partija na sliki »Oblačen dan« (54); »Jesenski solnčni zahod« (56), pa je precej robat in brez zraka, le nebo je dobro. Dolgočasen je tudi »Jelšev gaj« (58), dasi sicer prav dober. Jansa Vaclav je razstavil samo

eno sliko in sicer že stoinstokrat »obdelani« motiv »Hradčani« (60), toda dela mu vso čast, zlasti nebo. Fiala Oton je razstavil šest akvarelov srednje vrednosti in ako omenim še tri kolorirane risbe Urbanove, omenil sem po večini vsaj površno vse, kar mi je mogoče omenjati na tem temnem prostoru, zato pridem k zaključku.

× × ×

Gospod urednik! Malo je še pri nas občinstva, ki bi ga razveselila prireditve kake umetniške razstave. To sodim lahko po številu obiskovalcev doslej prirejenih razstav. Nasprotno pa lahko trdim, da je dokaj takih, zlasti imovitejših naših rodoljubov, koje prireditve umetniške razstave celo uzlovolji, ker z njo se jim takorekoč naloži največje zlo! Ali globoko pod »težko naloženo« listnico, ki dela napotje v notranjem naprskem žepu sukne iz pristnega angleškega blaga naših rodoljubov, oglašja se, četudi le rahlo, neprijetna zavest, da ni dovolj če samo obiščejo umetniško razstavo, temveč, da je njih sveta narodna dolžnost, razstavljene umotvore tudi kupovati; surogate, ki krasi njih sicer razkošne domove, pa izročiti smetarju, ki se vsak teden po trikrat vestno oglašja z zvonom po njih vežah in dvoriščih. To je tisto zlo, ki se ne da kar tako prebaviti,

kakor šop »pošrekanih špargljev« v Klečah ali na Ježici pri Vilfanu. Marsikateri imoviti in sicer vse časti vredni rodoljub se toraj prav debelo oddahne, ko čita v našem časopisju »veselo vest«, da se je ta in ta razstava srečno zaključila in sicer, kar je na tej vesti najveselejšega: brez njegovih žrtev. Tedaj se tudi jeza, ki se je ves čas razstave kuhala v njih žolču na Jakopiča kot prireditelja, zopet nekoliko ohladi. Med imovite naše rodoljube se je pač vrinila neznatna napaka, da so napram umetnosti trdi, pravi »mecesni«, namesto da bi ji bili »mecenici«.

No, pa Jakopič ne more za to! Mi, ljudje božji, imamo pač vedno več, ne samo telesnih, temveč tudi duševnih potreb. Zalostno dovolj, da je moral šele zasebnik, popolniti prestolnico slovensko in ji pritisniti pečat kulturnega mesta; zalostno, da se je moral zasebnik žrtvovati za dobro ime bele Ljubljane! Toda umetniški dom stoji in dvomi, da bi se dal odstraniti tako, kakor so se odstranili svoje čase nepotrebnosti in promet ovirajoči Kališevi kioski. Ker pa že stoji, dolžnost je naša, njega stavitelja umetniškega stremeljenja po vseh svojih močeh podpirati, marljivo posejati razstave in po svojih sredstvih tudi kupovati razstavljene umotvore. Le tako se morda sčasoma vendarle otaja led in zazeleni tudi v lepi naši domovini lika slovenski umetnosti.

Ljubljane in se odlikuje po bogatih zgodovinskih podatkih. II. Monumetalne stavbe. III. Spomeniki in njih zgodovina. IV. Ogledovanje mesta. Okolica in izleti. VI. Praktični del: a) Trgi, ceste in ulice v abecednem redu s kratkimi zgodovinskimi podatki. Poleg ulic so označeni okraj z rimsko številko, kar olajša pregled načrta. b) Zdravniki in specialisti z označbo, kdaj ordinirajo. c) Odvetniki. d) Naslovniki važnejših ljubljanskih trgovin, obrtnikov in drugih podjetij. Kažipot krasijo mnoge na fin papir tiskane slike. Kažipotu je pridejan petbarvni načrt Ljubljane. — Cena je slovenskemu in nemškemu kažipotu ista ter znaša 1 K 20 h. Načrt in kažipot je vedno v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Slovenskim abiturijentom, tovarišem, somišljenikom!

Minil je čas dolgih študij, odvezani smo solških postav ter poslani v življenje, kjer nastopi vsak kot zrel mladenič. Predno pa se razkropimo po svetu ter nastopimo pota, za katera smo se odločili, je potrebno, da pridemo vsi iz cele Slovenije skupaj, da se spoznamo in navdušimo za svoje ideje. Pozivljamo vse tovariše abiturijente, da pohite 31. julija v Brežice. Brežice smo si izbrali za letošnji sestanek. Kako ne? Lep, prijazen kraj, dobro ljudstvo, da človeku duša še bolj vzkipi, da se ga polasti še večje navdušenje za rodno grudo in za mili narod. Brežice imajo pripravno zvezo z Zagrebom, srce hrvatskega naroda. In umevno je, da pohite naši bratje k nam in nasprotno jih obiščemo tudi mi v njih središču in si ogledamo njih znamenitosti.

Vabiva tovariše visokošolce, da nas posetijo in pokažejo, kako tesno nas družijo naši nazori in naša demokratična načela. S posebnim zaupanjem se obračam na tovariše somišljenike, s katerimi smo toliko let preživeli skupaj, ki jih pa sedaj zapuščamo. Fantje, prihitite še enkrat v našo sredo in pokažite, kaka bratska ljubav nas je družila skozi vsa leta naših študij in nas še sedaj druži. Praviva, vsi prihitite, posebno pa tovariši iz zelene Štajerske in Dolenjci, vzdignite se kot en mož!

Konečno se obračava tudi na slovensko inteligenco, naj nas tudi ona obišče in podpira pri tako obsežnem delu. Upava, da bo našel ta poziv odmev v srcih vseh rodoljubnih mladeničev in mož ter kliče na veselo svidenje v Brežicah dne 31. julija 1910.

A. Gosar. — A. Marinček.

Tovariši, ki se nameravajo udeležiti sestanka v Brežicah, naj mi blagovole naznaniti po dopisnici s svojim naslovom vred najkasneje do 24. julija 1910.

Marinček Anton,
Cerklje 4, p. Krška vas, Dolenjsko.

Nevarna igra španskega kralja.

Dnevi španskega in portugalskega kraljestva so seštet, ako ne lažejo vsa znamenja. Da morajo postati razmere v Lizboni nevzdržljive, je lahko umevno po umoru kralja Karola in prestolonaslednika. Toda na Španskem bi ne bilo treba poloma.

Mladostni španski kralj vodi nevarno igro. Opustil je tradicije vdovekraljice. Vpliv njegove soproge je okreplil liberalno-demokratične kroge. Naj-

pomembnejši španski državnik Maura je padel v nemilost zaradi svojega konservativnega mišljenja. Sedanji ministrski predsednik Canalejas goni s satanskim sovraštvom neizkušnega kralja v propad. Na Španskem sta pojma »liberalno« in »republikansko« stvarno enakovredna. In kljub temu dela prvi svetovalec krone pot republikancem. Čisto odkrito je šele pred kratkim nek nov republikanski časnik v Madridu očrtal »novo pot«: »Najprej kulturni boj in potem odstranitev nepotrebnega kraljestva.«

Kralj Alfonz je sledil nasvetom ministrskega prestolonaslednika ter podpisal dekret, s katerim se odpravljajo cerkveno prisego privseh državljanovskih opravilih. Ministrstvo je dobilo tudi dovoljenje, da lahko odpravi vse verske kongregacije in redove, ki mu ne ugajajo in katerih posestva lahko potem zapleni.

Odkrit kulturni boj je postalo geslo na Španskem. Široke ljudske mase so vsled teh činov novega ministrstva ogorčene, seveda tudi proti kralju. Kralj Alfonz pa se lahkomišljeno odveduje še odkrito vdanim pristašem monarhije. Njegovi novi prijatelji se vesele v zmagovalstvu. Kakor hitro bo kralj osamljen od konservativnega prebivalstva, bo postal popolna igrača v rokah brezvestnih elementov. »V največ dveh desetletjih bo storil zamorec svojo dolžnost,« je bilježil nek republikanski organ s ciničnimi besedami prihodnjo dobo na Španskem.

Prepozno bo spoznal kralj Alfonz, da bodo njega in njegovo družino brezobzirno uničili duhovi, ki jih je sam klical. Takrat pa bo rešitev nemogoča. Saj že sedaj razpolagajo republikanci z veliko močjo. Ako pa se jim popolnoma izroči vladni ustroj v oblast, gotovo to ne bo imelo dobrih posledic.

Število anarhistov je na Španskem zelo veliko in se množi vsak dan. Saj se pritisk španskih anarhističnih krogov opazja tudi po ostali Evropi, toliko je tam teh smeti. Francoska republika trpi pred nevarnostjo španskih anarhistov ravno toliko, kakor monarhično vlade. Z malenkostnimi policijskimi sredstvi se seveda ne more odstraniti zla. Ljudstvo pa se tira z novim kurzum, ki je zavladal na Španskem, naravnost v žrelo najbolj radikalne agitacije.

Ako bi poznal mladostni kralj le malo zgodovine svoje domovine, potem bi moral že davno spoznati, da se je vsaka republikanska in revolucionarna doba na Španskem začela s kulturnim bojem. Kralj Alfonz pa izroča sedaj sam državo vnovič prevratu. Učenci usmrčenega anarhista Ferrerja so sedaj prijatelji kralja Alfonza, kmalu pa bodo njegovi krvniki.

O SLOVENSKEM VSEUČILIŠKEM VPRAŠANJU

prinaša jako informativen članek zagrebško »Hrvatstvo«. Navaja, kar smo Slovenci že imeli v tem oziru in pobija trditve, da Slovenci nismo zreli za lastno vseučilišče. Slovensko ljudstvo stoji visoko nad italijanskim, za sposobne profesorje ni nobene skrbi. Slovenci se morajo emancipirati od nemštva, to pa morejo le s pomočjo lastne univerze. Krivična je zahteva, naj bi se Slovenci zadovoljili z zagrebško univerzo; ideja popolnega zjedinenja Slovencev s Hrvati ni izvedljiva in ima tudi še danes mnogo nasprotnikov.

10. julij.

+ Okolu 30.000 brošur o sv. Cirilu in Metodu bo jutri razdeljenih med slovensko ljudstvo.

+ Slovesnosti v Borovnici. V predvečer praznika naših sv. apostolov Cirila in Metoda je gorelo pri nas do 10 kresov. Vsaka vas je prižgala svoj kres. Vrh Trebevnika pa je prižgala podružnica »Slovenske Straže« velik kres z umetelnim ognjem. Zbralo se je gori precejšnje število zavednih mož in mladeničev. Pevci so zapeli nekaj naših pesmi. Razšli smo se polni navdušenja za vero in dom. — 10. julij bode mo mi praznovati na posebno slovesen način. Ta dan bodo prevz. gosp. knez in škof blagoslovili zastavo našega izobraževalnega društva. Blagoslovljenje zastave se bo vršilo popoldne ob 2. uri v cerkvi in potem odkorakamo v slavnostnem sprevodu v dvorano, kjer se bo vršila slovesna prireditev in ustanovila »Slovenska Straža«. Govoril bo na ustanovitvi podružnice »Slovenske Straže« deželni poslanec dr. Zajec. — Bratska društva prav iskreno vabimo!

— Vič-Glince. — Delavstvo v Rožni dolini, zbrano v vrstah S. L. S., slavi in praznuje prihodnjo nedeljo, dne 17. julija veliki dan, ker se mu blagoslovi slovesno kapela, posvečena presv. Srcu Jezusovemu. V neprestanem boju za obstanek, od zore do mraka rosan in potan, pa vendar zvesto in verno udan svetemu križu, odbijajoč vztrajno napade puhlega liberalizma in rdečega socialdemokratizma, pričel je graditi v preteklem letu delavec-trpin veličastno kapelo v čast presv. Srcu Jezusovemu, na domačih tleh, v središču te idealno zasnovane delavske naselbine. Nova kapela z božjim Srcem Jezusovim bodi javen, veličasten znak, da je ideja krščanstva velika, da nas vse družijo ista krščanska ljubezen, ki je tudi zasnovala in ustvarila iz nič to romantično našo delavsko vas. Kapela pa naj bo tudi sveto ognjišče, ki nas bo užigalo in ogrevalo v nadaljnjem našem boju zoper nasprotnike naše najdražje svetinje svete vere. Dan 17. julija pa naj pokaže, da v tem našem stremljenju nismo osamljeni, da sočustvujete tudi Vi z nami, dragi bratje in sestre, da nam hočete v krščanski ljubezni pomagati in stati ob strani. Somišljeniki, somišljenice! Naše veselje naj bo tudi Vaše veselje, vsi za enega, eden za vse, s tem geslom prešinjeni prihitite v obilnem številu na praznik rožnodolskega delavstva, ki je objednem tudi Vaš praznik. Agitirajte med somišljeniki in znanci, da se sprevoda s kipom presv. Srca Jezusovega, ki pojde iz župne cerkve sv. Antona na Viču h kapeli, obilno udeležijo. Pričetek pobožne slovesnosti ob pol 3. popoldne v župni cerkvi sv. Antona na Viču.

+ Podružnica »Slovenske Straže« v Cerknici se ustanovi 10. julija. Ustanovni shod bo takoj po dopoldanski službi božji v »Dvorani«. Popoldne po »večerni« bo v »Dvorani« predstava v čast sv. Cirilu in Metodu s prav lepim vzporedom in z igro »Slovenska apostola«. — Pripravljalni odbor S. L. S. je pozval vse somišljenike, da ta dan izobesijo slovenske zastave in s tem pokažejo na zunaj svoje domoljubno in katoliško mišljenje.

Kupujte le vžigalice: „U korist obmejnim Slovincem“.

Obrtniški vestnik.

Dunaj, 8. julija 1910.

Včeraj je bila v posvetovalnici nižje-avstrijske trg. in obrtne zbornice četrta seja članov obrtno-pospeševalnega urada. Predsedoval je sekcijski načelnik v ministrstvu za javna dela dr. Müller. Navzoči so bili dr. Exner, min. svetnik Haas, več uradnikov obrtnega pospeševalnega urada in do 60 prisednikov, med temi več državnih poslancev.

Prva in glavna točka dnevnega reda sta bila načrt naredb, po kateri naj se izvrši in izpopolni organizacija c. kr. obrtno-pospeševalnega urada, in uradna instrukcija za ta urad. Jako obširne in živahne razprave so se udeležili razni govorniki, ki so brez izjeme izražali bojazen, da se utegne tudi v tem uradu ugnezditi birokratizem, ki ovira hitro in uspešno delovanje. Predsednik dr. Müller pa je kratko odgovoril, da ne dopusti nobenih izprememb; razne nasvete hoče ministrstvo vzeti na znanje in jih po možnosti uvaževati v naredbi.

Obrtno - pospeševalni urad.

Naredba določa: Sedež obrtno-pospeševalnega urada je na Dunaju v ministrstvu za javna dela; ravnatelja imenuje cesar.

Namen tega urada je, da v gospodarskem in tehničnem oziru pospešuje razvoj obrtniškega sploh. Ministrstvo za javna dela določa delokrog obrtno-pospeševalnega urada; ta pa more ministrstvu predlagati samostojne nasvete v določenem delokrogu. Ravnatelju urada so prideljeni potrebni uradniki in strokovnjaki iz ministrstva za javna dela.

Obrtno - pospeševalni zavodi v posameznih deželah so avtonomni, v svojem delovanju neodvisni od državnega, osrednje obrtno - pospeševalnega urada. Morejo pa vsak čas v obrtniških vprašanjih pri državnem uradu dobiti navodila, potrebna pojasnila in posredovanja.

Deželni obrtno-pospeševalni zavodi, kakršni se je nedavno ustanovil za Kranjsko v Ljubljani, morejo torej svojo nalogo izvrševati s pomočjo osrednjega državnega urada, ki dovoljuje tudi razne podpore, učna sredstva, prireja učne tečaje, razstave obrtniških izdelkov itd.

Posebne naloge državnega obrtno-pospeševalnega urada so, da pošilja na razne kraje svoje strokovne učitelje, ki raznovrstnim obrtniškim zadrugam nasvetujejo potrebna orodja in stroje. Urad tudi sam prepušča zadrugam svoje stroje proti odplačilu na več letnih obrokov. Pomaga zadrugam, da si naredijo svoje delavnice in skupne tovarne. Dovoljuje tudi iz letnega kredita posojila proti nizkim obrestim, v izjemnih slučajih tudi brez obresti. Orodja, stroje in posojila pa daje le solidnim zadrugam, nikdar pa posameznim obrtnikom. Ako pa se urad po svojem odposlancu prepriča, da zadruga ni solidna in bi bila vsaka državna podpora proč vržena, tedaj se prošnja odkloni.

Obrtno pospeševalni urad, ki ima večji kredit v državnem proračunu na razpolago, prireja in podpira vsakovrstne strokovne razstave, obrtne muzeje in stalne razstave obrtniških slojev, prireja poučne tečaje, ustanavlja vzgledne delavnice, koder se preizkušajo orodja in stroji ter razstavlja je

Ferbec je pa res ena čudna reč. Učaseh je dobra in prou pride, učaseh b s pa člouk ta nar rajš ud jeze use lase pupulu, če se negaumu ferbec zadusti.

Jest sm le veseu, de men ta ferbčna bulezen na more bliz in du unkat sm mislu, de en mošk kratk in mal te bulezen še na puzna in de se ga na prime, kokr sehgarj ne, ke sa sam za utroke. Unkat sa se m pa uč tku na stečaj udprle, de sm sprevidu in pršou du spuznajna, de se tud moških prime ta bu-

lezen in kedr se kerga prime, tekat še velik hujš razsaja kokr pr ženskah.

In kdu m je tku naenkat udperu uč? Kaj mislte? I sam gespud žepan m jh je udperu in me prpravu du spuznajna, de se ta bulezen, če se prime ene ženske, še prgljivat na more iz tista, ke napade moške.

Tu je blu pa tkula. Pu Iblan se je zadne čase guvorl use sorte. En sa rekl, de špekulera gespud dohtar Taučar na žepansk stouček, ta druh sa pa trdil, de b se rad dohtar Uražen najnga usedu, ke se mu že zatu bl gepira en dobr sedež, ke je bl švoh u nugah kokr gespud dohtar Taučar, in se more že zdey zmeri ukul vozet, ke ga noge nočja več tku nost, kokr b ga mogle.

Tu se je u Iblan guvorl pu ush štarjah in kuvarnah in se delala reklama pu en plat za gespud dohtar Taučarja, pu ta druh plat pa za dohtar Uražna. En sa trdil, de je gespud dohtar Taučar bl zaslužen mož in de bl paše za iblanskega žepana, ke zna klerkalce panat; ta druh sa se pa spet putegval za dohtar Uražna, čš, ta je kavlj, ke zna usaka reč tku lepu vn spelat, de na pride nekol prekrat, kar utegne pol, če u enkat on žepan, tud za občna h dobrem pridet. Naprej sa tud trdil, de ma dohtar Uražen bl ružena in

trda koža, kokr gespud dohtar Taučar in de se more pred dohtar Uražnuva koža še šilkrota skrt in ena taka koža enmo žepane zmeri prou pride.

Tku sa use šance za dohtar Uražna še precej dobr kazale, pusebn tu mu je tud h nuc hudil, ke je dohtar za bounike in ne kokr gespud dohtar Taučar za preprlive ldi. Ket dohtar za bounike lohka pr tist prič pr ubčinsk sej kunštati, če ker kašna bl naumna blekne, al je pr prau pamet al ne. Kar za žilca ga pušlata, pa vé pr čem de je, in lohka tku udredi, de se mu pumaga. Gespud dohtar Taučar ket jezičn dohtar pa usega tega na more strt in klubasal b se še zmeri naprej in naprej pr ubčinsk sehah tku kokr du zdey. Pa če b se gespud dohtar Taučar ket jezičn dohtar saj na jezike res zastopu in jh znou uperirat, kedr b bli le preveč nadležen, pa še tega na zna. Kratk in mal: gespud dohtar Taučar nam županu na bo. Tku se je guvorl pu Iblan in pršlu use tud gespude žepane na nus.

Kokr je pa gespud žepan tu slišu, kuku se rukaja za negavem hrbtam za negau stou na iblanskmo rotuže, je pa naenkat tku ferbec prtisnu najn, de je kar zatrepetou. Le čakte mrcine, jest vam um že pukazu, kua se prau glihat brez mene in se špeterat. Jest vam um že ura naviu, de me ute pounel. Tku s

je mislu gespud žepan in začeu štederat, iz kermo klučam b se dala ta ura še ta nar bulš navit.

Ke je tku premšlvou že tri dni in tri nuči, mu pa kar naenkat pade u glava, de b blu dobr, če b se še bl natan prepriču, kuku, kaj in kuga se še use špekulera za negaumo hrbtam in ferbec ga je prijeu, kua b se use u Iblan naredl, če b nega na blu več na svet. In kar čez nuč je ratu tku strašn bulan, de sa usi mislel, zdey, zdey ga u konc in začel sa delat prprave — za use slučaje, kokr sa rekl.

Gespud žepan je pa ležu gor u Cerklah lepu u trau in se u pest smejau tem prpravam, u Iblan pa je mou naučene ene gvišne ldi, de sa mu usak dan prenašal pošte na Gurejnsk. Tu mu pa še ni blu zadost! Puper je putrpežliu in Buh ve, če je use tu res, kar m pišeja.

»Iz enmo ubčinskem svetnkam t rad sam guvorl« spuroču je naenkal enmo izmed iblanskih poštnrogarju. »Pošl m enga gor, de se uva pumenila kuku in kaj; pa ne preveč brihtnga, de me na u pugruntu.«

In puslal sa ubčinskega svetnka tam iz Marije Terezije ceste h gespude žepane, de nej ga gre ubiskat in mu žalostne dneve bulezen krajšat, kar ga u strašn veselil, sa mu rekl. In ubčinsk

vzorci za posamezne obrtne stroke. Daje vse potrebna pojasnila za osnove in upravo obrtniških zadrug ter posreduje za zadrage pri zalaganju armade.

Državni - obrtno pospeševalni urad ima na Dunaju v devetem okraju (Severinova ulica) jako bogat obširni muzej in poleg tega vzgledne ali vzorne delavnice za razne obrtne stroke. V teh delavnicah se preskušajo vsi stroji in tehnični pripomočki; mojstri pomočniki pa imajo vsako leto v teh delavnicah večtedenske poučne tečaje, za katere dobe državno podporo. V teh tečajih se obrtniki seznanijo z vsemi modernimi stroji in pripomočki, damorejo tekmovati s tovarnami in večjimi podjetji. Obrtno - pospeševalni urad podpira tudi javna tekmovanja obrtnikov ter daje denarna darila in diplome. Taka tekmovanja morejo prirediti posamezne zadrage ali pa deželni obrtno-pospeševalni uradi.

Iz tega kratkega pojasnila je razvidno, da je državni obrtno-pospeševalni urad jako koristna in času primerna naprava, ki pa je malim obrtnikom in rokodelcem po deželi še malo ali prav nič znana. Doslej so posredovale trgovske in obrtniške zbornice, razne združbe zveze ali pa posamezni poslanci. V bodoče se morejo obrtniki v vseh obrtniških vprašanjih najkrajšim potom obračati na deželni obrtno-pospeševalni urad v Ljubljani.

V zadnji seji so bile rešene tudi vse do 20. junija došle prošnje, in sicer 39 za stroje in 29 za posojila in podpore. S Kranjskega so došle tri prošnje za stroje. Sodarska zadruga v Česnjici pri Železnikih, ki se jako dobro razvija, ima svoj obrtni kapital in vedno zanesljive odjemalce, dobi stroje za obdelovanje lesa in bencinov motor v vrednosti 4000 K, ki jih odplača v desetih letih.

Prošnja produktivne zadrage mizarjev na Glincah pri Ljubljani za stroje in posojilo je bila odklonjena, ker rentabiliteta ni zagotovljena.

Odklonjena je bila tudi prošnja oljarske zadrage na Seničici pri Medvodah za stiskalnice, ker obstanek zadrugne tovarne ni zagotovljen.

Čevljarška zadruga v Šoštanju dobi stroje za 3200 K.

Največ strojev in posojil dobe češke in gališke zadrage.

Ob zborniških počitnicah.

Ljubljana, 9. julija.

Se vedno se peča avstrijska javnost z zmago slovenskih poslancev, ki so z obstrukcijo v državnem zboru povzročili, da vlada ni mogla dati Italijanom laške pravne fakultete in da je bila prisiljena vlada poslati državni zbor na počitnice. Vse priznava, da so slovenski poslanci zmagali in vlada dobro zna, da se ji tudi jeseni ne bo godilo bolje, če se glede na slovenske šolske zadeve ne pogodi z nami. Sploh se vladi zdaj zelo slabo godi, ne zna ne naprej, ne nazaj, ker so ji Poljaki odpovedali večino, brez večine pa tudi Bienerth kljub zaščiti v visokih krogih ne more ustavno vladati. Bienerth je tako daleč zavozil, ker se prav za prav naslanja edino na nemške svobodni-selne poslance, prezira in žali pa celo

svetnik iz Marije Terezije ceste se je vrgu u frak, nateknou s celinder na glava, kokr se šika, če se gre bounga žepana ubiskat in udpelu se je preke Gurejnskem.

»Dobr došu!« zajamru je gespud žepan izpud koutra in mu pumulu soja roka. »Prou veseli me, de s se putrudu h men; kar tlela h men se used!« in puudu mu je stou zraven pojstle, na nohtkostl je pustu pa pustaut ena flaša šlampanca.

»Kar pusluž se prjatu!« mu je pr-guvarju. »Jest na smem nč pt in tud nč jest; dohtar m je use prepovedu.« Na tihem s je pa mislu gespud žepan: ti se ga uš lepu nalezu, jest um pa trezn ustou in tku um iz tebe use izuleku, kar um poželu. In ubčinsk svetnk iz Marije Terezije ceste se je začeu puslužvat flaše za flaša in jezek se mu je pučas tku razvezu, de je začeu beleštrat in pučas use izbeleštrou, kar je gespud žepan želu zvudet. Ke je gespud žepan sojmo ferbce zadostu, je oiu spet zdrou ket riba in ke se je ubčinsk svetnk z Marije Terezije ceste udčuru preke Iblan, skoču je gespud žepan iz pojstle in biu iz sojem šimelnem oreh u Iblan, kokor ubčinsk svetnk.

Kašne uči sa naredl tist ubčinsk svetnki, ke sa se za žepansk stou med saba špeteral, ke sa zagledal gespuda žepana žiuga in zdrauga pred saba, u em zguduvinu mouči, in natančnsga la more u tem puvedat niti

Boltatu Pene iz Kudeluge.

ostale lastne večinske stranke. Poljaki so se vednega preziranja naveličali, a tudi krščanski socialci od časa do časa tožijo, da tako ne bo šlo dalje, a med nemškimi krščanskimi socialci se zdaj po Luegerjevi smrti še niso razmere popolnoma ustalile in zato stranka ne hodi vedno pravih potov in zlasti v narodnih vprašanjih slepo sledi nemškimi svobodomislcem, dasi seveda z nevoljo.

Bienerthovi načrti.

Bienerth se je včeraj posvetoval s svojimi ljubljenci, z voditelji nemških svobodomiselnih strank, s Chiarijem, z Dammom, Grossom, Sylvestrom in z Wolfom. Eden drugemu so tožili, da je hudo, ker vlada nima zdaj stalne večine. Bienerth je pripovedoval, da bo poizkušal spraviti v večino nove stranke, a političnih in narodnih ugodnosti ne bo nobenih dal, kar je bilo svobodomiselnim nemškimi gospodi zelo všeč, ker hoče imeti vse zase in so bili zato zelo veseli Bienerthove zagotovitve, da vladnega sistema ne izpremeni in da tudi ne misli vladati s § 14. Jeseni bo zbornica nadaljevala, kjer je zdaj prekinila posvetovanja. Odredbenim potom fakultete ne da. Če jeseni nikakor ne bo šlo naprej, namerava Bienerth razpustiti državni zbor. Obenem je Bienerth povedal, da skliče septembra deželne zборе, državni zbor pa novembra.

Socialnozavarovalni odsek

kljub državnozborniskim počitnicam pridno zboruje naprej. Včeraj je pododsek sklenil na predlog dr. Krekov, da bodo smele bolniške blagajne ustanavljati lastne lekarne. Nadalje je odsek razpravljal o organizaciji okrajnih bolniških blagajn. Do zdaj je rešen že paragraf 60., ki govori o statutu okrajnih bolniških blagajn. Prihodnjo sejo bo imel pododsek v sredo, 13. t. m.

Sodba dr. Laginje o obstrukciji.

Član »Zveze južnih Slavena« poslanec dr. Laginja je podal glede na obstrukcijo obširno izjavo, ki slove: »Obstrukcija, ki so jo povzročili ob razpravi laške fakultete jugoslovanske poslanci, se je popolnoma obnesla, kar priznavajo tudi poluradni vladni komunisti. Popolnoma neutemeljena so naziranja tistih posameznih strank in njihovih listov, ki označujejo našo obstrukcijo za frivolno, neupravičeno, ki je naperjena proti kulturnim stremljenjem druge narodnosti. Že okolnost, da so po obstrukciji posegli tudi hrvaški poslanci, ki načelno obstrukciji nasprotujejo, govori več kakor cele knjige. Z znanim visokošolskim klubom, v katerem so vsi poslanci jugoslovanske delegacije, se je pribilo, da so hrvaški in slovenski poslanci, deželi Dalmacija in Kranjska, korporacije, občine in zasebniki leta sem zamen zahtevali, da se končno uredi visokošolske zadeve. Hrvaška deželna vlada je že lansko leto naši vladi konkretno predlagala, kako dovesti zagrebško vseučilišče do reciprocitete in izjavila, da stori vse, kar zahteva avstrijska vlada, da bo pouk na zagrebškem vseučilišču popolnoma enak pouku v Avstriji. Korak hrvaške vlade je bil brezuspešen. Nasprotniki tudi prezirajo ali pa zavijajo pri presoji jugoslovanske obstrukcije dve važni točki, dasi morata biti merodajni pri dalekovidni upravni politiki.

Postavno italijanska fakulteta v Avstriji ni še nikdar obstojala. Poizkus oživiti jo po ministrski nadredbi, se je izjalovil. Demoliranja se Hrvatje nismo najmanj udeležili. Hinaščina je trditi, da nasprotujemo Jugoslavanom obnovitvi visokošolskega zavoda, ki so ga že Italijani imeli.

Naglašati se mora tudi, da polaga vlada sama v utemeljevanju svoje zakonske predloge glavno važnost na visokošolsko izobrazbo italijanske mladine za javno državno službo. Če upoštevamo, kako lahko se nauče Jugoslavan italijansko, kar nasprotno pri Italijanih ni, morajo smatrati Jugoslavan italijansko fakulteto v Avstriji kjerkoli brez gotovega jamstva, da se tudi nam uredi visokošolsko vprašanje, da je zelo nevarna, ker zelo nevarno izpremeni narodno kulturne moči ob Adriji in velika nevarnost, da se bo naš živelj raznarodil v prilog Italijanom, proti čemur se moramo boriti.

Rusini o odgoditvi državnega zbora.

Rusinski klub je imel včeraj svojo zadnjo sejo. Izjavili so, da je vlada kriva sedanjega položaja, ki noče ničesar priznati tistim narodnim skupinam, ki niso v večini. Glede na lvovsko vseučiliško vprašanje se izda poseben oklic.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Cerkniške novice.

Tri prste je odrezala cirkularna žaga 18 let staremu Janezu Milavec, delavcu pri gospodu Žagarju na Rakeku. Enega mu je zdravnik nazaj prišil, dva pa sta popolnoma proč.

Kresovi v čast sv. Cirilu in Metodu so 4. julija razsvetljevali vso cerkniško dolino. Najlepšega so prižgali Orli na Gradišču blizu vrh Slivnice, kamor so ob pol devetih odkorakali od društvene hiše z lampijončki. Med trobentanjem in petjem so blizu kresa najraznovrstnejše rakete švigale visoko v zrak. Vmes pa so pokale umetne bombe, da se je razlegalo daleč naokoli. — Lep kres je gorel tudi na »Tržišču«, pri katerem se je zbrala skoraj vsa Dolenja vas. Poleg teh so po vseh vaseh in skoraj na vsakem gričku goreli večji ali manjši kresovi. Naštelo se jih je 20 do 30. Vsa okolica je bila na nogah. Kaj takega še v Cerknici ni bilo.

Predstava v čast sv. Cirilu in Metodu bo v »Dvorani« v nedeljo popoldne s sledečim sporedom: 1. Blagovestnikom, deklamacija. 2. Slava sv. Cirilu in Metodu, moški zbor. 3. Slavnostni govor, govori načelnik Orlov. 4. Mladini, pesem. 5. Šaloigra »Trije učenjaki«. 6. Planinska, moški zbor. 7. Zgodovinski predgovor k igri. 8. Igra »Slovanska apostola«. — Obeta se obila udeležba.

Slovenske zastave izobesijo v nedeljo 10. julija vsi somišljeniki S. L. S. v proslavo 1025letnice sv. Metoda.

Po svetu.

Edison o letalnih strojih. V pogovoru s poročevalcem lista »Munsev Magazine« se je izjavil Edison zelo skeptično o sedanjem sestavu letalnih strojev. Dejal je, da bodo sicer letalni stroji revolucionirali prometno tehniko ter da se bo čez 10 let vršil potniški in poštni promet z njimi, a ne v dosedanji obliki. Za sedaj je letalni stroj samo predmet športa. Polet je odvisen za 75 odstotkov od intelekta vzletalca. Letalni stroj bi se moral tako lahko voditi, da bi mogel vzleteti z njim vsak človek. Edison misli, da je sedanja konstrukcija letalnih strojev osnovana na napačnih načelih. Pravi letalni stroj se mora dvigniti v zrak naravnost, brez zaleta in ne glede na vreme. Začetek je storjen in dolgo ne bo trpelo, ko bo letalni stroj popoln.

Irredentovci bančni roparji. Znano je, da so se pred časom izvršila v Tridentu velika poneverjenja v »Banci cooperativi« in da se je ob tej priliki prišlo na sled veleizdajstvu. V Tridentu se vrši sedaj sodna razprava pred poroto. Ko je sodni predsednik glavnega obtoženca Giuseppe Colpija vprašal, zakaj so pomazali cesarskega orla, je dejal: »V Inomostu je bila demonstracija za Andreja Hoferja in mi smo tudi priredili demonstracijo. Tirolska obstoji iz dveh delov, nemškega in italijanskega. Ako praznujete Nemci Andreja Hoferja, imajo prav, to ne briga Italijanov. Obesili smo zato na Dantev spomenik v noči od 27. na 28. avgusta slavnatega moža, ki je predstavljal Tirolca. Ker pa je pri tej priliki policija aretovala brez vzroka nekega moža, smo naslednjo noč pomazali cesarskega orla, kar pa je bilo naperjeno samo proti policiji.« — Na vprašanje predsednikovo, če je irredentovec, je Colpi odgovoril, da je irredentovstvo samo iznajdba policije. — Colpiju se je tudi dokazalo vohunstvo, v rokah sodnije so razna pisma, ki dokazujejo njegove zveze z laškimi oblastmi. Priznal je tudi sam, da je imel sestanke zaradi vohunstva. Kako se bo ta zanimiva obravnava končala, bomo poročali.

Italija in Avstrija na Jadranskem morju. Italijanski šovinisti — Avstriji nasproti so vsi Italijani šovinisti — se ne boje brez vzroka vedno bolj naraščajoče moči Avstrije na morju. Saj se je v zadnjih treh letih avstrijsko trgovsko brodovje na Jadranskem morju bolj pomnožilo kot pa italijansko na Jadranskem in Tirenskem morju skupaj. Sedaj vozi na Jadranskem morju 75 italijanskih parnikov s 43.412 tonami in 40.065 konjskimi silami, nasprotno pa 438 avstro-ogrskih s 456.040 tonami in 451.055 konjskimi silami. Z ozirom na to torej prekaša Avstrija italijansko trgovsko brodovje po številu ton in konjskih sil desetkrat. Poleg tega se pa mora tudi upoštevati, da so italijanski parniki večinoma predpopolni zaboji. Lloydovi parniki sicer tudi niso bogve kako sijajni, razen nekaterih novejših, toda napram parnikom malih italijanskih pomorskih prog, ki imajo svoj sedež v Anconi in Baru, so kakor dan in noč. S kakimi malimi sredstvi delajo te male italijanske parobrodne družbe, je razvidno že iz tega, da je ves parobrodni material

ene največjih teh družb, ki ima svoj sedež v Bariju, vreden samo dva milijona lir.

Dar bivše kraljice Natalije. Bivša srbska kraljica Natalija je delavskemu društvu v Smederovu podarila savsko kopališče pokojnega kralja Aleksandra tik Belgrada, ki je vredno 12.000 dinarjev.

Stenografija v vojski. Šef generalnega štaba celokupne armade Konrad pl. Hötendorf je izdal razpis, da bodo morali odslej aspiranti za vojno šolo pri glavni izkušnji dokazati tudi znanje stenografije. To znanje je zlasti za kornega učenca velike vrednosti, ker za večino predmetov ni nikakih knjig in je učenec navezan zgolj na zabeležke predavanj.

Gledališki igralec — morilec. V Srbiji, kakor na Hrvatskem znani potujoči gledališki igralec Dušan Barjaktarevič je umoril vsled ljubosumnosti gledališko igralko Ljubico Gjermanović, kakor se poroča iz Zvornika v Bosni, malega mesteca ob srbski meji. Dušan Barjaktarevič je že dalje časa zasledoval Ljubico Gjermanović s svojimi ljubzenskimi ponudbami. Ob sta bila v Cotovičevi gledališki družbi. Gjermanovičeva pa je odbijala vse njegove ponudbe ter je kazala očitno svojo naklonjenost ravnatelju Cotoviču. Barjaktarevič, ki je postal vsled tega zelo ljubosumen, je sklenil, da se maščuje. 29. junija je dospela omenjena družba v Zvornik brez Barjaktareviča, o katerem je mislila Gjermanovičeva, da se ga je oprostila. A Barjaktarevič je sledil družbi in poiskal igralko v njenem stanovanju, kjer se mu je posrečilo, da odstrani za trenotek ravnatelj Cotovič iz sobe. Komaj sta bila sama, je potegnil iz žepa velik nož ter začel bosti igralko. Na njene klice so prihiteli ljudje, toda nihče se ni upal približati se besnečemu Barjaktareviču. Igralka se je zgrudila, pokrita z globokimi ranami in vsa okrvavljena na tla, nakar jo je morilec še parkrat zabodel, dokler ni bilo nobenega znaka življenja v njej. Nato se je Barjaktarevič začel bosti sam sebe in se zgrudil ves okrvavljen poleg svoje žrtve. Pri njem so našli listek, na katerem je bilo napisano: »Ona je vsega kriva, kar sem storil. Naredila me je nesrečnega.« — Barjaktarevič še živi, vendar ni upanja, da bi okrevalec.

8000 kilometrov na konju hoče prejezditi mlada kozaška deklica Vera Kudaševa, uslužbenka na železnici v Charbinu, in sicer od Charbina do Peterburga. Pogumno dekle je že na potu. Odpotovala je iz Charbina 13. maja, jezdila na moškem sedlu in ima le malo prtljage s seboj. Spremlja jo njen zvesti bernhardinski pes »Tabor«. Dnevno misli prejezditi 40 do 50 vrst ter končati svoje potovanje v 200 do 225 dneh. Na ta način bi torej prišla v Peterburg koncem novembra. Doslej je še vedno prejezdila določeno dnevno pot ter je najboljšega zdravja, kakor tudi njen konj.

Živinoreja v Ameriki. Stroški, ki jih imajo čikaški veleposlani vsako leto z razpošiljateljstvom svojih klavniških proizvodov in postranskih produktov ter dohodki, ki jih takisto naklanjajo železniškim družbam, znašajo od 30 milijonov do 35 milijonov dolarjev. Kolike dobičke so lani imeli živinorejci, je razvidno iz dejstva, da je bila leta 1909. v čikaške živinske dvore postavljena klavna živina prodana za ogromno skupno svoto 316.745.000 dolarjev, neglede na dovoze prešičev, ki predstavljajo vrednost 7.000.000 dolarjev na leto, a se ne prodajajo v čikaških »stockyards«. Živinorejci so samo v Čikagi za svojo živino skupili lani 9.074.000 dolarjev več, kakor v prejšnjem letu, neglede na dejstvo, da so znašali lanski dovozi samo 14.491.372 repov klavne živine, torej 1.544.997 manj, kakor v prejšnjem letu, in so bili v resnici najmanjši izza poslednjih trinajst let. — Prešičev se je leta 1909. v živinskih dvorih, ležečih v spodnjem delu mesta, zaklalo 5.372.949 proti 6.781.205 v prejšnjem letu, torej manj 1.408.256. Pomanjkanje prešičev se letos ni zmanjšalo, vendar kažejo znamenja, da odjemalcev ne bo treba zopet kmalu plačevati jednako visokih cen, kakor so bile zaznamovane začetkom leta. Izza naprave čikaških živinskih dvorov (stockyards), pred 44 leti, je bilo tamkaj postavljenih na trg in zaklanih skupaj nad 450 milijonov goved. ovac, prešičev in konj.

Divjak za svoje ljudstvo. Iz Manile na Filipinih se poroča: Sultan državnice Sulu, ki je nekoč zasnubil gospico Alice Rooseveltovo, namerava obiskati Ameriko. Izjavil je, da je glavni namen njegovega potovanja, prodati zbirko biserov, ki je vredna baje 250 tisoč dolarjev ter s skupičkom izboljšati položaj svojega ljudstva. Odpotoval je že v Indijo. Posetil bo več evrop-

skih mest. — Avgusta meseca leta 1905 je obiskal sedanji predsednik Taft v svoji službi kot vojni minister z več kongresniki in večjo neuradno družbo, v kateri je bila gospica Rooseveltova, Filipinske otoke in tudi sultana suluškega. Amerikance in sultan Hadji Mohamed Imalul Kirem sprejel s potretno gostoljubnostjo in jih bogato obdaroval. Konečno je vladar izrekel svojo namero, da hoče gospico Rooseveltovo napraviti za sultanico Suluškega otočja. Zatrjeval je, da goji ves njegov narod željo, naj gospodična Rooseveltova ostane pri njem. Gospica Rooseveltova je pa prunudo odklonila in postala po svoji prvnitvi soproga kongresnika Nicholas Longworth, ki je bil tudi v popotni družbi.

Rooseveltove sin se je oženil. Iz New-Yorka se poroča: V presbiterijanski cerkvi na Fifth Ave. se je poročil Theodore Roosevelt ml. z gospodično Eleanor Alexander vpricho bivšega predsednika Roosevelta, ostalih sorodnikov in toliko drugih povabljenih gostov, kolikor je bilo prostora v cerkvi. Ženin je star 22 let in nevesta šteje 21 let. Velikanska množica radovednežev je cerkev kar oblegala, da je moralo vzdrževati red sto policajev. Med gosti v cerkvi je bilo tudi 42 divjih jezdecev. Cvetice so se rahle neverjetno potratno. Ženitnih daril je dospelo nad 600. Po medenih tednih se novoporočenca nastaneta v San Franciscu.

Knez Nikola in Ivan Trnski. O priklji smrti Ivana Trnskega je črnogorski knez Nikola poslal jugoslovanski akademiji pismo, v katerem izraža svoje ganotje ob smrti zadnjega Ilirca. Ime Trnskega bo poleg nesmrtnega Gaja in Strossmayerja ter drugih velikih mož, ki so postavili prepoved hrvaškega naroda na trdno podlago, večno živelo.

Milijon za pot iz Londona v Pariz. Iz Londona se poroča 6. t. m., da je neka dama ustanovila nagrado milijon mark za onega zrakoplovca, ki bi poletel z letalnim strojem iz Londona v Pariz ali obratno.

Dnevne novice.

— **»Slovenska Straža«** vesoljno slovensko liberalstvo hudo boli in »Narod« ter ljuba »Edinost« se vsak dan obregneta vanjo. Včeraj pa si je glasilo starinov pošteno odvezalo dušo. Pozivlja Slovence, naj ne pristopajo »Straži«! Kdo se ne smeje? Ni dolgo, so se liberalci na ves glas drli, da moramo vsi Slovenci biti saj v narodnem oziru edini in da »klerikalci«, čeprav so jih iz Družbe sv. Cirila in Metoda vun vrgli, ne bi smeli proti njej nastopati. Zdaj pa tisti liberalci hujskajo zoper »Sl. Stražo«! Ali je to dosledno? Sicer pa se nobeden ne zmeni za to otročje šuntanje. Nasprotno! Komaj se je »Slovenska Straža« rodila, že tak strah in trepet med liberalci! To je jako dobro znamenje!

— **161 podružnic »Slovenske Straže«** je prijavilo svoje delovanje do danes. Oglasile so se še podružnice: 158. Višnja gora. — 159. Fram (Notranjsko). — 160. Sv. Križ tik Slatine (moška). — 161. Sv. Križ (ženska).

— **Novi ustanovniki »Slovenske Straže«** so postali: Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravbergu pristopa s tem, v proslavo našega narodnega praznika 10. julija kot ustanovni član z zneskom 200 K k »Slovenski Straži« želeč, da najde čim največ podpore. Na zdar! Rozman; Fr. Kogelnik. Generalni vikar preč. g. kanonik J. Flis je pristopil z zneskom 200 K kot ustanovni član. Uradništvo »Zadružne Zveze« v Ljubljani je dalo najlepši zgled uradnikom naših zavodov: pristopilo je z zneskom 200 K kot ustanovnik k »Slovenski Straži«. Zastopnik bo vsakokratni pooblaščenec. Č. g. dekan Salamon v Rogatcu je poslal 200 K s pripombo: To svoto so zložili duhovniki rogaške dekanije ob priliki pastoralne konference v Rogatcu, dne 6. julija kot ustanovnino »Slovenske Straže«. Zastopnik na obnem zboru bo župnik Gomilšek. Č. g. dekan pristavlja: Zelim, da bi ta zgled posnemali duhovniki vseh dekanij po Slovenskem! — Na konferenci v Stopičah so zložili duhovniki novomeške dekanije 200 K kot ustanovnino za »Slovensko Stražo«. Č. g. J. Pavlin, kaplan v Cirknici, je poslal 200 K kot ustanovnino »Slovenski Straži«. Kot ustanovnik z zneskom 200 K, je pristopil k idrijski podružnici »Slovenske Straže« veleč. g. dekan Mihael Arko. — Ivan Baloh, kaplan v Stari Loki je pristopil kot ustanovnik z zneskom 200 K. — Slava vsem, Bog vzbudi »Slovenski Straži« vsa slovenska srca!

— **Društva pri »Slovenski Straži«.** Kot redni član k »Slovenski Straži« z zneskom 10 K je pristopilo »Katol. društvo rokodelskih pomočnikov na Vrh-

niku«. Z istim zneskom so pristopili tudi: Izobraževalno društvo v St. Jakobu, šentjakobska posojilnica v Rožu in Slovensko katehetsko društvo za Koroško. Posnemajte obrambne delavce!

— **Vse naznanjene podružnice »Slovenske Straže« na Koroškem** so dovoljene.

— **Kresovi na Koroškem.** Diven je bil pogled po spodnjekoroški slovenski zemlji dne 4. t. m., na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda. Motilo je sicer prižiganje kresov skrajno slabo vreme. Dežilo je celi popoldan, dežilo tudi ravno tedaj, ko se je delala noč in ko bi imeli po vseh naših grcih in gorah vzplamteti kresovi. Marsikateri je zaradi tega izostal, a kljub temu so mogli našteti po bližnji vzhodni in južni okolici dobrlovaški 21 svetlih oznanjevalcev ljubezni našega naroda do svoje domovine. Čast neustrašenim kresilcem! Videli bi jih gotovo še mnogo več, a zakrivala je razgled gosta megla. Od teh jih je bilo v pliberški okolici devet, nad Šmihelom in Globasnico pet, drugi nad St. Lipšem, Žitarovasjo, Miklavčevim in v Obirskem pogorju, enega so prižgala tudi narodna čuteča srca vrlih Lovančanov. Drugi bi naj sledili v soboto zvečer dne 9. t. m. pred nedeljo sv. Cirila in Metoda, pred dnevom ustanovitve »Slovenske Straže« za Dobrlovas. Nad vsemi kresovi pa je kraljeval kres na vrhu Pece, na meji novopadlega snega. V štebenjski fari je gorelo 12 kresov. Na Brnci so grmeli topiči. Vsa koroška narodna društva naznanjajo velika slavlja, ko bodo jutri ustanovila podružnice »Slovenske Straže«. »Slovenska Straža« dviga povsod katoliško - narodno zavest ljudstva.

— **»Slovenska Straža« na Vliču in Glincah.** Slovensko katoliško izobraževalno društvo Vlič - Glince, vabi vljudno na veliko gozdno veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 10. julija 1910, na Brdu nad Vičem pri gostilni »Na brdski trati« v prid »Slovenske Straže«. Spored: 1. Govor v proslavo sv. Cirila in Metoda. 2. Petje, moški in mešani zbor. 3. Tamburanje. 4. Telovadba Orlov. 5. Turška kavarna. 6. Abstinenc. 7. Spušcanje zrakoplova. 8. Zažiganje umetalnega ognja. Vstopnina 20 vinarjev za osebo. Začetek ob četrti uri popoldne. V slučaju neugodnega vremena se veselica preloži na 24. t. m.

— **V Sodražici** so hoteli nasprotniki preprečiti ustanovitev »Slovenske Straže« in so že izposlovali prepoved, češ, da se je bati »spopadov«. Načelstvo »Slovenske Straže« se je takoj pritožilo in izposlovalo, da se bo slavnost v Sodražici izvršila v polnem obsegu. Somišljeniki, jutri v Sodražico!

— **Pripravljalni odbor podružnice »Slovenske Straže« za občini Šiška** vabi uljudno na ustanovno zborovanje, ki se vrši v nedeljo, dne 10. julija 1910. Spored: Zjutraj ob 8. uri: Sveta maša v cerkvi sv. Jerneja v Spodnji Šiški. Popoldne ob 3. uri: Ustanovni občni zbor podružnice »Slov. Straže« v gostilni g. Zajčeve v Zgornji Šiški. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika pripravljalnega odbora. 2. Volitve. 3. Razno. — Na ustanovni občni zbor imajo pristop le oni, kateri so se že vpisali kot člani podružnice »Slovenske Straže«. — Po obnem zboru prosta zabava za člane in somišljenike. Vstopnina prosta.

— **Hude sanje.** Nek liberalni listič poroča, da hočejo »klerikalci« skleniti z liberalci kompromis, da bi Družba sv. Cirila in Metoda ostala šolska, »Slovenska Straža« naj bi pa prevzela gospodarsko obrambo, »Eranibor«, ki ga snujejo liberalci, naj bi se pa opustil. Dotični list se hudo izjavlja zoper to. Ni treba! Še nikoli nam niti v sanjah ni padlo v glavo kaj takega, kar blede ta listič. Liberalcev je »Straže« strah, zato spuščajo zdaj nalašč v svet take novice, da bi koga naših zbegali. Ampak ta maneuver je preneumen. Naše ljudstvo bo delovalo za narodno obrambo v »Slovenski Straži«, kompromis naj pa liberalci naredijo z lastno pametjo, ker ob pravem času niso hoteli nanj misliti!

— **Družba sv. Cirila in Metoda** se bridko pritožuje, da se ji očita, da delajo njeni organi za liberalizem. Nov dokaz za to imamo v Velikovecu, kakor beremo v »Miru«. Ondi sta liberalca učitelj Pesek na »Narodni šoli« in dr. Hudelist. Oba sta odklonila članstvo pri katoliškem izobraževalnem društvu »Lipa«, pa izpočetka se je molčalo, ker se ni hotelo vneti razpora zavoljo šole. Toda oba gospoda sta začela tudi dejansko delati za liberalizem. Ko sta izvedela, da se hoče ustanoviti podružnica »Slovenske Straže« in ker jih je tudi bolelo, da fantje in dekleta delajo v »Lipi«, sta se spomnila, da bi kazalo za Velikovec in okolico ustanoviti tudi žensko podružnico Ciril - Metodove družbe. Glej no! Ženska podružnica v Velikovecu ni nič potrebna, ker obstoja

itak podružnica za člane obojega spola. Pesku in Hudelistu je le zato, da dekleta odvrgneta od katoliškega društva in morebiti tudi »Straži« odjesta ženske člane. Zadnji čas snujeta tudi liberalno posojilnico, da bi delala konkurenco že 19 let obstoječi in dobro delujoči sedanji. Upati pa je, da se jima njuni nameni ne posrečijo. Jutri se ustanovi podružnica »Slovenske Straže« v Velikovecu in velenarodnjaka Pesek in Hudelist lahko požirata doma svojo liberalno jezico. Gospod Senekovič pa nam bo najbrže poslal popravek . . .

— **Slajna zmaga dr. Vrstovška** se razvija, kakor poročajo tudi »Narodni listi«, iz tehle številke: Leta 1907. je liberalec Ježovnik dobil 4344 glasov, letos pa Kac 1730, torej za celih 2614 menj, dasi so letos Kaca volili vsi »Štarcijanci«.

— **Boj mladinov zoper dr. Tavčarja** postaja od dne do dne brezobzirnejši. Nesposobnim mladinom gre za prvenstvo, zato so njihovi ljubljanski voditelji nahujskali celjski »Narodni Dnevnik«, da gre v boj zanje. Kako veliko jim je na tem, da dosežejo svoje namene, kaže skrajno odurni način njihovega pisanja. Današnji »Dnevnik« psuje dr. Tavčarja takole: »Gospod Starin je zapisal v »Slovenskem Narodu« na naša izvajanja o C. M. skupščini besedo, katera nam le na novo dokazuje, kar smo namignili že v prvem poročilu: da se namreč ponekod v Ljubljani zahteva, naj mi molče klonimo svoje glave pred Starinom in njegovi somišljeniki. Mirno in stvarno smo prosili, da se naj nasprotstev, izvirajočih iz izvrševalnega odbora kake naredne stranke ne nosi v C. M. družbo, robati Starin pa odgovarja na to prošnjo s klerikalnimi izrazi, kakor: bedadasta grožnja, mladinska ošabnost, neokusni napad itd. Iz česar jasno sledi, da g. Starin in njegovi sploh niso zmogni stvarno debatirati. Tisto bahavost glede C. M. bilanc in računskih zaključkov pa obdržite za-se! Nam se gabi, tembolj, ker smo bilance pregledali in našli, da Štarska trikrat več da, kakor dobi in v razmerju vkljub svojim ubožnim gmotnim razmeram tudi več žrtvuje, kakor pa bahavi od naroda odebeli Starini v Ljubljani. To je torej naša zadnja beseda. — Tako se nismo mi še nikoli bojevali zoper liberalce, kakor se ti zdaj med seboj mrevarijo: Dr. Tavčarju očitajo — groza! — da je skorej že klerikalec, bahat in da se je od naroda odebelil, dočim se ni zanj niti približno toliko žrtvoval kakor Žerjav, Spindler, Lesničar ali morebiti še gospod Ribnikar zraven. Nam se pa zdi, da hočejo mladini, kar se bahavosti tiče, starine še prekositi. Kaj pa so se žerjavarji za narod žrtvovali? Na ramah starinov so prilezli do dobrih služb v denarnih zavodih, za vse, kar store, so trikrat preplačani, da bi pa narod kaj imel od tega, ni še nobeden opazil. Mladini bodo kmalu počili same megalomanije.

— **Mladini** so v boju zoper dr. Tavčarja vzeli v najem vse liberalne liste, da po njem udrihajo. Celo »Slovenski dom«, torej listič, ki bi niti izhajati ne mogel, če ne bi bilo kronic in akcij dr. Tavčarja in njegove moralne podpore, mu danes med vrsticami, pa zadosti jasno, da vsak količnik brijten Slovence lahko razume, očita lenobo, zlasti, ker se baje Starin nič ne pripravlja za volilno agitacijo v Belokrajini. »Slovenski dom«, ki živi od dr. Tavčarjeve milosti, zbada zahrbtno dr. Tavčarja, češ, da kaže, kakor vedno seveda, »premalu požrtvovalnosti«. »Domu« sekundira še nekdo drugi, ki ga pa pošteno časopisje ne more omeniti. Tako daleč so torej mladini šli, da dr. Tavčarja vržejo. Kakor čujemo, se v tej zadevi vrše tajni konvencikli. Veste kaj, gospod dr. Tavčar? Pošljite v Belokrajino kar dr. Žerjava, potem bo mandat prišel čisto gotovo v liberalne roke . . .

— **O sporu med mladini in dr. Tavčarjem** ima razun »Tagespošte« notico tudi »Alldeutsches Tagblatt«. Pravi, da mislijo mladini na lastno novo politično organizacijo.

— **Obsodba celega koroškega deželnega šolskega sistema.** Naši somišljeniki na Koroškem tik pred 10. julijem zabeležujejo lep uspeh. Državno sodišče je po dr. Brejcu vloženim pritožbam občine St. Danijel ugodilo in označilo utrakvistične šole St. Danijel in Strojni Kot za protustavne. To je jasna, krepka obsodba celega koroškega šolskega sistema in silen poraz koroškega deželnega šolskega sveta.

— **Lojalno** jemljemo na znanje, kar nas zagotavlja današnji »Tovariš«, ki direktno na naše urednike apelira, da učitelji, ki vodijo učiteljsko tiskarno, nimajo ne upravnih dijet, ker vsi štirje delujejo brezplačno, ne postranskih služb, ker imajo vsi s svojim nadučiteljskim mestom dovolj posla. No-

čemo nikoli nikomur krivice delati, pripominjamo pa, da je splošen glas med ljubljanskimi učiteljstvom, da njihovi gospodje kolegi pri tiskarni veliko zaslužijo, vsled česar se zdi mnogim zelo neokusno, da prav ti gospodje v »Tovarišu« tako nazarensko kričijo o bedi in stradanju. Naj nam bo dovoljeno izreči mnenje, da se je »Tovariš« zelo pozno spomnil na to, da zoper reagira, saj se je že preje o tem večkrat pisalo ali saj namignilo. Če pa neres, bodi s tem lojalno pojašnjeno.

— **Zaplenjen** je bil današnji »Tovariš«, ker se je končno tudi državna mu pravdniku zadelo odveč njegov pisanje, za katero si je zadnji čas brzdovoma najel koga, ki je ušel iz kakšne galere. Kriči zaradi premeščenja Grmaka iz Komende. Barona Schwarz zmerja kakor kakšnega ušivca za gromom, potem pa grozi z — revolucijo zoper vladnošolske organe in interelacijami v državnem zboru, ki jih najbrže tovariš Seitz sestavi, pa z bičanjem cele avstrijske svobodomiselnosti, da se bo za kranjske »Tovariševce« zavzela. — Ljubi prijatelji poslušajte pametno besedo: Kdo bo izvajal revolucijo ali pasiven odpor, kaj li že zoper vladne organe? Sami vaši pristaši? Teh pa je danes že bomalo: če bodo torej kaj nespametnega storili, bodo sami trpeli. Zaradi Grmaka ne bo noben kranjski učitelj riskiral eksistenco. Kar pa se tiče državne ga zbor, veste, kako je. Še Wahrmus da niso vsi svobodomiselci, kar jih je v Avstriji, mogli rešiti, kaj še Grmek? Pamet, ljudje božji; s takim pisanjem se le smešite, pri ljudstvu pa zapravljate ugled, ki bi ga morali imeti.

— **Čast Gostinčarju!** Pod tem naslovom prinaša glasilo hrvaških klerikalno-socialnih delavcev: »Glas Naroda« daljšo politično vest, v kateri pojasnjuje čitateljem vseučiliško borbo naših poslancev v dunajskem parlamentu ter piše: »Izmed vseh se je posebno odlikoval uvaževani član naših tovariške stranke v Sloveniji: tovarš Gostinčar, ki je v proračunskem odseku govoril polnih 9 ur in pol ter s tem izkazal za redkega obstrukcionistaškega govornika. Na toliki požrtvovalnosti in tako vztrajnem poslanskem delovanju častitamo našemu cenjenemu prijatelju, katerega slišati smo imeli srečo na zadnjem zboru našega Saveza. Volivci tovariša Gostinčarja, kakor tudi ves slovenski narod, se morejo po pravici ponašati s tako delatnim, podjetnim in neustrašenim ljudskim zastopnikom. Gostinčar bi mogel biti vzor mnogim hrvaškim poslaneem, ki kljub svoji veliki izobrazbi daleč ostajajo za našim Gostinčarjem.«

— **Za posebni vlak v Solnograd** dne 18. t. m. prosimo oglasiti zadnji čas do prihodnjega torka. Za tretji razred bo veljala vožnja tja in nazaj 13 K v drugem razredu 19 K 50 vin.

— **Osebnost.** Za kaplana pri St. Ilju v Celovcu je imenovan č. g. Jožef Ogris, doslej kaplan v Prevaljah.

— **Odlikovanje našega rojaka.** Naslov in značaj generalnega majorja je podeljen domobranskemu polkovniku v pokoju gosp. J. Pregelju, bivejočemu v Schärdingu.

— **Odgovor na notico v »Slovenskem Narodu«:** Nekaj besed o pohujšljivosti (2. VII., str. 3.). Na imenovani dopis iz Novega mesta sicer nisem imel namena odgovarjati, storim to le radi tega, ker mi je obrambno društvo blagohotno poslalo izreček iz »Slovenskega Naroda«. — 1. V šesti šoli nisem govoril, niti nisem imel namena govoriti o razglednicah družbe sv. Cirila in Metoda, dasiravno bi bil lahko, ker poznam dijake, ki jih je med svojimi tovariši javno razpečeval. Čudim se le, da se je čutil tako zadetega, ko o njem niti govoril nisem, in pa — pri čisti vesti! Gimnazije jaz ne smatram za torišče, na katero naj se prenašajo boji strank, pač pa sem vedno opominjal dijake k marljivemu učenju in delu, ki bo edino koristilo njim in narodu. Za to ali ono stranko pa v šoli nisem nikdar delal reklame, kar bo moral vsakdo priznati, komur je mar resnice. S tem pa tudi odpade potreba odgovarjati na neslani poduk, ki mi ga daje dopisnik; k njemu pač ne bom hodil v šolo etike ali estetike, preveč je pokazal svoje bistroumje, če misli, da se bom razburjal radi tako nedolžnih razglednic, kot jih opisuje on in ki jih jaz niti videl nisem. — 2. Gospod, ki mi je pravil o razglednicah, o katerih sem jaz govoril v šoli, niti od daleka ni imel namena »denuncirati«, ker bi bil stvar lahko poravnal brez mene; klerikalec je pa baš toliko, kot jaz liberalce. S pienti sat! — 3. Porabim dobrohotni nasvet dopisnikov, seveda mutatis mutandis: ne sprejemajte čenč takih dijakov, ki jim je vse drugo mar, samo knjiga ne; če jih že sprejemate, jih po-

ni treba razpečavati med svet! — Dr. Ciril Azman.

— **Pogreb č. g. svetnika Azmana** je bil včeraj v Gorjah velesijajen. Vencev je bilo 17, zastav 6. Duhovnikov se je udeležilo pogreba do 50.

— **Iz Dobrepolj.** V zadnjem poročilu o okrožni telovadbi v Dobrepoljah je pomotoma izpuščen telovadni odsek iz Ambrusa, ki pa se je tudi udeležil našega slavlja. Ti vrli Orli so se pripeljali k nam na lepem, s slovenskimi trobojnicami okrašenem vozu. Bog jih živi! Dodatno k poročilu moramo še poročati, da je v naši dolini v pozdrav Orlom bilo razobešenih mnogo zastav, da so bili vsi Orli na kolodvoru prav ljubko sprejeti: dekleta v narodnih nošah so jim pripenjale šopke, godba je igrala, in mlada srca so se veselo pozdravljala z bratskim: »Na zdar!« In ta lepi pohod na Reber k Sv. Antonu. Po sv. maši pa veličasten shod pot stoletnimi lipami, ki ga še nikoli niso videli takega. In ta velika množica ljudstva pri javni telovadbi! 3000 ljudi! Vsem pa je nastop naših vrlih fantov ugaljal in ni bilo čuti nobenega nasprotstva. Upamo, da bodo odslej naprej mirovali vsi nasprotniki, ker orlovske čete se množe in bodo pohodile vse liberalne zevače in mustače. Na zdar!

— **Letno poročilo c. kr. cesarja Franc Jožefa gimnazije v Kranju** ima na uvodnem mestu »Komentar k Ciceronovim govorom proti Katilini«, ki ga je sestavil profesor Anton Dokler in razpravo profesorja Pirnata »Iz mladih dni pesnika Simona Jenka«. — Iz letnega poročila posnemamo sledeče podatke: Na zavodu je poučevalo 19 rednih oz. namestnih učiteljev, trije redni učitelji so bili na dopustu, eden pa I. drž. gimnaziji dodeljen. V začetku leta je bilo 309+11, na koncu 302+10 učencev. Po rojstvu jih je 263+9 iz Kranjske, 39+1 iz drugih dežel, po narodnosti je bilo 298+10 Slovencev, trije Nemci in en Čeh. Učni uspeh je zelo ugoden. Bilo je namreč odlično sposobnih 53+6, sposobnih 201+4, vobče sposobnih 18, nesposobnih pa 14 učencev; ponavljalni izpit se je dovolil 16 učencem. Štipendistov je bilo 35, skupni znesek vseh ustanov je znašal 6428 K 93 v.

— **40letnica.** Dne 9. julija 1870. so bili posvečeni sledeči še živeči gg. duhovniki: Fr. Andrejak, Jan. Bevc, P. Placid Fabijani, Karol Jančigar, Fr. Jarc, Val. Klobus, Sim. Zupan, Ant. Dolinar, Jan. Tavčar; obhajajo toraj 40letnico mašništva.

— **II. redni občni zbor splošnega pokojninskega zavoda za nastavljenice.** Dne 19. junija 1910 se je sešel pod predsedstvom podpredsednika g. Oskarja Heintschel pl. Heinegg, II. redni občni zbor splošnega pokojninskega zavoda za nameščence. V istem je poročal predsednik o prvem poslovnem letu 1909. Poročilo in zaključek računov so se vzeli na znanje in se dal odboru absolutorij. Iz oporočila se posname, da znaša preostanek 945.677 K 42 v, ki se je odkazal varnostnemu zakladu. Skupnih predpisanih premij je bilo 20.281.306, od katerega zneska je zadržalo dne 31. decembra 1909 vsled raznih, plačilo ovirajočih ugovorov proti dolžnosti zavarovanja 7.964.406 K 95 v. Opravilni stroški v tem poslovnem letu so znašali 931.494 K 80 v, t. j. 4.59 % predpisanih premij ali 9 K 44 v od vsakega zavarovanca. Zavarovancev je bilo koncem leta 1909. 87.348. Občni zbor je pooblastil predsednika, vsoto, znašajočo k večjem 10 odstotkov v letih 1910, 1911 in 1912 vplačanih premij porabiti za preskrbo stanovanja zasebnim nastavljenicem in sicer na ta način, da bo zavod v prvi vrsti dovoljeval posojila stavbnim zavodom in v drugi vrsti bo zavod sam dal sezidati, ali si bo nabavljati v to svrhu hiše. Končno so se dovolili principi za dovoljevanje podpor v slučaju brezposelnosti, vendar pa se bodo take podpore dovoljevale šele tedaj, kadar bo tozadevni zaklad dosegel višino 100.000 kron.

— **V ječo namesto v Jeruzalem** je prišel Ivan Stuhec, doma iz Murščka pri Kapelah v ljutomerskem okraju. S ponarejenimi podpismi ljubljanskega knezoškofa, je skušal dobiti od raznih župnikov po več sto kron denarja, češ, la gre v Jeruzalem in je škof »njegov stric«. Na ta način je skušal slepariti na Rudniku, kjer se mu pa ni verjelo. Našli so pa pri njem več pisem s ponarejenimi škofovimi podpismi in se v teh pisemskih prosi, naj se prinašalca izplača toliko in toliko sto kron, katere povrne škof. Pisma so tako sestavljena, kakor bi bila namenjena župnikom. Gospodje župniki, ki so dobili kako podobno pismo, naj to naznani pristojnim oblastim.

— **Grozna toča.** — **Ljudstvo obuja.** Iz Podgrada: Dne 5. t. m. popoldne je toča popolnoma uničila polja in ljudi travnike po vaseh Vodice, Golac,

Gradisce, Skadanščina, Markovščina, Slivje — in se vlekla čez na Brkine. Ubogo ljudstvo, ki je že vsled lanske in predlanske suše obobožalo in obupalo, je bilo veselo in zadovoljno letošnje dobre letine, a sedaj je neura uničila ves up.

— **Matura na c. kr. Franca Jožefa gimnaziji v Kranju** se je vršila 7. in 8. julija pod predsedstvom novomeškega gimnazijskega ravnatelja g. Breznika. Vseh oglašanih 14 abiturientov je prestalo zrelostni izpit, med njimi so trije odličnjaki. Aprobirani so: Burenk Fran iz Komende, Črnilec Ivan iz Nakla, Fajdiga Bogomir iz Novega mesta, Janežič Mirko iz Doba (z odliko), Koprivšek Štefan iz Gomilskega, Muri N. z Jezerskega (z odliko), Omahen Albin iz Ljubljane (z odliko), Pirc Vladimir iz Krškega, Pogorelec Friderik iz Ljubljane, Reisman Gustelj iz Sv. Jakoba v Slov. Goricah, Smrekar Pavel iz Ljubljane, Stiglic Fran iz Rieza, Šubic Karol iz Kranja, Varl Leopold iz Radovljice.

— **57. nemški katoliški shod** se bo otvoril 21. avgusta v Augsburgu ob 2. uri popoldne s slavnostnim sprevedom in zborovanjem. Doslej se je oglašilo k sprevedu 493 društev, in sicer 181 delavskih, 101 rokodelskih pomočnikov, 75 moških društev, 74 dijaških, 38 vajeških in mladinskih, kakor tudi 24 marijanskih kongregacij. Priglašenihi je 18.000 mož, 417 zastav in 45 godb. Mnogo korporacij pa se še ni oglašilo.

— **Otvoritev Dovršnika.** V nedeljo, dne 10. t. m. izroči »Društvo za promet tujcev na Jesenicah« pot skozi Dovršnik pri Hrušici javnemu prometu. Prijatelji naravnih krasot naj si zagotovo ogledajo to sotesko in sedem krasnih slapov. Za jed in pijačo bo poskrbljeno.

— **Preosnova političnega društva za Istro.** Poroča se iz Pazina, da se čuje od dobro poučene strani o spremembi istrskega političnega društva. Glavni odbor naj bi bil v Pazinu, a vsak okraj naj bi imel svoj politični odbor. S tem bi se dosegel menda večji stik poslancev z ljudstvom. Dosedaj se nekateri poslanci še predstavili niso svojim volivcem. Omenjena sprememba se bo izvršila v najkrajšem času.

— **Umrla** je v deželni bolnišnici v Gradcu gospa Magda Tominc, rojena Pušnik, soproga gospoda nadučitelja Tomince v Globokem.

— **Podaljšana nemška predkoncesija.** Železniško ministstvo je podaljšalo nemškemu železničnemu odboru v Brežicah predkoncesijo tehničnih del za železnico Rogatec—Novo mesto za eno leto.

— **Vzorne sadne vrtove za zgodnje sadje** napravijo z državno podporo v Dalmaciji. V vsakem vrtu bo 60—100 sadnih dreves ene vrste. Vlada bo dala kmetom drevje, umetna gnojila in vse druge potrebščine, in sicer že prihodnjo jesen. Sadije je namenjeno za izvoz v severne dežele monarhije.

— **Nevarni vlomilec ušel.** 7. t. m. popoldne je iz zagrebške sodne ječe ušel nevarni tat in vlomilec Ivan Lepušič. Skril se je v podstrešje in potem vlomil razna podstrešna vrata, da je končno prišel na proste stopnice in od tu na ulico. Kasneje pa ga je sreča zapustila; prišel je v roko policijski patrulji, ki je zasledovala Turka.

— **Ehrlichov serum v sarajevski deželni bolnišnici.** Primarij na sarajevskem dermatološkem oddelku, dr. Zechmeister, je prvi zdravnik v naši državi, ki je proti luesu vpeljal cepljenje z novim Ehrlichovim serumom. Zgodilo se je to doslej v sto slučajih, ki so vsi izborni izpadli: vsi znaki grozne bolezni so skoro vidno izginjali pred očmi zdravnika. Ako je ozdravljenje trajno, pa se vsled kratkega časa seveda še ne more vedeti.

— **Električna železnica na Višarje.** Celovski bankir Hyrenbach in stavbenik Al. Poltnigg bosta gradila električno železnico na Sv. Višarje iz Žabnice.

Izpred sodišča.

TOŽBA MAYR PROTI GOSPODU DEČMANU.

Pred ljubljanskim okrajnim sodiščem se je pričela danes senačna obravnavna, katere začetek je že tako zanimiv, da vzbuja splošno pozornost. Lastnik znane ljubljanske tvrdke I. C. Mayr toži gospoda Dečmana zaradi razžaljenja časti. Kakor znano, obstoja v Ljubljani tvornica popirnih vreč Mayr & Comp., javni družabnik te tvrdke je bil tudi g. Dečman, ki ga pa je Mayr na vse strani šikaniral, tako da je družba 30. m. m. likvidirala. Mayr je dne 24. junija ukazal tvrdki Mayr & Comp., da naj se tvornica zapre. Gospod Dečman je pisмено protestiral in pozval k sebi ravnatelja Josipa Mayrja in poslovodjo Rebolja. Dečmana je zelo razburilo, ker je vrgel Mayr samovoljno delavce na cesto in

je zato označil Mayrjevo postopanje s sledečimi besedami: »So etwas könnte nur ein schmutziger Salzgriesjud tun.« S temi besedami je hotel gospod Dečman protestirati proti Mayrjevemu postopanju, ki je v svoji neomejeni omnipotnosti hotel vreči delavce, ki jim je z največjo silo izsilil od Mayrja, da so se jim pasje slabe plače izboljšale.

Po dr. Egerju je šef znane ljubljanske manufakturne tvrdke in banke vložil proti Dečmanu tožbo zaradi razžaljenja časti, v kateri dolži gosp. Dečmana, da je nasproti Mayrju in Rebolju rekel: »Das ist eine Gemeinheit, das kann nur ein so dreckiger, schmutziger Jud tun, wie Herr Mayr, dem bei den Augen der Borsianer heraus-schaut.« — Sodni c. kr. okrajni sodnik Pompe. — Mayrja zastopa dr. Eger. Dečmana dr. Tomišek. Dečman izjavi, da ni res, da bi bil rabil besede, ki mu jih očita obtožba, pač pa je ogorčen, ker je vrgel Mayr pošteno delavstvo na cesto, rekel: »So etwas könnte nur ein schmutziger Salzgriesjud tun.«

Dr. Eger izjavi, da razširi tožbo proti gospodu Dečmanu še v dveh točkah zaradi dveh pšsem. Prvo pismo je pisal gospod Dečman 30. junija 1910, ob pol 12. opoldne tvrdki Mayr & Comp. V tem pismu označuje gospod Dečman Mayrjevo postopanje, odpustiti delavce brez odpovedi, kot »Niederträchtigkeit«, ker imamo opraviti s pridnim, dostojnim, delo ljubečim delavstvom in ne gre delavcev, ki so imeli »Hungerlöhne«, radi Mayrja, ki se je branil plače povišati, odpustiti. Zaradi odpusta protestira in naglašja, da so se plače izboljšale na njegov pritisk, v zahvalo za to pa hoče vreči Mayr delavstvo na cesto in je prepustiti, da umrje gladu.

Emerih Mayr, lastnik ljubljanske tvrdke I. C. Mayr, je odgovoril gospodu Dečmanu, na katero pismo je pisal dne 2. julija 1910. gosp. Dečman Emeriku Mayrju na Bledu pismo sledeče vsebine: »Z Vašimi nerodnimi (plump) izgovori nimamo dovolj časa, da se pečamo in ostanemo pri svojih dispozicijah. (G. Dečman je namreč ukazal, da se dela naprej, ker ima tvrdka veliko naročil in pa da ima delavstvo zaslužek.) Nadalje piše gospod Dečman: »Brezvestno, surovo in prostaško je od Vas, ker vržete pridne delavce čisto enostavno na cesto, in mi, dokler je podpisani družabnik tvrdke, takega brutalnega in brezsrčnega postopanja z delavci ne moremo trpeti. Zato smo zaradi Vašega brutalnega postopanja nasproti delavstvu ukazali, da se v ponedeljek zopet otvori obrat v polnem obsegu. V svojem pismu t. t. m. pišete: »Opombe, ki se tičejo pridnosti, dostojnosti in deloljubnosti delovnega osebja, — mag vielleicht richtig sein« itd., kar zopet kaže, da še zdaj dvomite o pridnosti tistega delavstva, ki ste mu leta in leta pustili plačevati prave »Schund« in »Hungerlöhne«. Vaša infamna opomba: »es mag ja richtig sein«, je »zu niederträchtig«, da bi nanjo odgovarjal, marveč res je, da imamo zvesto in deloljubno delavstvo.

Kar se tiče Vaše olike, stojite očitno na nižji stopinji, kakor podpisani, kar dokazuje tudi Vaše postopanje nasproti pridnim delavcem, Vaše postopanje v potentnih zadevah, kjer ste znali z zvitiimi pretvezami izvabiti potentne pravice, dokazuje tudi Vaše postopanje nasproti gospodu Mehletu, ki ste mu, kakor je sam pisal, izsilili (abgepresst) potentne pravice, a niste bili dovolj pogumni, da bi ga bili tožili. Takrat, ko ste znali izvabiti pravico do tretjine potentnih pravic, sva Vam bila jaz in gospod Mehle pač dovolj izobražena in zdaj, ko so Mehletovi stroji perfektni, delate proti skupnim koristim in hočete pomanjšati vrednost iznajdbe in bi si radi patente in tvornico Mayr & Comp., če ne zastonj, prilastili na najcenejši in najumazanejši način, kar se Vam pa ne bo posrečilo.

Podpisani se veseli iz celega srca, da nima ničesar več opraviti s takim »Ehrenmannom« in »ersten Kavalier« in le obžaluje, da je sploh stopil v zvezo z Vami.

Vse se je uresničilo, kar mi je pred nekaj leti, žal, prezgodaj umrli predsednik »Kranjske hranilnice«, gospod Jožef Luckmann, poštenjak od peke do glave, rekel o Vas in me o Vas natančno informiral. Takrat so se mi odprle oči in od takrat Vam nisem nič več kaj prav zaupal.

Če čutite, da Vas način mojih pisem žali, Vas pozivam, da me tožite zaradi razžaljenja časti, dobim vsaj priliko, da Vam povem pred sodiščem in pred javnostjo, kar Vam gre.

Dr. Eger naglašja, da sta pismi bili pisani po pisarniškem sobju gospoda Dečmana. Toženi gospod Dečman izjavi, da je pismi narekoval komptoristinji, ki ju je stenografirala.

Dr. Tomišek predlaga, naj se razprava preloži, da nastopi z ozirom na razširjeno tožbo dokaz resnice. Sodnik ugotovi in se določi, da vložita obe stranki pisмено sodniku spise o dokazu resnice.

× × ×

Ij **Oproščen** je bil danes pred okrajnim sodiščem gosp. Jean Schrey, ki je bil obtožen, da prodaja ponarejeno mleko, ker ovadba ni bila utemeljena.

Ij **Ustavljena razprava.** Splošno veselost je vzbudil danes pri ljubljanskem okrajnem sodišču sledeči slučaj: Neka zasebna stranka je tožila dva drugi osebi zaradi razžaljenja časti. Tožnica gospa K. ni bila zastopana, toženi stranki je zastopal dr. Pegan. Tožnica gospa K. ... se poda med razpravo iz sodne dvorane. Dr. Pegan: »Ker se je tožnica odstranila, predlagam, da se postopanje ustavi.« Sodnik: »Tožnica ni, a zastopnik ni navzoč. Ustavim postopanje.« Gospa K. ... se vrne v dvorano, prepozno, stvar je že bila popolnoma po postavi ustavljena. Dr. Pegan: »Hvala lepa! Sluga sem, gospod! Se klanjam!« (Splošna veselost.)

× × ×

Zabavna sodna razprava proti znani Heleni Odilon se je te dni vršila v Londonu. Gospa Odilon piše namreč v svojih »Spominih« med drugim tudi o nekem jahaču Smithu, češ, da je bil ljubosumen na nekega njenega častilca. Smith je vsled tega tožil Odilon na civilnem sodišču. Zagovornik je pri obravnavi izjavil, da gospa Odilon nikakor ni imela namena sumničati tožnika, a slednji se je odrezal: »Vam je lahko govoriti, a moja žena noče verjeti na mojo nedolžnost!« Zagovornik: »Ali ste imeli vsled tega kako gmotno škodo?« Tožnik: »Vsekako, kajti moja žena mi sedaj noče dati denarja, ki ga potrebujem za nakup nekega posestva.« Nazadnje so razpravo preložili v svrhu nadaljnjih poizvedb. Ja, gospa Odilon naj bi raje držala jezik o svojih diskretnih doživljajih, sicer lahko marsikomu povzroči enake neprijetnosti, kakor ubogemu Smithu.

× × ×

Na smrt obsojen morilec brata.

Pred porotnim sodiščem v Rovinju je bil obsojen na smrt 51letni kmet Martin Limunovich iz okolice Sv. Vincenca, ker je 2. januarja t. l. na polju umoril z nožem svojega brata, s katerim sta živila več let v sovraštvo.

Ljubljanske novice.

SLOVENCII SLOVENKEI

Slovenski bratje na mejah nas kličejo na pomoč! Naš verski in narodni sovražnik si lasti vedno več naše zemlje, potujčuje slovensko ljudstvo in hoče, da mu bo Slovenec suženj. Vsi se moramo dvigniti, da rešimo, kar je naše, da ohranimo narodu sveto vero in sladko besedo materino, da slovenske sestre in brate, ki jih je tuji duh že omamil, pridobimo nazaj. Ta boj je prevzelo v okrilju Vseslovenske Ljudske Stranke novoustanovljeno društvo »Slovenska Straža« v Ljubljani, katero je, v proslavo 1050letnega prihoda svetih solunskih bratov sv. Cirila in Metoda med naše ljudstvo, ustanovila »Slovenska krščanska socialna zveza«. Po vsej slovenski domovini bo ustanavljalo v nedeljo, 10. julija, slovensko ljudstvo podružnice »Slovenske Straže« — najmočnejši podružnici pa ustanovimo v središču Slovenije, v beli Ljubljani!

Prihitite torej vsi somišljeniki, vse somišljenice Slovenske Ljudske Stranke jutri, v nedeljo, 10. julija, k proslavi jubileja sv. Cirila in Metoda.

Agitirajte med svojimi prijatelji in znanci, med svojimi tovariši in tovarišicami, da se nam pri ustanovitvi moške in ženske podružnice »Slovenske Straže« v nedeljo pridružijo!

Sporod:

V nedeljo, 10. julija, točno ob 8. uri zjutraj **cerkvena proslava v stolnici.**

Cerkveni govor, potem sveta maša, pri kateri pojo pevci slov. glasb. društva »Ljubljana«.

Po sveti maši slavnostno zborovanje v »Unionu«.

Govori državni in deželni poslanec štajerskih Slovencev gospod dr. Anton Korošec.

Pri slavnostnem zborovanju pojo pevci slov. glasbenega društva »Ljubljana«.

ODBOR SLOV. KRŠČ.-SOC. ZVEZE. — VODSTVO MARIJINIH DRUŽB. — ZVEZA ORLOV. — NAČELSTVO SLOVENSKE STRAŽE.

Opomba: Popoldne ob 4. uri je v veliki dvorani »Uniona« zborovanje za one članice Marijinih družb, ki bi popoldne ne imele časa.

Ij Sankcioniran sklep dež. zbora. Cesar je sankcioniral sklep kranjskega dež. zbora od dne 29. januarja 1910., s katerim se dovoljuje dež. stolnemu mestu Ljubljani pobirati kakor doslej od 1. januarja 1910 do konca leta 1919. doklade od najemščin. Najemščine do 100 K so proste doklad, od 100 do 200 K je letno na vsako krono 2 vin. doklade in na najemščine večje kot 200 K pa letno 4 vin. od krone.

Ij Pevska vaja »Ljubljane« je danes ob pol 9. uri zvečer.

Ij Musica sacra v stolnici. Jutri, osmo nedeljo po Binkošti (god sedmero sv. bratov in njihovih tovarišev) se bo pri veliki maši ob desetih izvajalo sledeče: Missa de Angelis (Koral), gradual »Anima nostra«, z. Foerster, ofertorij »Anima nostra«, z. Premrl.

Ij Deželno društvo drž. pisarniških oficijantov in pomočnikov za Kranjsko v Ljubljani vabi vse svoje člane k rednemu občnemu zboru, ki se bode vršil dne 17. t. m., ob 3. uri popoldne v prostorih hotela »Ilirija« v Ljubljani.

Ij Nov hotel v Ljubljani. Vsled intervencije župana Hribarja naj bi se železniški svet nasproti južnemu kolo-dvoru v Ljubljani, na katerem so sedaj vrtovi uradnikov, bivačih v kolo-dvorskem poslopju, prodal železniškemu restavraterju Schreyu za 250 K m², da se sezida na tem zemljišču hotel. Financiral bi podjetje župan Hribar. Namerava se tu napraviti shajališče za vojaštvo. Baje so se železniški uradniki proti temu pritožili.

Ij Pri prevažanju sena v Ljubljani-cl utonil. Utonil je včeraj ob 6. zvečer 19 let stari hlapec Anton Zajc iz Sp. Kašlja v Ljubljani. Prevažal je seno in se mu je prevrnil čoln. Tovariš njegov se je rešil. Trupla se niso našli.

Ij Okrajna učiteljska konferenca za ljubljansko okolico se je vršila 6. t. m. v »Mestnem domu«. Otvoril je zborovanje okr. šolski nadzornik Gabršek ter se spominjal našega cesarja kot najvišjega pokrovitelja šolstva, pri čemur so zborovalci zaklicali trikrat »Slava« Za svojega namestnika je do- ločil predsednik Jakoba Marna, za zapisničarja sta se izvolila gđ. Krakar in gosp. Arnšek, za verifikatorja gđ. Moos in g. Bregar. Nato je poročal g. šolski nadzornik o svojih opazovanjih glede šolstva v ljubljanski okolici. Poročilo se bo razmnožilo in razposlalo šolskim vodstvom. Nadučitelj Franc Trošt je poročal o razdeljenem učnem načrtu za zemljepis in zgodovino od 3. do 8. šolskega leta, gđ. Karolina Hann o lepomislu od 1. do 8. šolskega leta, učitelj Levce iz Ljubljane o novih načelih lepomisla, nadučitelj Javoršek o okrajni učiteljski knjižnici. V knjižnični odbor so se izvolili gg. Javoršek, Gorjup, Potočnik, Wagner in gđ. Andolšek, vsi v Spodnji Šiški; v stalni odbor so se izvolili gg. Žirovnik, Franc Trošt, Javoršek, Gregorin in gđ. Rott. Konferenca je trajala od 9. ure zjutraj do 4. ure popoldne.

Ij Prvi slovenski doktor tehniških ved postane 16. t. m. na dunajski tehniko slavnih šahist gospod Milan Vidmar, rodom Ljubljancan, sin občinskega svetnika.

Ij Mestni zglasevalni urad bo v torek dne 12. t. m. zaradi snaženja za stranke zaprt. Izvzeti so samo res nujni in neodložljivi slučaji.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ciril Kopač, kočarjev sin, dva dni. — Urban Hafner, delavec, 57 let. — Ivana Marčun, kočarjeva žena, 66 let. — Alojzij Zadravnik, čevljarški vajenec, 16 let. — Jakob Marinka, bivši postrešček, 67 let. — Ana Blatnik, hči pekovega pomočnika, dva meseca. — Josipina Hrstar, izvoščkova hči, 14 mesecev. — Metod Kopač, kočarjev sin, tri dni. — Aleksander Zgavec, delavec, 40 let.

Ij Semenj. Dne 6. t. m. je bilo na tedenski semenj prignanih 698 konj in volov, 123 krav in telet, skupaj 812 glav. Kupčija je bila pri goveji živini prav dobra, ker so po njo prišli Korošci in Tirolci, pri konjih pa dobra. Cena goveji živini je bila od 70 do 84 h kg žive vage.

Ij 200 K je izgubil, kakor tudi nekaj drobiža, 6. t. m. od »Plankarja« do podšmarskega klanca na Dolenjski cesti sin Ivana Završka, mesarja in gostilničarja v Šmarju. Pošteni najditelj naj odda najdeno vsoto pri omenjenem proti dobri nagradi.

Ij Tečaj za poučevanje risarskega pouka na ljudskih in meščanskih šolah po prostih metodah, se bode otvoril po odredbi c. kr. dež. šol. sveta dne 16. avgusta t. l. ob osmi uri zjutraj na c. kr. učiteljskišču v Ljubljani in bode trajal do 4. kimavca.

Ij Mestna blagajna v Ljubljani. Zaradi snaženja uradnih prostorov, ostaneta mestna blagajna in mestni gospodarski urad prihodnji ponedeljek in torek za promet s strankami zaprti.

Ij S ceste. Sinoči je napadla na Karlovski cesti 22 let starega delavca Nikolaja Grajuka padavica, vsled česar je bil na odredbo policijskega zdravnika z rešilnim vozom odpeljan v deželno bolnišnico.

IZSTOP AXMANNOV

iz nemške krščansko-socialne stranke bo mogel imeti le dobrih posledic za krščansko-socialno gibanje. Axmann je bil zagrizen sovražnik Slovanov, ki so lahko veseli, da je ta njihov neprijatelj moral zapustiti krščansko - socialne vrste in da ga je vrgla Hrabova afeta. Imel je opravka pri neki kupčiji z nekimi bosanskimi gozdi, ki so vredni več milijonov kron, a jih je bosanska vlada darovala poročniku Biščeviću. Axmann je posredoval za to in seveda dobil provizijo. Za Axmannom pojde najprvo morda Bielohlavek, ki tudi ni prijatelj Slovanov, kakor vemo. Največja Axmannova krivda, kolikor pravi naše informacije, je ta, da je bil soudeležnik mnogih velepodjetij, kojih odjemalec je bilo zlasti dunajsko mesto in nižjeavstrijska dežela sama, kar se pravi toliko, da je Axmann imel ogromen dobiček od svojega pripadništva stranki in se takorekoč od nje same pustil bogato plačati, kar ni po Luegerjevih načelih. Dal Bog, da se zdaj krščansko-socialna stranka res popolnoma izčisti!

Nabirajte večje ali manjše vsote za brate od slovenskih mejah pri vsaki priliki: v veseljih družbah, porokah, pri izletih, igrah, kupčijah, spominjajte se narodno-obrambnega dela tudi pri žalostnih dogodkih, pri smrti svojih dragih in v svojih oporokah. Posojilnice, županstva, društva, posamezniki, družine, omizja, pridružite se darovalcem po 20 K!

ZANIMIVA IZNAJDBA.

Fototelegrafija. Iznajdbe na polju brzovanja in telefona gredo neprestano naprej. Marsikaj sicer še čaka izpopolnitve, predno bo moglo stopiti v službo javnosti, a to ne zadržuje koraka novim iznajditeljem. Sedaj se nam obeta fototelegraf, to se pravi, mogoče bo iz velikih dalj fotografirati s pomočjo električnega toka. Aparat je izumel nek Korn, spopolnil ga je Salecq-Tival ter je že na štirih velikih postajah v rabi: v Monakovem, Parizu, Berlinu in Londonu. Pravzaprav se tu gre za prenos fotografije električnim putem, kajti treba je pred vsem kovinaste reliefne podobe in šele s pomočjo te je možno podobo prenesti v daljo. Načelo prenosa temelji namreč na tem, da se kovinasti relief kot odporik stakne z električnim krogom. Razlika v odporu, ki izhaja iz različne debelosti kovine, povzroča spremembe v jakosti toka in temu primerno so tudi žarki, ki zadevajo na primerno pripravo, svetlejši ali temnejši in na ta način nastane na plošči negativ podobe.

Izjava.

Slovensko katoliško akadem. dijaštvo se zahvaljuje zastopnikom slovenskega katoliškega ljudstva v državnem zboru in poslancem bratskih narodov slovanskih, ki jih v boju podpirajo, za njihov odločni nastop v dosegu najvišjih kulturnih zahtev slovenskega naroda. Zaupa jim neomejeno, da bodo vstrajali na tej poti, dokler ne dosežejo končnega cilja: popolno slovensko vseučilišče v Ljubljani in reciprociteto zagrebškega vseučilišča.

Obenem pa odločno obsoja stališče nar. naprednega in nar. radikalnega dijaštva in protestira, da izdaja del svoje sklepe kot sklepe celote.

Za slov. kat. akad. društvo »Danica« na Dunaju:

Lovro Sušnik, t. č. predsednik.
Ivan Gruden, t. č. tajnik.

Za slov. katol. akadem. tehn. društvo »Zarja« v Gradcu:

Tehn. Fran Rueh, t. č. predsednik.
Fran Verce, t. č. tajnik.

Za slov. kat. akad. društvo »Dan« v Pragi:

Jos. Dular, t. č. predsednik.
Tone Leskovec, t. č. tajnik.

Za »Slovensko dijaško zvezo« v Ljubljani:

Mark Natlačen, t. č. predsednik.
Stanko Masič, t. č. tajnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

NEMCI MEČEJO VLADI PESKA V OČI.

Dunaj, 9. julija. Po svojem hujskaniu znanemu tukajšnjemu nemškemu Volksratu je došlo iz Ljubljane pismo, katero hite priobčevati nemški listi. V

pismu se pravi, da utisek odgođenja drž. zbora je bil med Jugoslavlani bistveno drugačen, Slovenci na Kranjskem, Spodnjem Štajerskem in Spodnjem Koroškem da so prepričanja, da poslanci ne zastopajo njihovih gospodarskih in političnih koristi, da nimajo smisla za negativno politiko ter da je Slovincem vseeno, ako se italijansko fakulteto ustanovi! To pismo so morali spraviti v svet pravi politični ignorantje, katerim bo že jutrišnji dan dokazal nekaj nasprotnega. Slovensko ljudstvo stoji složno in odločno za svojimi poslanci in boju za enakopravnost Slovencev in je pripravljeno na še hujše boje v zavesti, da bo tudi končna zmagala na strani slovanske pravice v Avstriji!

SENZAČNA KNJIGA O IRREDENTI.

Lipsko, 9. julija. Na Lipskem je izšla senzačna knjiga, spisana od Bresnitz-Sydacoffa o »Irredenti«. Irredentsko gibanje so zlasti pospeševali, kakor pravi ta avtor, bivši namestnik Goess in policijski ravnatelj Busich.

ADRESNA DEBATA V OGRSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Budimpešta, 9. julija. Adresna debata se v ogrskem drž. zboru nadaljuje. Ker je opozicija precej hladna, računajo, da bo adresna debata končana v 10 do 12 sejah. Živahnjejša debata bo pri romunski trgovinski pogodbi, kjer bodo nastopili s svojimi zahtevami agrarci, zastopani v raznih strankah.

POIZKUŠEN SAMOUMOR OBTOŽENEGA IREDENTOVCA.

Dunaj, 9. julija. Radi ropa v tridentski banki obtoženi Colpi se je danes ponoči hotel usmrtiti. Zjutraj so ga pazniki našli močno krvavečega. Colpi je izjavil, da se je hotel usmrtiti vsled obupa, »da niso našli pravega krivca«.

POLJAKI IN RUSINI.

Lvov, 9. julija. Lvovsko vseučilišče skoro gotovo ne bo otvorjeno v sedanjem poletnem semestru. Rusini izdajo knjigo o življenju in smrti Adama Kocke in pozivajo sorojake, naj darujejo za ustanovo Adama Kocke.

INŽENIR SABLATNIG PONESREČIL.

Trst, 9. julija. Inženir Sablatnig je v Gorici padel iz aeroplana, ki je bil 120 metrov visoko. Inženir se ni veliko poškodoval.

ZASUTA CESTA.

Rabelj, 9. julija. Na Predilu je predvčerajšnjim ponoči padlo veliko skalovja in grušča na cesto, ki pelje iz Rabelja v Gorico. Cesta je v dolžini 70 metrov zasuta.

POSTOPANJE PROTI GOSPEJ HOFRICHTER USTAVLJENO.

Dunaj, 9. julija. »N. Wiener Tagblatt« poroča: Postopanje proti gospej Hofrichter in proti sestri profosa Tutmanna, ge. Pureczek, je ustavljeno.

RUSKO-JAPONSKA POGODBA.

Peterburg, 9. julija. Visoka oseba se je izjavila, da rusko-japonska pogodba napravlja konec politiki slučajnosti v Vzhodni Aziji pa tudi političnim pustolovcem v Evropi.

GRŠKA IN TURČIJA.

Atene, 9. julija. Vojne priprave Grške so omejene le na izpopolnjenje zalog municije in pomnožitev števila konj. V tukajšnjih krogih sodijo, da nevarnost za vojsko še vedno ni odstranjena.

JAPONSKA IN KOREJA.

Pekin, 9. julija. Japonci so svojo armado v Koreji znatno pomnožili. Korejski parlament je sprejel resolucijo, ki protestira proti aneksiji Koreje po Japonski.

ARETOVANI VLOMILEC V REŠKO CERKEV IN MORILEC ZAGREBSKEGA DETEKTIVA.

Maribor, 9. julija. Tu aretovani vlomilec in morilec Turk pravi da se piše pravilno Jožef Kopše, da je rojen leta 1878. v Spodnji Pristovi in da je izučen elektrotehnik. Policijski pes, ki ga je prijel, je tako ranjen, da bo skoro gotovo poginil.

NEVAREN ROPAR POBEGNIL.

Koper, 9. julija. Iz koperske kaznilnice je ušel nevarni ropar, 19-letni Jožef Beltrami, doma iz Tridentinskega, nedavno obsojen na deset let ječe zaradi nekega drznega ropa. Beltrami je prežagal ograjo in preoblečen pobegnil.

NA CESTI ZABODEN.

Trst, 9. julija. Ivan Milovčič, mornar, je v Trstu zabodel v prepiru kurjača Paulovića od »Wurmbranda«. Kurjač je v bolnici umrl.

PONESREČENI TURISTI.

Bern, 9. julija. Od na Jungfrau ponesrečenih turistov so izkopali iz snega sedem živih turistov, trije so hudo ranjeni. Pet turistov je še zasutih v snežnem plazju in so skoro gotovo mrtvi.

VREME.

Dunaj, 9. julija. Vremenska opazovalnica naznanja nestanovitno vreme

ARISTOKRAT OSUMLJEN UMORA.

Rim, 9. julija. V kopališču Montu Cantini v provinci Lucea, so aretoval vsled posredovanja pariških oblasti francoskega barona Derlique, ker je osumljen, da je izvršil na južnem Francoskem nek umor zaradi dobičkaželjnosti.

PISMO S 17.000 K IZGINILO.

Moravska Ostravica, 9. julija. Pr odpiranju vreče z vrednostnimi pismi se je dognalo na tukajšnji pošti, da manjka pismo s 17.000 K, naslovljeno na tvrdko I. & J. Kohn na Dunaju. Kakor vse kaže, je tatvino izvršil kak poštni uslužbenec. Poizvedovanja pa doslej še niso ničesar dognala.

BOJ PROTI ČRNCEM.

New York, 9. julija. Vedno prihajajo poročila o groznih umorih črncev. Tako grozovito še nikdar niso nastopili Amerikanci proti črncem, odkar je odpravljena sužnost v Ameriki. Število ubitih črncev se cení na 50, ranjenih na 400. Tudi črnči, posebno v državi Kansas, so ubili nekaj belcev.

25.000 ŠIVILJ STAVKA.

New York, 9. julija. 25.000 šivilj, ki delajo v tovarnah za izdelovanje oblek je pričelo štrajkati. Bati se je, da na raste število na 75.000.

Z LONCEM UBILA MOŽA.

Budjevice, 9. julija. Občinskega svetnika in posestnika v Lichkovu Bohunka, so našli predvčerajšnjim mrtvega z veliko rano na glavi. Aretovali so njegovo ženo, ki je bila osumljena na umor. Izjavila je, da jo je mož tepel, pri tem ga je sunila v prsa, naka se je izpodtaknil in se smrtno pobil na zemlji. Preiskava pa je dognala, da je žena zagnala v prepiru železen lonec možu v glavo in ubila tako svojega moža.

AVTOMOBIL ZAVOZIL V GODBO.

Sluknov, 9. julija. Ko je korakal godba ob priliki neke slavnosti v Lobnovem po cestah, je zavozil v diru nel avtomobil med godce. Mnogo jih je bilo deloma lahko, deloma težko ranjenih.

ZRAKOPLOVNA NESREČA.

Betenyl, 9. julija. Zrakoplovka baronica de la Roche je padla iz zraka plovja iz 40 metrov višine ter si zlomila levo roko in nogo.

BOMBA POD MIZO.

Lisabona, 9. julija. Med obedom katerega je priredil bankir Callard svojim političnim prijateljem, eksplozirala je bomba, katero so anarhisti položili pod mizo. Dva gosta sta bila tako mrtva, 13 oseb nevarno ranjenih del hiše je razdejan.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podavina v 24 urah
8	9. zveč.	731.0	15.9	sl. jvzh.	del. jasno	
9	7. zjut.	31.1	14.0	brezvetr.	pol. obl.	0.0
	2. pop.	31.1	22.8	sl. jug	oblačno	

Srednja včerašnja temp. 17.3°, norm. 19.5°.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 9. julija.

Pšenica za oktober 1910	9.30
Rž za oktober 1910	7.10
Oves za oktober 1910	7.20
Koruza za julij 1910	5.40
Koruza za avgust 1910	5.50
Koruza za maj 1911	5.50

Efektiv:

Znanstvena opazovanja na cesarski medicinski univerzi v Moskvi so podala:

Izmed vseh odvajalnih sredstev vsebuje naravna Franc Jožef-ova grenčica največjo množino Glauberjeve in grenke soli. Vsled te posebne lastnosti ima naravna Franc Jožef-ova grenčica, vsebuje bikarbonat-sodo, prednost pred vsemi drugimi enakimi vodami. V slučajih kroničnega zaprtja, kakor tudi pri črevesnem kataru, haemoroidih, in preveliki korpulenci bolniki radi prenašajo Franc Jožef-ovo grenčico, ki n. provzroča niti pri daljši uporabi nikakih želodčnih bolezni. — Franc Jožef-ova grenčica učinkuje kot naglo in zanesljivo odvajalno sredstvo celo pri vporaki manjših količin.

*** Sociologija.** Spisal dr. Aleš Ušeničnik. Ni treba, da to delo, ki spada po splošni sodbi med najboljše dela te vrste sploh, še posebej in vnovič na široko ocenimo. »Sociologija« dr. A. Ušeničnikova se odlikuje po bogatosti gradiva, jasni razpredelbi, temeljiti kritiki različnih socialnih sistemov in samostojnosti v vsakem oziru. Posebno pa opozarjamo naša društva in društvene voditelje, da vsebuje »Sociologija« dr. A. Ušeničnikova v svojih »Socialnih problemih« obilno gradivo za vsa praktična socialna vprašanja naše dobe in še posebej našega ljudstva! Stane 8 K 50 v., vezana 10 K 80 v. Dobi se v »Kato-liški Bukvarni« v Ljubljani.

Se li zanimate za **AVTOMOBIL?**
Potem vprašajte po dopisnici po moj-
sterskih izdelkih avtomobilske tehnike.
NE STANE NIC
več kot poština 5 vinarjev, da se dobé
1910 ceniki najeleгантnejših zanesljivih
in trpežnih avtomobilov, najnovejših mo-
delov. Naslovite svoje vprašanje na
LAURIN & KLEMENT, A.-G.,
MLADA BOLESNAV
ali na zastopnika: **NIKODEM & WETZKA,**
GRADEC, Kaiserfeldergasse Nr. 15.

Krondorfer se kot naravna
namizna voda
prve vrste in kot zdravilna voda
zoper težkoče organske dihanja in zoper
bolesti želodca in mehurja najbolje priporoča.

V vročem letnem času
je priporočati dobro in ugajajočo
osveževalno in mizno pijačo
pripravno za primešanje vinu, konjaku ali s čim
sokovom, za to opozarjamo na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladilno in oživljajočo, vzbuja
slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je
ta pijača pravo kreplivo. (VIII.)

Izvirnik: Giesshübel Sauerbrunn,
želez. pastaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franke.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijah prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
n vinom.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in
Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11452-49

Poslano.

V teku drugega četrtletja je osebe „Prvega
ljublanskega zavoda za straženje in zakle-
panje“ poslovalo v 957 slučajih in sicer:

- 692 vežnih vrat
- 34 vhodnih vrat
- 44 skladišč
- 7 vodovodov
- 2 tovarni
- 8 pisarn
- 24 trgovin
- 41 izločnih oken
- 6 raznih oken
- 19 kleti
- 34 vrtov odprtih.
- 19 ključev se je našlo v vratih.
- 5 gorečih svetilk vgasnilo.
- 11 tatvin preprečilo.
- 1 slučaj požara zapazilo in pogasilo.
- 7 konj se je dobilo prostih ter se jih je prive-
zalo. Različne obleke, perilo, vozna in konjska
pregrinjala, ovratna igla, pelerina, dežnik itd.
se je našlo ter oddalo gospodarjem.
- 3 krat dali pomoč policiji.

Skupaj 957 slučajev. 1979

Javna zahvala.

„Kranjski hranilnici v Ljubljani,
katera je za napravo gasilnega orodja 200 K
podpore podelila, se tem potom najvdaneje
zahvaljujem. 1966 2-1

Prostovoljno gasilno društvo
V Sorci, dne 6. julija 1910
Mihael Windischmann,
načelnik.

Zahvala.

Dne 25. majnika 1910 uničil je požar moje go-
spodarsko poslopje, katero je bilo zavarovano pri za-
varovalnem društvu „North-British and Mercan-
tile“ v Beču. 1961
Takoju sem škodo zavarovalnici naznanila, je
sta precenila škodo in mi nemudoma zavarovalno
svoto popolnoma izplačala.
Izrekam torej javno zahvalo, ter priporočam
društvo „North-British“ vsakomur najbolje.
Srednje Kanomlje, 27. junija 1910
**Anton Vazzar, Janko Tavzes, + Ma-
rila Velikanje po meni Lipušček s. r.**

Za vse povodom slavlja najine
ZLATE POROKE
nama v tako velikem številu došle
čestitke in časteče naju dokaze
prijateljstva, si dovoljujemo izrehati
najino najsrčnejšo zahvalo.
1989
Franc in Leopoldina Doberlet
Ljubljana
meseca julija 1910.

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmida
znamenito 1983
olje za sluh
odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, tečenje iz ušes,
šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano.
Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi.
Dobiva se samo lekarni pri „Črnem orlu“ na Novem trgu, Celovec.

Dve hiši

ima na prodaj in nekaj stavbišč **Josip Kol-**
man čevljarški mojster, Bled. 1970 2

Več čevljarških pomočnikov

sprejme **Josip Kolman čevljarški**
mojster, Bled. 1969 2-1

Dve hiši

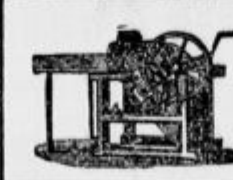
se prodaste v Mariboru, Kern-
stockgasse št. 6, vkupaj zidani, izvrstni
stavbi; klet s kamnom zidana. Na me-
sec nese vsaka hiša sto kron. Lep vrt
zraven. Hiši sta deset let davka prosti.
Proda se tudi samo ena hiša. Natanč-
neje se izve: **Malfesergasse št. 23,**
II. nadstropje. 1964 6-1

HIŠA

krasno delana, podobna vili se proda v
Mariboru, Malfesergasse št. 23, s 5 sta-
novanji, z lepim velikim vrtom, klet zidana
s kamnom. Na mesec nese 200 K. Deset let
davka prosta. Natančneje se izve tam v
I. nadstropju. 1965 6-1

Elektroradiograf „IDEAL“
hotel „pri Maliču“ zraven glavne pošte

SPORED: 1911
od sobote 9. julija do torka 12. julija 1910.
1. Zasačen. (Komično.) — 2. Kairoan, tuneško sveto
mesto. (Naravni posnetek.) — 3. Beg pridnega.
(Umetniški filmi v barvah.) — 4. Sanje zvezdogleda.
(Fantastično.) — 5. Anina punčka. (Drama.) — 6.
Predznosti mladega Tartarina. — Dodatek ob 7.
in 1/2 9. uri zvečer. — 7. Prebivalci zraka. (V bar-
vah. Po naravi.) — 8. Krivda starejše sestre. (Dra-
ma.) — 9. Kip brez glave. (Komično.)
Vsak torek in petek od 6. do 10. sl. Slov. Filharm.

Najboljše mlatilnice

gepeljne, trijerje, čistilnice
(pajkelne), slamoreznice,
mline in preše za sadje,
amerikanske motorje na bencin
priporočata po nizki ceni Karol Kavšeka naslednika
Schneider & Verovšek
trgovina z železnino in zaloga strojev
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16
Slovenski ceniki brezplačno.

Ed. Šmarda
oblastveno potrjena foto-
valna pisarna
Ljubljana, Dunajska c. 18
v novi hiši „Kmetke posojilnice“, nasproti „Figovca“.

Izdaja vozni listov za vse razrede francos. prekmorske družbe

Havre - New York

Vožnja traja samo 6 dni

Izdaja tudi vozne listke iz Amerike v staro
domovino, prireja posebne vlake in pre-
skrbi okrožne vozovnice (Rundreisebilletts).

2 dobri trgovini v Kranju

se zaradi prevzetja drugega podjetja prostovoljno
prodasta. Ena trgovina je z **galanterijskim**
blagom in drobnino. Obstoja že 8 let v naj-
boljšem stanu. Inventar znaša okoli 10.000 kron.
Potrebni kapital 5000 kron, drugo po dogovoru. —
Druga trgovina je z **moško in žensko kon-**
fekcijo tudi v dobrem stanu. Inventar znaša okrog
5500 kron. Potrebni kapital 2-3000 kron, ostalo
po dogovoru. Trgovina obstoja že 12 let. Reflek-
tanti naj se obrnejo na **L. Rebolj-a v Kranju, Glavni trg.**

Resna ženitna ponudba!

 lad vdovec, ugleden uradnik, s
pravico pokojnine, z enim otro-
kom, se želi seznaniti z mlado,
ne nad 30 let staro gospodično
v svrhu ženitve. Prednost imajo učiteljice z
uglednim imenom.

V ozir se jemljejo samo resne ponudbe
s fotografijo in polnim imenom. Ponudbe
je poslati pod šifro: „Samostojnost“,
poštno ležeče, Ljubljana.
Tajnost zajamčena. 1972

Iznajditelji! 1986

ki imajo kako idejo, izboljšanje ali iznajdbo
in se hočejo s tem okoristiti, naj se najbolje
in najuspešneje obrnejo na našo tvrdko. —
Diskretni, brezplačni preizkusi s sodelovanjem
strokovnih tvrdk vseh vrst. — Po dobrih iz-
najdbah se vedno povprašuje. Naloge zastoj.
Poštnina za odgovor naj se priloži.

Pisarna za izdelovanje in vnovčenje iznajdb
Bäuerle & Beck, Karlsruhe (Badensko).

Zahvala. 1981
Podpisana **Simon Ažman, župnik**
v **Kamnigorici in Janez Langer-**
holc, kaplan v Gorjah, se zahvalju-
jeta najljubše vsem, ki so izkazali
na tako lep način zadnjo čast č. gosp.
Janezu Ažman,
župniku v Gorjah, knezoškofjskemu du-
hovnemu svetniku, bivšemu deželnemu
poslancu itd.
Zahvaljujeva se gg. dr. Benediku z
Bleda, dr. Jenku in dr. Štajnerju v Ljub-
ljani za vso skrb ob času njegove bo-
lezni. Presrečna hvala č. duhovščini za
tolažljive obiske v boleznih na domu in
v bolnišnici, posebno vsem ljubljans-
kim gg. duhovnikom za častno spre-
stvo ob pogrebu. Zahvaljujeva se dalje
preč. g. č. kanoniku dekanu Novaku za
vodstvo pogreba in ganljiv govor v
cerkvi, vsem č. gg. duhovnikom za tako
častno spremstvo pri pogrebu. Iskrena
hvala č. g. okr. glavarju Zupniku, c. kr.
okr. komisarju Kordinu, predsedniku
c. kr. okr. sodišča v Radoljci Regaliju,
c. kr. okr. sodniku dr. Polcu in vsem
gg. uradnikom za udeležbo pri pogrebu.
Zahvaljujeva se sl. gorjanskemu uč-
itelstvu in gg. nadučiteljem iz Kroke
in Kamnegorice. Zlasti se zahvaljujeva
blagim faranom gorjanskim, ki so v
tako obilnem številu prihitieli nasproti
svojemu župniku ob zadnjem povratku
v faro gorjansko in za častno ude-
ležbo pri pogrebu, posebno še občin-
skemu odboru, požarni bramb, za vso
požrtvovalnost ob pogrebu, bralnemu
društvu in Marijinim družbam. Zahva-
ljujeva se vsem njegovim sorodnikom
iz Kroke, njegovim bivšim faranom z
Dovjega, in udeležencem iz Kamne-
gorice. Gg. pevcem se zahvaljujeva za
krasno petje pri pogrebu zlasti pa v
cerkvi. Zahvaljujeva se nadalje vsem
darovalcem vencev, zlasti pa g. dr. Kri-
sperju iz Ljubljane in sploh vsem, ki
so na kakršenkoli način izkazali pre-
blagemu rajniku zadnjo čast na zemlji.
Bog bodi vsem plačnik!
Gorje, dne 8. julija 1910.
Simon Ažman, Janez Langerholc,
župnik, brat. kaplan.

Vida Štamcar
učenka I. razreda
danes, dne 9. t. m. zjutraj ob 5. uri
v starosti 7. let mirno v Gospodu
zaspala.
Pogreb predrage in nepozabljene
nam hčerke bode jutri v nedeljo 9.
t. m. ob 4. uri popoldne od Vodo-
vodne ceste šte. 171.
Bodi ji zemljica lahka.
Spod. Šiška, dne 9. julija 1910.
Žalujoči stariši.

Zahvala. 1968
Povodom bridke izgube naše drage
mame, tašče, stare matere in gospe
Ane Walland
nam ni mogoče se vsacemu posebej za-
hvaliti, ki je rajno ob času njene bolezni
obiskal, tolažil in k večnemu počitku
spremil. Zahvaljujemo se tem potom vsem,
osobito pa preč. duhovščini, gospodom
uradnikom, učitelstvu, občinskemu za-
stopstvu, požarni brambi, kakor tudi
vsem prijateljem in zancem, ki so rajno
spremili k zadnjemu počitku in nam
izkazali svoje sožalje.
Žužemberk, dne 7. julija 1910.
Žalujoča rodbina Walland.

Perje za postelje in puh
9320 priporoča po najnižjih cenah 52-1
F. HITI pred Skofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Enonadstropna hiša
s 5 sobami, zraven lep vrt, podobna vili, se proda
iz proste roke v **Rožni dolini** pri Ljubljani 20 minut
od Glavnega trga. Več se poizve pri gostilničarju
1934 **Balijski na Glincih preje Traun** 5-1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Zupnim uradom ob priliki kanonične vizitacije:

Missale Romanum

najnovejša izdaja s proprijem za katerokoli škofijo v sledečih oblikah.

- a) oblika male četvorke za podružnice in kaple velikost 30×22 cm trpežna vezava z rdečo obrezo K 26—, najfinerše izredno trpežno marokinusnje z zlato obrezo K 32—.
- b) oblika četvorke za manjše župne cerkve in podružnice velikost 31½×22½ cm fino rdeče usnje na platnicah bogati zlati utisi z zlato obrezo K 42—.
- c) oblika velike četvorke velikost 34×24 cm trpežno vezan z rdečo obrezo K 40—, najfinerše izredno trpežno marokinusnje z zlato obrezo K 47—.

Prednosti tega misala

zelo velik razločen tisk, fin papir, priročna oblika, tanka in lahka knjiga.

- d) oblika male pole velikost 36×25 cm fino rdeče usnje na platnicah bogati zlati utisi z zlato obrezo K 5280. Dobro se tudi finejša vezave.

Kanontable pod celuloidom.

Praktična novost.

Cene nekaterih garnitur:

glavna tabla 24×17 cm	K 4-80
27×18 cm	" 5-90
30×22 cm	" 6-10
28×19 cm	" 5-40

Večje kanontable v raznih slogih in izvršitvah se dobe od 8 kron do 25 kron.

Cene se razumejo za popolno garnituro, t. j. za glavno in obe postranski tabli.

Prednosti kanontabel pod celuloidom: so zelo trpežne, jim ne škoduje ne solnce in ne vlaga so lahke in praktične, imajo lahko čitljiv, razločen tisk, zavzamejo malo prostora in se lahko umivajo ali drugače snažijo, se rabijo brez okvirja in šip in so nalepljene na prav trdo lepenko, da se ne morejo zviti.

Preces ante et post Missam pro opportunitate sacerdotis dicendae. Accedunt hymni, litanie, aliaque preces etc. V obliki četvorke za zakristijo z velikim tiskom. Vezano K 384.

Ritus benedictionis et impositionis primarii lapidis pro ecclesia aedificanda, consecrationis ecclesiae et altarium et benedictionis signi vel campanae, vezano K 312.

Rituale Romanum. (Velikost 13½×9 cm) šagrin z zlato obrezo K 6—.

Rituale Romanum. (Velikost 23×14½ cm), šagrin z zlato obrezo K 12-96.

Dannerbauer, Praktisches Geschäftsbuch für den Kurat — Klerus Österreichs. Vezano 30 K.

Ob času prvega sv. Obhajila in sv. Rešnje Telo.

Nove spominke prvega svetega obhajila pod celuloidom, je založila «Katoliška Bukvarna v Ljubljani». Krasna podoba predstavlja Jezusa s sv. hostijo in primernimi podpis. Podoba je na trdem kartonu in pod celuloidom tako prirejena da se lahko postavi ali pa obesi na steno, ne da bi se dejala v okvir ali pod šipo in ima torej iste prednosti kakor kanontable iz celuloida. Kdor hoče darovati prvo obhajancu spominke trajne vrednosti, da ga bo imel lahko celo življenje pred očmi naj mu kupi za mal denar 80 vinarjev to sliko. Poština in ovojina za vsak posamezen izvod znaša posebej 30 vin. Pri naročilu na več izvodov se pojavijo razmeroma manjši stroški za poštnino.

Hammerle, Ecce Panis Angelorum! oder das allerh. Altarssakrament und der Priester Vorträge für Priesterexerzitien K 336.

Lintel — Finster, das eucharistische Triduum. Ein Hilfsbuch für die Predigt über die tägliche Kommunion K 1-50.

Diesel, das größte Denkmal der göttlichen Liebe. Predigten und Betrachtungen über das hochheilige Sakrament des Altars 2 zvezka K 10-08.

Blättler, Manna in der Wüste oder das Geheimnis der heiligsten Eucharistie in Vorträgen dargestellt 2 zvezka K 432.

Chaignon, der Seelenfriede eine Frucht der Andacht zum allerh. Altarssakrament und der Hingabe an die göttliche Vorsehung, vez. K 4-80.

Stieglitz, Ausgeführte Katechesen II. Beicht- und Kommunion-Unterricht, vezano K 3-60.

Bernbeck, Katechetische Skizzen zunächst für die ungeteilte und zweiteilige Landschule vezano K 432.

Schwilinsky — Gill, Anleitung zum Erstbeicht, Erstkommunion und Firmungsunterricht K 1-50.

Nagelschmitt, Die Feier der ersten hl. Kommunion der Kinder Predigten, Anreden und Skizzen K 384.

Müllendorff, Pius X. als Förderer der Verehrung des allerheiligsten Sacramentes 30 v.

Protzner, Die öftere und tägliche Kommunion der Kinder namentlich in geistlichen Erziehungsanstalten und an Klösterschulen. 72 v.

Soengen, Das Liebesmahl des Herrn. Kommunion-Andachten, vezano K 1-98.

Beetz, Neues Leben. Ein bilderreiches Übungs- und Gebetbüchlein für Erstkommunikanten zugleich zur wiederholten Erneuerung des geistlichen Lebens, vezan K 2-64.

Wacker, Geschichten für Neukommunikanten für die Zeit vor und nach der ersten hl. Kommunion, vezano K 2-16.

Schwarzmann, Bereitet den Weg des Herrn, Erzählungen für Erstkommunikanten, vezano K 2-40.

Jeglič Anton Bonaventura, Pastirski list o sv. Rešnjem telesu 20 vin.

Pohl, Zum schönsten Tag des Lebens. Erzählungen für Erstkommunikanten, vezano K 1-80.

Albers, Siehe dein König kommt zu dir! Erzählungen für die Erstkommunikanten, vezano K 2-88.

Arndt, der heilige Stanislaus Kostka K 1-80.

Meschler, Leben des hl. Aloysius von Gonzaga, Patrons der christlichen Jugend, vez. K 4-32.

Meschler, Der göttliche Heiland. Ein Lebensbild der studierenden Jugend gewidmet, vezano K 7-80.

Schmitt, Anleitung zur Erteilung des Erstkommunikanten-Unterrichtes, vezan K 4-56.

Leitgeb, Das große Liebesmahl heiliger Seelen. 31 Erwägungen und Gebete vor und nach der hl. Kommunion für Welt- und Ordensleute, vezano K 3-50.

Walter, Das Allerheiligste Sakrament, das wahre Brot der Seele, vezano K 3—.

Wiseman — Faber, die heilige Eucharistie. Das heil. Altarssakrament, oder die Werke und Wege Gottes, vezano K 2-40.

Louigni, das verborgene Leben mit Christo in Gott, vezano K 1-50.

Stieglitz, Reumotive für die Kinderbeicht. K 1-20, vezano K 1-80.

Zapletal, Kurze Anreden zur Vorbereitung auf die erste hl. Kommunion 80 v.

Za mesec junij.

Hortmanns, Herz Jesu-Predigten, K 2-40.

Hurter, Entwürfe zu Herz-Jesu-Predigten. K 1-10.

Hattler, Winke, Themen und Skizzen zu Herz-Jesu-Predigten. K 1-80.

Beck, Das hl. Herz Jesu und die Männer. 78 v.

Hattler, Die 9 Liebesdienste zu Ehren des göttl. Herzens Jesu in Betrachtungen dargelegt, vezano K 3-60.

Hattler, Der Weg zum Herzen Jesu, vez. K 2-50.

Hattler, Der Geist des Herzens Jesu, geoffenbart in den hl. Evangelien, vezano K 2-40.

Leitgeb, Das dem hell. Herzen Jesu geweihte Jahr. Betrachtungen zu Ehren des hl. Herzens Jesu für Ordenspersonen und fromme Weltleute, vezano K 3-30.

Seeböck, Kleines Herz Jesu Brevier, Tagzeiten für jeden Tag der Woche, vezano K 1—.

Hattler, Stilleben im Herzen Jesu. K 2-16.

Druge važne novosti.

Ender Anton, Skizzen für Predigten und Vorträge. Broširano K 7—.

Ta bogata zbirka znanega pisatelja je izboren pripomoček za cerkvene govornike ob raznih prilikah.

Vstaja škenderbegova. Zgodovinska povest, broširana 60 vin., vezano 80 vin.

Poveljnik turške konjenice se zaveda svojega pokoljenja, se postavi na čelo krščanske armade in premaga krščansko deklico. Povest je silno zanimiva.

Deutl Hermann, Exempelbuch für Predigt. Schule und Haus. Eine Sammlung ausgewählter Beispiele vorwiegend der neueren Zeit, über sämtliche Lehren des kath. Katechismus. K 4-80.

Hickmanns geographisch-statistischer Taschenatlas von Österreich-Ungarn. Vezano K 5—.

Podaja nam popolno najnovejšo statistiko naše države in precizno dovršene zemljevide v priročni žepni obliki.

Jeglič Dr. Anton Bonaventura, Mladeničom .I zvezek. Obramba vere K 1—.

Ne le mladeniči temveč vsi slovinci naj čitajo to zlato knjigo, da bodo pravilno poučeni o resničnosti naše svete vere in jo vedeli braniti in zagovarjati pred neutemeljenimi predsodki in ugovori.

Beneš-Trébizsky, Kraljica Dagmar. Zgodovinski roman. Broširan K 3-20, vezano K 4-30.

Ta povest je za probujo narodne zavesti izredne važnosti, popisuje nam pokristjanjene polabskih Slovanov, onega naroda, ki se je najdelj in najbolj vstrajno bojeval zoper nemško nasilje, katero je z mečem v roki vsiljevalo križ in najblajše verske svetinje izrabljalo v svojo korist.

Verne Jules, Pet tednov v zrakoplovu. Trije Angleži raziskujejo Afriko. Po zapiskih dr. Ferguson. Vezano v platno K 3-80.

Jules Vernove spise prestavi v slovenščino je srečna misel; naše ljudstvo bo sledilo genialnemu pisatelju širom sveta z napeto pozornostjo in se bo pri tem izredno izobrazilo, ker ravno spisi tega pisatelja so svetovno znani kot najboljši med priporočljivimi spisi, ki družijo zabavo s poučnim in vzgojnim namenom.

Use te knjige se dobe tudi v „Knjigarni Ilirija“ prej Karol Florijan v Kranju

Underwood

pisalni stroj, popolnoma nov, se proda pod jako ugodnimi pogoji. — Ponudbe na: Ivan Perko, Ljubljana. 1973

Moderno elegantno kolo

komaj par dni rabljeno, z lahkim, prostim tekom, se ugodno odda. — Ponudbe pod »Orel«, glavno pošto ležeče, Ljubljana. 1975

Proda se posestvo

s prenovljenimi poslopji na Štajerskem za 16 glav govede, lepe njive v dolini, lepi gozdi. Cena 14.000 K brez inventarja. Naslov: N. Jakič, poste restante, Zidan most. 1976

Išče se kontorist event. kontoristinja

za večjo tovarno na Dunaju. Pogoji:

Popolno znanje slovenskega in nemškega jezika, nemške stenografije in pisanja na stroju. Vstop takoj ali vsaj prej ko mogoče. V obeh jezikih pisane ponudbe, opremljene s prepisi spričeval, naj se pošljejo pod »Vindobona« na upravo tega lista. 1953

Solna kopelj za noge

Chiragrin

o drogeriji v Gradcu 1./4.

1259- (1) Dobi se povsod.

Na prodaj

ste dve jako lepi, enonadstropni novi

HIŠI z lepimi vrta
Plačilni pogoji
najugodnejši.

Kje pove upravništvo »Slovenca«. 1955 (1)

Nova trgovina

zlatnine, srebrnine, draguljev ter žepnih ur

J. VECCHIET, LJUBLJANA

Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne pošte

Vijudno priporoča slav. občinstvu

svojo novo trgovino zlatnine,

srebrnine in draguljev,

najmodernejših vzor-

cev ter precizij-

skih žepnih ur

Kot strokovnjak zlatarske stroke izvršuje naročila in popravila točno in solidno. Kupuje ali zamenja z novimi predmeti staro zlato, srebro in bisere. Zmerne stalne cene.

Romanje v Lurd in Rim

Odhod iz Beljaka 2. septembra 1910. Potovanje traja 18 dni.

Potovalni načrt: Beljak - Pontabelj - Padova - Milan - Genova - Nica - Marzilja - Lurd - Marzilja - Genova - Pisa - Rim - Florenca - Benetke - Pontabelj - Beljak.

Odmori bodo v: Padovi pol dneva, Milanu pol dneva, Marzilji 1 dan, Lurdu 4 dni, Genovi 1 dan, Rimu 3 dni, Florenci 1 dan, Benetkah 1 dan.

Cene: I. razred K 550—
II. razred " 440—
III. razred " 270—

S temi cenami je pokrito: 1. Vožnja od Beljaka v Lurd in nazaj; 2. hrana, obstoječa iz zajutka, kosila, večerje med celo vožnjo; 3. vožnja romarjev in prijag s kolodvorov in na kolodvore; 4. stanovanje; 5. napitnine gostiln. osobju in lokalnim vodnikom.

Opomba: V Rimu sprejmo sv. Oče romarje v posebni avdijenci. 1948

Zahtevajte prospekte, priglasnice in položnice pri: **Simonu Gabercu**, dekanu in častnem kanoniku v Mariboru, predmetna župnija sv. Magdalene, in **Ludoviku Ribiču**, mestnem kaplanu v Radgoni (duhovni vodja romanja.)

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob in pritliklin v II. nadstropju, se odda za avgust-termin. Poizve se pri g. Kubelka, Poljanska cesta 22. 1980

Enonadstropna hiša

z 8 sobami in 2 kuhinjama, pripravna za vsako obrt, se proda iz proste roke v Laškem trgu. Cena 30.000 K, na hiši ostane 12.000 K, drugo se izplača. Več se poizve pri **Marijani Komes**. 1982

Odvetniška pisarna dr. Frana Brnčiča in dr. Mateja Pretnerja v Trstu, Via Nuova 13/II. sprejme izurjenega

stenografa

veščega slovensko-nemške stenografije. — Strojepisci imajo prednost. 1985

Petošolec

išče primerne službe. Naslop tako! Ponudbe sprejema upravništvo tega lista. 1978

Trgovski učenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom pri **J. Klemenčič, Kamnik**. 1977 2-1

Mlad pes

star komaj 3 mesece, visoke rasti, pasme „doga“ se takoj proda za vsako ceno. Več se izve v gostilni „Anžič“ Hradeckega vas 26. 1971 2-1

Hiša z gostilno,

trgovino in prodajo tobaka se pod ugodnimi pogoji proda ali za več let, da v najem, radi preselitve. Je v zelo prometnem kraju na Gorenjskem. Več se izve v upr. vništvu „Slovenca“. 1967

Štaterske novice.

Š **Promocija.** Danes je bil promoviran na graškem vseučilišču za doktorja modroslovja, znani slavist Anton Breznik, član »Zarje«. Naše najiskrenejše čestitke!

Š **Reški cerkveni ropar aretovan v Mariboru.** Iz Zagreba poročajo: Pred osmimi dnevi je zagrebška policija aretovala nevarnega vlomilca po imenu Turka, ki pa je na potu v stražnico zabodel deketiva Foteza in pobegnil. Predvčerajšnjem se je posrečilo zločinca aretovati v Mariboru. Turk se je hotel pri aretaciji zopet braniti z nožem, a ga je podrl v tem trenutku na tla policijski pes, ki je spremljal stražnika. Ker se je Turk pri tem ranil, so ga odpeljali v bolnico ter ga bodo izročili zagrebškemu sodišču, kakor hitro ozdravi. Turka se dolži, da je izvršil cerkveni rop v Reki, vendar pa Turk to taji.

Književnost.

* **Mentor št. 10.** — Vsebina: F. S. Finžgar: Študent naj bo. (Dalje.) — Jos. Lavtizar: La Carnia. — Prof. Fr. Pengov: Nedeljsko jutro v naravi. — Jos. Logar: O francoski revoluciji. — Fr. Ks. Stržaj: Za lisico, lovske slike. (Dalje in konec.) — A. Uršič: Navod za šahovo igro. (Dalje.) — Drobiz: Silvin Sardenko: Marijino kraljestvo na Jutrovem.

ORGANIZACIJA ŠPANSKIH KATOLIKOV.

Z ozirom na proticerkvene dogodke na Španskem v zadnjem času, ki so naperjeni proti španskim katolikom, bo gotovo vsakogar zanimal kratek pregled katoliških organizacij na Španskem. Pri tem se bo gotovo vsakdo tudi prepričal, da morejo španski katoliki prenesti še marsikak hujši napad, kakor so se zgodili nanje v poslednjem času. Široki sloji so na Španskem prebujeni v verskem kakor tudi v socialnem oziru. Prebivalstvo vé, da je šolski problem ključ do bodočnosti. — Sedaj obstoji na Španskem 255 katoliških društev, 47 delavskih patronaž, 556 agrarnih sindikatov, 297 Raiffeisnovih hranilnic, 95 obrtnih sindikatov, 33 konsumnih društev, 29 hranilnic, 92 zavarovalnih društev, 33 škofijskih svetov, 8 ljudskih knjižnic in 3 kreditne banke. Vse imenovane organizacije so ustanovljene in tudi delajo na katoliški podlagi. Katoliško časopisje ima 60 časnikov, od katerih jih 17 obstoji komaj eno leto. Vse katoliške organizacije so združene v centrali, ki ima svoj sedež v Madridu. Ta vzdržuje propagando, glavna skrb pa ji je ustanavljanje in oskrbovanje delavskih organizacij. Centrala je v ozkem stiku s škofijskimi sveti, ki so ustanovljeni v vseh škofijah. Povdarjati se mora, da so na Španskem ravno kleriki delavna moč pri socialnih akcijah. Tozadevno je postal merodajen nadškof v Valenciji, msgr. Guisasola. Ta povdarja izrečno, da zahteva socialno delo gotovo delavnost duhovnika v gospodarskih organizacijah. Duhovnik se mora poleg tega truditi, da s primernimi ukrepi pomaga k osvobojenju kmečkega in delavskega stanu iz oduševskih rok. Kot krona vsemu katoliškemu delovanju na Španskem pa bo nastal sedaj nov velik katoliški časopis »El Debate«, ki bo v verskem kakor socialnem oziru odkrito zastopal katoliška načela.

ADRESNA RAZPRAVA V OGRSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Včeraj je razpravljala ogrski državni zbor o adresi vladarju. Lang je poročal v imenu vladne stranke. Naglašal je, da morata harmonirati krona in narod. Slavi liberalizem. V imenu Košutove stranke je govoril grof Apponyi. Očital je vladi, da je izvedla volitve brez programa, a s polnimi blagajnami. Košutova stranka je izdelala lastno adresno, ki zahteva samostojno ogrsko armado pod varstvom in poveljstvom kralja, samostojno carinsko ozemlje in samostojno ogrsko banko. Protestira proti podržavljenju uprave in se zavzema za splošno volivno pravico. Končno zahteva, da se priklonita Bosna in Hercegovina ogrski kroni. Grof Batthyanyi je govoril v imenu Justhove stranke. Justhova adresa obžaluje, ker je vladar zadovoljen z izidom volitev. Naglašal, da vladar ni bil poučen, kako nasilno, s kršitvijo postav je vlada zmagala. Zahteva splošno, enako in tajno volivno pravico, samostojno ogrsko banko in samostojno ogrsko armado.

ROOSEVELT VEČ NE KANDIDIRA.

Roosevelt je izjavil, da nikdar več ne sprejme kakega javnega urada in da tudi ne bo kandidiral za predsedništvo »Zedinjenih držav«.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček »cikoriije«, temveč določeno znamko:

: Franck:

da imate jamstvo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja. —

Henrich Francha & sinovi

Centralne kurjave in cvetličnjake

JAN ŠTĚTKA

oskrbuje najstarejši češki specialni zavod 17 48 10-1

tovarna za stroje Praha-Kral. Vinohrady, Fričova ul. č. 892. (Čechy.)

vožnja s **Cunard Line** Bližnji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Carpathia, 26. julija, Pannonia, 9. avgusta, Ultonia, 23. avg. 1910. iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 6./8., 27./8., 17./9., 8./10., 5./11., 17./12. 1910, Mauritania, 2./7., 30./7., 20./8., 10./9., 1./10., 29./10., 19./11., 10./12., 1910.

Pojasnili in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180— za odraslo osebo všteti davek in K 100— za otroka pod deset let všteti davek.

Dr. med. Avgust Levičnik

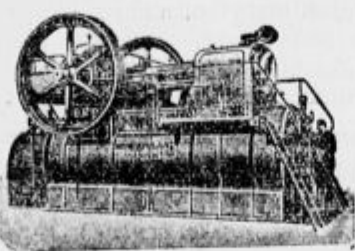
Ljubljana,

— Sodna ulica št. 11 —

ne ordinira od 7. julija do 1. avgusta.

1927

- Največja tvornica lokomobil na Nemškem -

Henrik **LANZ** Mannheim

— Patentne — 1685 18-1

lokomobile

na vročo paro z ventiliim krmilom.

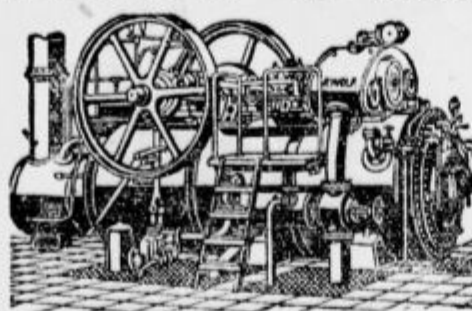
„Sistem Lentz“ s preprostim pregrejem.

Pisarna za prodajanje v Avstriji EMIL HONIGMANN, Dunaj, IX. Löblichgasse 4.

Interurban 15594.

Line 1909: zlata kolajna, najvišja odlika.

R. WOLF MAGDEBURG-
BUCKAU

Podružnica Dunaj
Dunaj III., Am Heumarkt Nr. 21.

Premikalni in stalni patentovani

LOKOMOBILI
na nasičen par in vroči par

od 10—800 konjskih sil.

Gospodarski, trpežni in zanesljivi obratni stroji za vse indust. in poljedeljske obrate.

Dosedaj izdelanih med 650.000 P. S.

Kova

Zaradi prenovitve kavarne

je **naprodaj** jako ceno 1 biljard se 1 veliko zrcalo okroglo in štirioglate kamenite mize iz belega marmorja, kavarniška blagajna, stojala za obleke, 3 lestenci za plin. - Vpraša se v kavarni Evropa v Ljubljani. 1905 6-1

== Sprejemem takoj spretnega ==

žagarja

k venecijanerci na več klin; delo na akord in zanesljivega

hlapca

mesečna plača po dogovoru.

Ivan Markeš, hotelir v Bohinjski Bistrici. 1922

Služba redarja

s plačo 70 K mesečno in poljskega

čuvaja s plačo 50 K mesečno oddaja

občina Sp. Šiška. 1956

Naroči si

kuharsko knjigo, da se ne le naučiš Pekatete pravilno kuhati, temveč da tudi izveš na koliko različnih načinov se dajo pripravljati. Pošlje ti jo brezplačno Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici. 637 3-1

Se li zanimate za

AVTOMOBIL?

Potem vprašajte po dopisnici po mojih starih izdelkih avtomobilske tehnike.

NE STANE NIČ

več kot poština 5 vinarjev, da se dobite 1910 ceniki najelegančajših zanesljivih in trpežnih avtomobilov, najnovejših modelov. Naslovite svoje vprašanje na

LAURIN & KLEMENT, A.-G.,

MLADA BOLESLAV

ali na zastopnika: NIKODEM & WETZKA, GRADEC, Kaiserfeldergasse Nr. 15.

1681

V najem se odda hiša

z staro gostilno

s hlevom in velikim gospodarskim poslopjem jako pripravnost za mesarja in vsakega obrtnika, kateremu se nudi lepa prilika. V prijaznem kraju, obširna okolica več ur daleč. — Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

1691 Proda se takoj po nizki ceni 3-1

vila „Zofija“

pot v Rožno dolino 216 pri Ljubljani.

: Za slabokrone in prebolele :

je zdravniško priporočano črno dalmatinsko vino najboljšo sredstvo

4 steklenice (5 kg) franko K 4.—

BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

ženske

LASE

odstrizene in zmesane kupujem po najvišji ceni

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode Sv. Petra c. 32 Levčeva hiša

Izdelujem vsa lasna dela.

Ivan Kacin, Polhov Gradec pri Ljubljani.

Izdelovalnica vsakovrstnih

harmonijev

po najnovejšem ameriškem sistemu, po zelo nizkih cenah. Izdeluje harmonije za cerkve, šole in dom, ter obenem tudi izposoja proti mali odškodnini. 1956 Cenik franko in gratis. (2-1)

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1910.

Kupon	1 kupon 7 kron
3-10 metr. dolg,	1 kupon 10 kron
za kompletno	1 kupon 12 kron
moško obleko	1 kupon 15 kron
suknjo, hlače, telov-	1 kupon 17 kron
nik zadostno, stane le	1 kupon 18 kron
	1 kupon 20 kron

Kupon za črno ali sivo obleko K 20—, kakor tudi blago za povračilo, turistične obleke, svileni kamgarni itd., pošilja po tovarniški ceni kot rečna in solidna, dobroznana.

zaloga tovarniškega sukna

Siegel-Imhof v Brnu

Vzorec zastoj in franko.

Vred direktnega naročila blaga pri tvrdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Vred velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najskrbneje, natančno po vzorcu. 440

Gospodarsko in konsumno društvo Korte-P. Portorose, Istra

se priporoča p. n. gostilničarjem, zasebnikom in zadrugam, da se obrnejo v slučaju potrebe do istega. Razpolaga z več kot 1000 hl pristnega pridelka svojih članov, najboljše kakovosti in to: bela, svetlo in temno rdeča vina. Na zahtevo se pošlje vzorec. Zalogo vina imamo odslej v Ljubljani na Martinovi cesti 32 kdor si ga želi naročiti, naj se obrne do sluga Ivana Mejaka pri Aloj. Poljšaku. Cene: belo, rumeno K 34, črno refoško K 32 na mestu v Ljubljani. Denar je vpsolati naprej, sicer se vino pošlje po povzetju. Kdor naroči, ostane naš stalen odjemalec. 1695 1-1

Načelstvo.

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28. Dobi se tudi kraj po životni meri.

Odda se več voz

konjskega gnoja

vprašanja na 1914

Oroslav Dolenc, Ljubljana, Wolfova ul. št. 10.

Centralne kurjave in cvetličnjake

oskrbuje najstarejši češki specialni zavod 1748 10-1

JAN ŠTĚTKA

tovarna za stroje Praha-Kral. Vinohrady, Fričova ul. č. 892. (Cechy.)

Pekarija, slaščičarna in kavarna

JAKOB ZALAZNIK

Stari trg šte. 21.

Filialke:

Glavni trg št. 6.

Kolodvorska ul. št. 6.

1810 (52-1)

Neprekosljive ameriške kosilne stroje „Deering“

1604 1-1 najnovjše in lahke konstrukcije po zmerni ceni priporoča znana veletrgovina z železnino, motorji in poljedelskimi stroji

Fr. Stupica

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

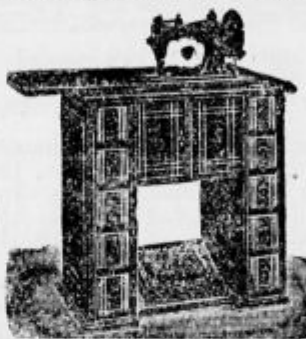

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije: Dürkopp, Styria (Puoh), Waffenrad.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezanje poučujemo brezplačno.

: **Adlerjevi** : pisalni stroji.

Ceniki zastoj in franko.

Cerkvena slikana okna

v pravem slogu, umetno in navadno izvršena izdeluje specialist **Maks Tušek** stavbni in umetni v tej stroki steklar, Sv. Petra nasip št. 7 v Ljubljani. Skice ter proračune na željo.

Naravna zdravilna grenka voda „Šternov“

učinkuje vsled svoje velike množine zdravilne soli že pri majhni uporabi 1/4 do 1/2 litra kot odvajalno sredstvo, in je preizkušena kot najizboljše učinkujoče zdravilno sredstvo pri slabi prebavi, kroničnem kalenju čreves, motenju jeter, bolečinah v haemorroidah, debelosti, nevralgiji in pri ženskih boleznih. 1392 13-1

Glavna zaloga za Kranjsko: A. Šarabon, Ljubljana.

Toni Jager, Ljubljana, Židovska ul. 5

Špecialna trgovina finih ročnih del. -

Bogato opremljena zaloga šivalnih potrebščin, pričetih in izgotovljenih veznin kakor tudi k temu pripadajoči material, namreč: volna, sukanec, svila, platno, juta, kongresno in švedsko blago. Montiranje, predtiskarija, tamburiranje in plisiranje. Izvršba točna in jako cena.

Hotel Liburnija

(Narodni dom v Voloskem)

Edini popolno slovenski hotel v zdravilišču Opatija, stoji ob državni cesti v bližini postaje električne železnice. Oskrbljen je z vodovodom in električno razsvetljavo. Sobe imajo krasen razgled na morje. V hotelu se nahaja restavracija z izvrstno kuhinjo. Točijo se znamenita istrska in dalmatinska vina. Cene zmernе. Priporoča se

Marija Medved, najemnica.

JOSIP STUPICA

Jermerar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske

oprave. 3699 52-1

Otvoritev hotela

Vljudno naznanjam, da sem na Dobravi pri Bledu na Gorenjskem, postaja državne železnice, otvoril prenovljen

hotel „STOL“.

Hotel s 16 sobami je popolnoma novo in moderno opremljen. V dobro urejenih restavracijskih prostorih postregel bodem cenjenemu občinstvu z dobro jedjo in pijačo. Senčnati park in novo kegljišče sta na razpolago. Razgled in lega krasna. Kraj jako miren in letovičarjem zelo priporočljiv. V bližini naravno lepi Vintgar in Bled. Cene nizke, postrežba dobra in točna. Priporočam se v prijazno upoštevanje. Z odlič. spošt.

Alojzij Zajec.

Največjo zalogo

klavirjev in harmonijev

ima edina narodna trdka

Altonz Breznik

učitelj „Glasbene Matice“ in zaprisožen strokovnjak

v Ljubljani, Gradišče št. 11.

Popravila in uglaševanja najceneje.

Prodaja na najmanjše obroke. - Jamstvo 10 let.

Geniki s koledarjem zastoj in poštnine prosti.

! POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znakom

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Cudnu

uraru in trgovcu v Ljubljani

delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union“ v

Bleu in Genovi.

700 **Uhani, prstani, briljanti.** (1) Svatovoznato najfinejšo blago po najnižjih cenah.

Vinotoč

Mesni trg šte. 13.

Ustanovljen l. 1856.

priporoča

izvrsna stara namizna vina

liter po 80, 84, 88, 96 v in 128 K.

Razventega od 26. junija naprej, od leta 1909 liter po 48 vinarjev. 1857

Rabite za streho Vaših hiš

2923 24-1

Šternit

ŠKRIL.

ETERNIT-TOVARNA LJUDEVIDA HATSCHKE LINZ-VOCKLABRUCK-DUNAJ-BUDIMPEŠTA-NYERGES-ITALIJA

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH IN DRUG, TRST.

Vprašanja na založnika Teodorja Korra, krovec in krepakski mojster v Ljubljani, kjer se izdajajo strešniki, krepakski in krovski dela iz različnega blaga.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNISKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dux, Gablonz a. N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski
Zumberg, Mödling, Meran, Novi Jicin, Pízen, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvetava

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev.
akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastonj in franko.

E 378/10.

3

Oklic.

V kolodvorskem poslopiju na Jesenicah, Gorenjsko prodajalo se bo na
javni dražbi:

dne 12. julija t. l. ob 10. uri dopoldne in naslednje dni

čez 200 stolov in miz, 1 velika ledena omara, 1 bufetna omarica in miza, 10 zabojev
z brštinom, 1 točilnica in 1 kuhinjska blagajna, 1 točilna miza, 19 dobro ohranjenih
vinskih sodov od 100—200 l. 160 hektolitrov raznih vin, 10 hektolitrov raznega
žganja, čez 2000 steklenic oz. boteljk raznih vin oz. šampanjcev, čez 2000
steklenic oz. boteljk raznih likerjev, čez 1000 steklenic raznih rudninskih
vôd. Kletna oprava in orodje, kava, riž, pecivo in slaščice;

dne 19. julija t. l. ob 10. uri dopoldne in naslednje dni

čez 1000 jedilnih garnitur iz srebra, alpake in jekla, service-ov, kuhinjske in gostilniške
posode iz srebra, alpake in jekla, porcelana stekla in ila, razni kozarci za pivo in vino
in steklenice, kuhinjsko in gostilniško perilo ter sobna oprava itd.

Reči, ki so prodani na dražbi, so v dobrem stanu, imajo približno vrednost
60.000 do 80.000 kron, ter se jih lahko ogleda neposredno pred dražbo.

C.-kr. okrajna sodnija v Kranjskigori,

odd. II., dne 4. julija 1910.

1339

Poskusite pa se boste prepričali, da je najboljši in najuspešnejši
sredstvo proti vsakovrstni golazni in mrčesu

Buhačev prah

Ivana Plenkovića iz Jelse, Dalmacija,

ki je bil nagrajen s prvimi odlikami na velikih svetovnih razstavah,
kot: Grand prix Pariz 1900, častna diploma z zlato medaljo v Kielu 1894,
diploma zlate svetinje na Dunaju 1894, diploma zlate svetinje v Trstu 1898,
diploma velike svetinje v Pragi 1896, diploma z veliko svetinjo
v Zagrebu 1891. itd.

1325

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor
p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršene vsakovrstne

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor
vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-
dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porce-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov
podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n.
odjemalcem v ogled.

Proizvajanje spirituoza

kot prosta obrt, kakor tudi

izdelovanje brezalkoholn. osvežujočih pijač

jako donosno in sposobno za razširjenje, lahko vpelje v vsakem kraju renomirana
tovrnica. S proizvodnjem in razpečevanjem se lahko prične takoj. Jamči se za
izdelke prve vrste in brezhibno proizvodnjo vseh pijač, tudi specialitet brez kon-
kurence. Izurjen strokovnjak se pošlje v svrhu informacij in za proizvodnjo brez-
plačno. Ozira se samo na resne ponudbe. — Ponudbe pod šifro „Spirituosus
1465 83857“ na anončno ekspedicijo Ml. Dukes Nachl., Dunaj I./I. 10-1

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 10, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

91

se priporoča prečastiti duhovščini za

26 1

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah
pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo
potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi
naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje
tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno
cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo
dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja tr-
pežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje
starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1908
čez 83 milijonov kron

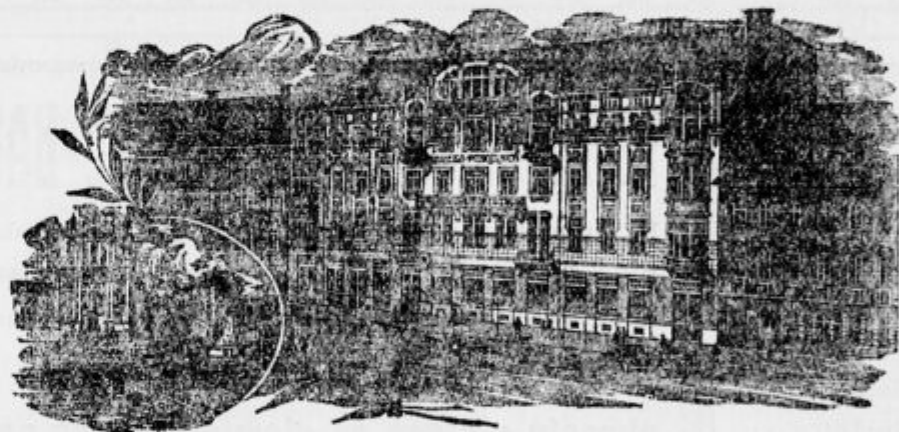
Lastna glavica K 503.575-98

Stanje vlog dne 31. marca 1910
čez 21 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela
„Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do
1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vlo-
ženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje
kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na raz-
polaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadržnikov na tekoči račun ter daje
istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti po-
roštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik. Josip Siška, stolni kanonik, podpredsednik. —
Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano.
Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec. Anton Kobi, posestnik in trgovec,
Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar,
stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni
posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojil-
nice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani.
Gregor Silber, župnik na Rudniku.

7

1

FR. MALLY & DR.

parna opekarna in to-
varna zarezane opeke

U SREDNJIH GATELJNIH pri LJUBLJANI

..... Pisarna v Ljubljani, Resljeva cesta št. 2

priporoča zarezano opeko, strojni strešnik, zidno opeko na stroj itd. naj-
boljše kakovosti in v poljubni množini. Za trpežnost zarezane opeke

I. in II. vrste se jamči najobširneje.

(1)

717

Prvi slovenski potrební zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

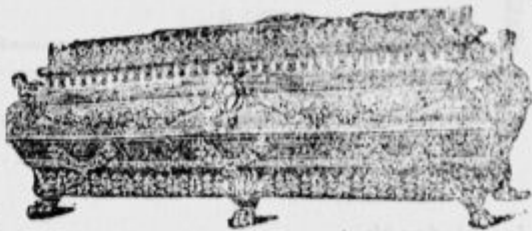
Príreja pogrebe od najpríprostejšie do najelegantnejšie vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebních za mrličie, kakor: kovl-
naste in lepo okrasene lesene krste, čevlie, vence, umetne
cvetlice. Najnižie cene.

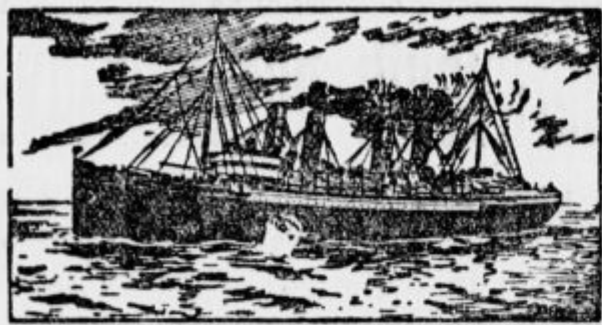
Za slučaj potrebe se vľjudno príporočaťo

51 52 1

Turk in brata Rojina.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

3143 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,
- žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Delniška glavica:

50 milijonov kron

Rezervni in var-

nostni zaklad:

14 milijonov kron

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:

Brnu,

Budjevicah,

Iglavi,

Krakovu,

Lvovu,

Moravski Ostravi,

Olomucu,

Pardubicah,

Piznju,

Prostějovu,

Taboru,

na Dunaju,

l. Herrengasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE

Bančni prostori:

v TRSTU

Menjalnica:

Via S. Nicolo 30

Telefon št. 2157

Via Nuova 29

izvršuje vse bančne posle

obrestuje vloge na vložne knjižice po 4%

na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje pred-
ujme na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stavbna in carin-
ske kredite. Daje promese za vsa žrebanja. Zavaruje sračko proti
kurzni izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdeležuje s svojim kapitalom na dobrih in napredujočih
industrijskih podjetjih.

Brzojavni naslov: Živnostenska Trst.

Telefon 237.

Betonsko podjetje.

Telefon 237.

Tvornica umeinega kamena in marmorja

ZAJEC & HORN

izvršuje vsa v to stroko spadajoča kamnoseška dela, kot: stopnice, klepane in brušene,
postamente, balustrade, ornamente za fačade, vrtno ograje, bangerje, krasne nagrobne spo-
menike in okvirje, korita in žlebove, cevi za kanale (6-100 cm premera), okvirje za stene
v vodnjakih (Sternathov sistem) i. t. d.

Prevzema kanalizacije in fundementiranje strojev.

Gospode duhovnike in stavbenike opozarjamo na Carralythov umetni marmor za
obhajljne mize, oltarje, votivne table, obkladanje sten v cerkvah in vestibulih — lepota brez
primere pri nizki ceni.

Xylolith je eden najboljših tlakov za cerkve in zakristije, za hodnike in kuhinje, delav-
nice in pisarne: tiha hoja, topla, higijenična, brez spranj, neizgorljiva, se lahko snazi;
v poljubnih barvah, preprosto ali prav elegantno izvršeno. — Tlakovanje cerkev in vož
s cementno-mozaičnimi in hidravličnimi ploščami v raznih ličnih vzorcih. — Terrazzo tlakoviti!

Mesto drugih glaziranih plošč za obkladanje sten pri vodovodu, v kuhinji, v ko-
palnici, kakor tudi za fačade pri hišah priporočamo izredno lepo in ceno nadomestilo v
ceolitu, ki je trd kot marmor, v raznih barvah.

Projektiranje in izvrševanje železobetonskih stavb: stropov, mostov, rezervarjev in celih
poslopj po inženirju-strokovnjaku, ki
daje na željo tudi strokovna mnenja. — V zalogi cement na debelo in drobno ter „izolirna
masa“ zoper vlažnost zidov, na kojoj posebno opozarjamo.

771 1-1

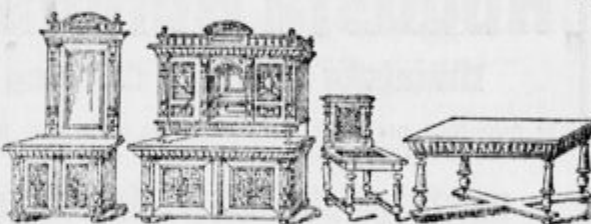
:: Ljubljana, Dunajska cesta 73. ::

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato
zalogo hišne oprave :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce,
žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : : :

Naročila se točno izvršujejo. :

Cenik s podobami zastoj in franko.

1539 1

Najcenejša zaloga. :

Cene brez konkurence.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
Antwerpen v Boston.

je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kronland“,
„Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomi-
na“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in
„Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskr-
bujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-
Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vľjudna
postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite
za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-
nega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec
vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-
nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega
kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tišlerju“ 188 (52-1)

Največja in
najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih
najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupnišcem
samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

1842

Ustanovljeno leta

1842

Slikarja napisov

Stavb in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih
barv v tubah za akademi. slikarje.

ELEKTRIČNI OBRAT.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

BRATA EBERL, LJUBLJANA

Predajalna in komptoir: MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6

Telefon 154. Delavnica: IGRISKE ULICE ŠTEV. 8. Telefon 154.

1842

Ustanovljeno leta

1842

Zaloga čopičev za pleskarje sli-
karje in zidarje, štedilnega mazila
za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu
za vsa v najino stroko spad. delo
v mestu in na deželi kot priznana
reelno in fino po najnižjih cenah.

Pohištvo vsake vrste
od najenostavnejših do najumetnejših.

Skladišče tapet, oboknic
in okenskih karnis, zaves
in preprog

Ustanovljeno leta 1857

: **Zavod za pohištvo in dekoracije :**

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 10

Velika izbira pohištve-
nega blaga itd.

Enostavne in razkošne ženične
opreme v najsolidnejši izvršbi.

Uredba celih hotelov in
kopališč.

Telefon št. 97

Najcenejše
dežnike in
solnčnike
domačega izdelka

prilagojena po najnižji ceni in najboljši kako-
vosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini

Josip Vidmar v Ljubljani
Pred Skotijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.
3634 Popravila točno in ceno. 52 1

Slovinci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič
Ljubljana, Mestni trg št. 11

prilagojena največjo zalogo krasnih
nagrobni vencev
in trakov z napisi.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!

Velika zaloga juvelov, zlatnine,
srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

Lud. Černe
juvelir, trgovec z urami ter za-
priseženi sodnijski cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica šte. 3.

Marijin trg šte. 1.
Največja zaloga najfinejših
barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarna kreda. Zlate in raznobarne bronoe.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij
v listih. Štampilske barve. Oglice za risanje.
Raznobarne tinte in tuši. Slikarsko platno in
papir. Paleta, škatle za študije. Čopiči za
umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši
slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji
ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične
prstene in rudniške barve.

Priznana najboljša in najizdatnejša

oljate barve
za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje
in hišne posestnike itd., priporoča

Adolf Hauptmann
prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kletja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima
po najnižji ceni,

karbolineja
samo boljše vrste,

gipsa
alabastra in stukaturnega za pod-
barje in zidarje.

Ustanovljeno 1832. Zahtevajte cenike.

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.
Ustanovljena leta 1858.

Založnik
ces. kralj.

avstrijskih
državnih
uradnikov

A. VEČAJ, LJUBLJANA
Trnovo, Opekarska cesta - Veliki strdon št. 9

prilagojena vsem stavbnim podjetnikom in slav. občinstvu svojo veliko zalogo naj-
trpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najpri-
prostejših prstenih peči različnih vzorcev, kakor: renaissance, barok, gotske,
secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peči lastnega in domačega izdelka
po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

26-1 **Za samostane in župnišča znaten popust.** 1222

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“

BREMEN
v
NEW-YORK ::

s cesarskimi brzoparniki
:: Kronprinzessin Cécilia ::
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
:: helm der Große. ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
denega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča
pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudimo naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Najnižje cene

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Največji izbor

Preobleke. Popravila.

Stambilije
vseh vrst za urade,
družstva trgovce itd.

Anton Cerne
graver in izdelovatelj
kavčuk-štambljev

LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 6.
Ceniki franko.

Tovarna za čevlje

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

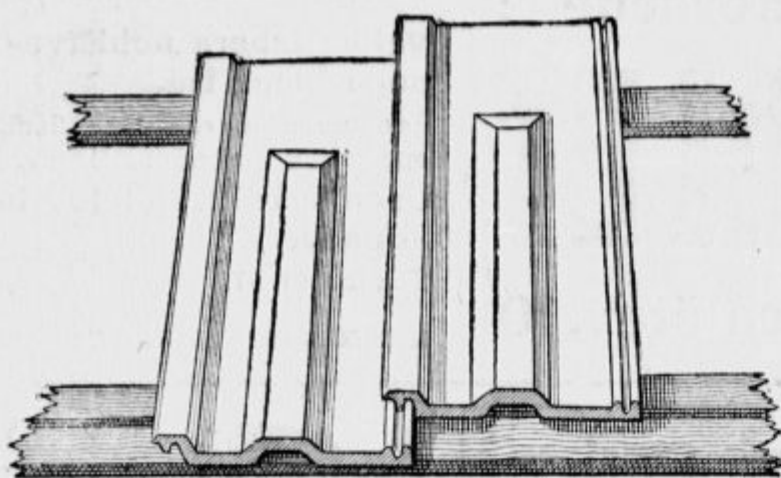
Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegancije in priljubljenosti torej najboljši
izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar
ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

Edina tovarna za Kranjsko:

Julija Štor, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Znamka F. L. P.

Znamka F. L. P.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **patent. dvojno zarezani**

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

480

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše križje streh sedanjosti. Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

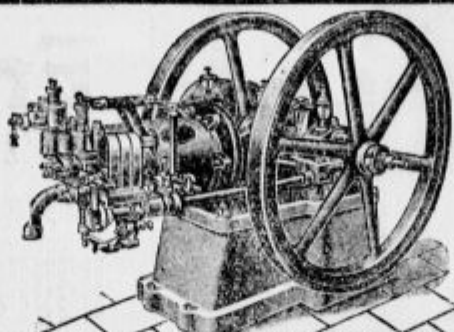
Spretni zastopniki se iščejo.

Motorji na bencin in petrolin

tovarna za motorje **FELIKS RENAUER** Gloggnitz, Nižje Avstrijsko 15.

so si pridobili zbog svoje priznane izborne zgradbe zelo štedljive porabe snovi in dolgoletnega brezhibnega obratovanja popolno zaupanje v vseh krogih. Kot dokazujejo vsak dan dohajajoče priznanice njihovih velecnj. odjemalcev najzanesljivejši in vselej delujoči pomožni motor, za vse rokodelce, ki so navezani na strojno delo, kot mizarje, kolarje, tesarje, žagarje, strugarje, ključavničarje,

(konstrukcije, Langsamläufer) **Renauer-jev motor**

mehanike, usnarje, mlinarje, peke, klavce itd.

ki se da tudi prepeljavati med zadržnike.

za stroje za obdelavanje lesa

Centrala tovarne za motorje **Feliks Renauer** Gloggnitz, Nižja Avstrija ali nje zastopnik **PETER ANGELO** v Gradcu Annenstr. 9/II.

Najboljši motor za kmeta

v najpopolnejši izvršitvi. Proračuni, ceniki priznana pisma, zaznamki odjemalcev kakor tudi obisk inženirja oskrbi brezplačno 1760 1

Izvrstna prilika za potovanje V AMERIKO

je in ostane z novimi parniki

VELIKANI:

Kaiserin Auguste Vik-	1704 1-1
toria	25.000 ton
Amerika	24.000 "
Cleveland	20.000 "
Cincinnati	20.000 "
President Lincoln	20.000 "
President Grant	20.000 "

Brezplačna pojasnila daje:

FR. SEUNIG
Ljubljana, Kolodvorska ul. 28.

2 gospodični

želite vstopiti v službo v kako prodajalno, ako mogoče obo skupaj, najraje v mesto. Doprili sta trgovsko šolo z odliko. Nastop s 1. septembrom. Blagohotne ponudbe na upravništvo „Slovenca“ pod „Poštenost“. 1925

1354 17-1 Termalno in močvirno kopališče

STUBIČKE TOPLICE, HRVAŠKO

Postaja Zabok in postajališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“. Sezona traja od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vrelci 53° C toplote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju, revmatizmu, ischiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti, kožnim boleznim, ter tudi za rekonvalescente. — Najboljša vporaba studenskega blata, podobno francovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni park, najlepša okolica. Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Sobe od K 1— nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih Toplicah, Hrvatsko. Pošta Zabok, brzojavna postaja Stubica. Interurbanska telefonska postaja.

Modni salon za damske klobuke

F. Magdič, Ljubljana

priporoča svojo bogato zalogo modernih in okusnih slamnikov po zelo ugodnih in brezkonkurenčnih cenah. Naročila z dežele izvršujem z obratno pošto.

1491

Christofov učni zavod

nahaja se v hiši g. župana, Sodna ulica št. 2.

Upisavanje od 1. do 15. julija vsak dan od 12—3. ure popoldne.

1822 4—1

Sode iz belega hrastovega lesa, trpežni, močni

Sode
od finega špirta
vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne špirta za fini špirit in za vino pripravljeni, za vsako vino izborni, takoj rabljivi za kar se jamči, odda v velikosti po 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov držeče, na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih nizki ceni

Iv. A. Hartmanna naslednik
Avg. Tomažič,
Ljubljana, Marije Terezije cesta

Cene nizke in solidne, točna postrežba.

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac**, pošta in postaja **Roč v Istri**, belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 28 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—1

M. Drenik

Ženska ročna dela in
: pripadajoči material :

Ljubljana
Kongresni trg.

Predtiskanje, vezenje na roko in stroj, tanburiranje, plisiranje itd. Največja zaloga telovadske obleke. Naročila vestno in poceni.

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijenita, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku

kamenarskem mojstru

:: Ljubljana ::
Kolodvorska
:: ulica ::

Daje po

4¹/₂ 0/0

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4¹/₂ 0/0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predudjme na osebni kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak I. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan I. r.,
predsednik,

Kanonik I. Sušnik I. r.,
podpredsednik,